

MATICA

SVETI OTAC POHODIO
HRVATSKU 4. I 5. LIPNJA

Papa Hrvatima:
**NOSIM VAS
U SRCU!**

Skup 'Hrvatsko iseljništvo i domovina:
razvojne perspektive'

Promocija knjige Dušana Bežića
'Šoltanin na tankon ledu'

Hrvatsko-kanadski folklorni
festival zapadne Kanade

MATIČA

Mjesečna revija
HRVATSKE MATICE ISELJENIKA /
Monthly magazine of the
Croatian Heritage Foundation

Godište / Volume LXI
Broj / No. 6/2011

Nakladnik / Publisher
Hrvatska matica iseljenika /
Croatian Heritage Foundation

Za nakladnika / For Publisher
Katarina Fuček

Glavni urednik / Chief Editor
Hrvoje Salopek

Uredništvo / Editorial Staff
Željka Lešić, Vesna Kukavica

Tajnica / Secretary
Snježana Radoš

Dizajn i priprema / Layout & Design
Krunoslav Vilček

Tisak / Print:
Vjesnik, Zagreb

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6111-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
www.matis.hr

Naslovnica:
Papa u zagrebačkoj zračnoj luci
(HINA)

File Edit View Favorites Tools Help

www.matis.hr

Posjetite stranice web portala Hrvatske matice iseljenika!

Web stranice
HMI čitaju se
diljem
svijeta,
dostupne su na
tri jezika
(hrvatski,
engleski,
španjolski)
i bilježe
stalan porast
posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim
iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim
Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

Oglašavajte na web portalu Hrvatske matice iseljenika!

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:

■ BANERI ■ SPONZORIRANI ČLANAK ■ SPONZORIRANE RUBRIKE

Odjel za marketing i promociju HMI - Ivana Rora
tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522
mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matris.hr

47 HRVATI U BIH: HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA

- 4 Strategija o odnosima RH s Hrvatima izvan RH
- 6 Skup o hrvatskom iseljeništvu
- 8 Hrvatska i EU
- 10 Bleiburg: Obljetnica stradanja Hrvata
- 12 Turistički bum u Splitu
- 13 Obljetnica Oružanih snaga RH

- 14 HMI Split: Posjet SAD-u
- 16 Predstavljena knjiga Dušana Bezića
- 19 SAD: Jurjevo u Cokeburgu
- 20 Knjiga o prvom iseljeničkom novinaru
- 22 'Vremeplov' –hrvatsko-engleski roman
- 25 Mađarska: U Hajmašu je utihnula hrvatska riječ
- 26 Obljetnica Hrvatskog glasnika iz Budimpešte
- 28 Hrvatski folklorni festival zapadne Kanade
- 30 Padova: Peti susret Hrvata
- 32 Matičin vremeplov
- 33 Zagreb: Sveti Otac pohodio Hrvatsku
- 36 Hrvatsko-američki dani u Chicagu
- 38 Njemačka: Nagrada 'Zlatni cvit'
- 39 Razgovor s povratnikom Brankom Marićem
- 42 Njemačka: Biblijska olimpijada
- 43 Hrvatski park u Clevelandu
- 46 Dobitnici 'Zlatne ribice'
- 51 Hrvatska autohtona kuhinja – standardi
- 52 Tristo godina od rođenja Ruđera Boškovića
- 53 Knjiga 'Dalmacija očima stranaca'
- 62 Glazbena nagrada 'Porin'

KOLUMNE

9
Globalna Hrvatska
(Vesna Kukavica)

44
Povijesne obljetnice
(Željko Holjevac)

47
Hrvati u BiH: Županije
(Zvonko Ranogajec)

58
Govorimo hrvatski
(Sanja Vulić)

56
Legende o
rodijaku
Čipi
(Petar Miloš)

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matiss.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / ANNUAL SUBSCRIPTION
(zračnom poštom / airmail)
SAD / USA 60 USD, Kanada / Canada 65 CAD,
Australija / Australia 80 AUD,
Novi Zeland / New Zealand 60 USD,
Južna Afrika / South Africa 60 USD,
Južna Amerika / South America 60 USD
(običnom poštom / regular mail)
Europa / Europe 25 EUR, Hrvatska / Croatia 100 kn

DEVIZNI RAČUN BROJ /
FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
Acc. No. 702000-VAL-9100000-132344-273
IBAN HR06 2340 0091 5102 96717
SWIFT CODE: PBZGHR2X
Privredna banka Zagreb, Račkog 6

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /
DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
Acc. No. 2390001-1100021305
Hrvatska poštanska banka

Naručite i vi svoju MATICU jer MATICA je most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / Name and surname

Adresa / Address

Grad / City

Država / State

Pošt. broj / Zip Code

Tel.

Fax.

E-mail

Datum / Date

Temeljni dokument za Hrvate izvan RH

“Strategija je dokument koji bi ujedinio sve aktivnosti prema Hrvatima izvan Hrvatske, a polazi od činjenice da su svi Hrvati, bez obzira na to gdje i u kakvom statusu žive, pripadnici jednoga i nedjeljivoga hrvatskog naroda”, rekla je ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček

Tekst: Uredništvo (izvor Vjesnik i Hina)

Sredinom svibnja Vlada je u saborsku proceduru poslala dugo najavljivanu Strategiju o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan RH koja će biti temeljni dokument za reguliranje odnosa s dijelovima hrvatskog naroda koji ne žive u matičnoj zemlji. Ujedno je Vlada donijela odluku o osnivanju Povjerenstva za izradu strategije, Zakona o odnosima RH s Hrvatima izvan RH, te Savjeta Vlade za Hrvate izvan Hrvatske.

U sklopu mjera kojima će se jačati položaj Hrvata izvan Hrvatske ubr-

zat će se primitak u hrvatsko državljanstvo, a pri tome će se posebno “uzeti u obzir i izjašnjavanje pripadnosti hrvatskom narodu u državi u kojoj žive (na primjer, posebni birački popisi nacionalnih manjina)”.

Također će se uvesti status “Hrvata bez hrvatskog državljanstva” koji će, navodi se u obrazloženju te odluke, biti posebno važan za opstanak onih hrvatskih zajednica u državama u kojima ne postoji mogućnost dvojnog državljanstva.

One osobe kojima će biti odobren status Hrvata bez hrvatskog državljanstva uživati će u RH pravo na jednostavnije upisne uvjete u školskim i visokoš-

kolskim ustanovama, pravo stjecanja vlasništva nad nekretninama, mogućnost kandidiranja za slobodna radna mjesta, pravo prijave na određene natječaje i stipendije i natječaje za financijsku potporu hrvatskim zajednicama izvan RH, povoljnije uvjete za stjecanje viza, odobrenje privremenog boravka te radne i poslovne dozvole.

Nadalje, Hrvatska će uvesti takozvanu “Hrvatsku karticu” koja će Hrvatima izvan RH omogućiti povoljniji pristup određenim uslugama prilikom turističkih posjeta, putovanja, boravka i sudjelovanja na kulturnim događajima, a u svrhu razvoja RH kao turističkog odre-

dišta. Također će se omogućiti Hrvatima izvan RH da imaju jednog člana u programskom vijeću HRT-a.

TRI SKUPINE HRVATA IZVAN RH

“Strategija je važna kao ozbiljan državni dokument koji bi ujedinio sve aktivnosti prema Hrvatima izvan Hrvatske”, rekla je ravnateljica Hrvatske matice iseljenika Katarina Fuček. Strategija polazi od činjenice da su svi Hrvati, bez obzira na to gdje i u kakvom statusu žive, pripadnici jednoga i nedjeljivoga hrvatskog naroda, a Hrvate izvan Hrvatske, koje se netočno kolokvijalno naziva dijasporom, dijeli na tri skupine - Hrvate u BiH, kao konstitutivan i suveren narod u toj zemlji, autohtone hrvatske manjine u 12 europskih zemalja te hrvatsko iseljeničtvo u europskim i preokooceanskim državama.

Na temelju ustavne obveze o skrbi za Hrvate izvan Hrvatske, cilj Strategije je stvoriti pretpostavke za ostvarivanje hrvatskoga kulturnog zajedništva, što znači povezivanje svih Hrvata u smislu najšireg poimanja kulture u sklopu jezika, običaja, obrazovanja, znanosti, sporta, informiranja i drugih područja koja su presudna za očuvanje nacionalnog identiteta. Strategija ističe važnost Hrvata izvan Hrvatske u promidžbi i međunarodnoj afirmaciji hrvatskoga društva i kulture na europskoj i svjetskoj razini i stoga želi istodobno očuvati njihov identitet, ali i ojačati veze s Hrvatskom. Kako bi se omogućilo ostvarenje tih ciljeva, najprije je potrebno Strategiju pretočiti u zakon o odnosima Hrvatske s Hrvatima izvan domovine te promijeniti i niz drugih zakona i podzakonskih akata.

Jedan od prioriteta politike prema iseljenicima bit će njihov povratak u Hrvatsku pa Strategija najavljuje carinske i porezne povlastice za useljenike, programe brze integracije i zapošljavanja. Primjerice, da bi se riješio problem koji Hrvati izvan Hrvatske imaju s dobivanjem državljanstva, Strategija predviđa i uvođenje statusa Hrvata bez hrvatskog državljanstva za osobe kojima je nemoguće dobiti državljanstvo jer ne ispunjavaju uvjete ili žive u zemljama koje ne dopuštaju dvojno državljanstvo. Taj bi status mogli dobiti bračni drugovi hrvatskih iseljenika koji nemaju hrvatske korijene, ali i “prijatelji hrvatskog naroda i Hrvatske koji izražavaju želju za hrvat-

skim identitetom i sudjeluju u promicanju hrvatskoga kulturnog zajedništva”.

HRVATSKA KARTICA

Te bi osobe uživale niz povlastica, poput prava na jednostavnije upisne uvjete u škole i fakultete, kao i pravo stjecanja vlasništva nad nekretninama, koje trenutno u Hrvatskoj imaju samo državljani Hrvatske i članica Europske unije. Jednako tako, mogli bi se kandidirati na slobodna radna mjesta te lakše dobivati vizu, odobrenje privremenog boravka te radnu i poslovnu dozvolu. U planu je i uvođenje Hrvatske kartice koja će Hrvatima izvan Hrvatske omogućiti povoljniji pristup određenim uslugama prigodom posjeta domovini radi promocije Hrvatske kao turističkog odredišta. Koliko točno Hrvata izvan matične države ima hrvatsko državljanstvo teško je reći jer podaci nisu ažurirani, no najveći dio odnosi se na Hrvate u BiH.

Katarina Fuček kaže da za Hrvate izvan Hrvatske hrvatsko državljanstvo uglavnom ima emotivnu važnost i upozorava da pri dobivanju državljanstva često ima problema zbog neprofesionalnosti pojedinih službenika ili neusklađenosti propisa.

Jednako tako, nema niti podataka o tome koliko je iseljenika ulagalo u Hrvatsku jer bez obzira na korijene, svi se oni tretiraju kao i svi ostali strani ulagači. Strategija, pak, predviđa da se ubuduće evidentira svaki slučaj kad neku tvrtku otvara Hrvat izvan Hrvatske kao povratnik ili vanjski ulagač, a vodit će se i evidencija svih novčanih doznaka Hrvata izvan Hrvatske.

Jedan od prioriteta politike prema iseljenicima bit će i njihov povratak u

Hrvatsku pa Strategija najavljuje carinske i porezne povlastice za useljenike, programe za brzu integraciju te za zapošljavanje. Sveučilišta će se poticati na uvođenje upisnih kvota za Hrvate izvan Hrvatske, a u planu je i “virtualno mentorstvo” između studenata, znanstvenika i gospodarstvenika u Hrvatskoj i inozemstvu.

OSNAŽIVANJE HMI-JA ILI NOVO MINISTARSTVO

Najavljuje se i proglašenje Dana Hrvata izvan Hrvatske. Za provedbu Strategije presudne će biti i dvije institucije. Jedna od njih bit će Savjet za Hrvate izvan Hrvatske, Vladino savjetodavno tijelo u kojem će uz državne dužnosnike biti predstavnici svih triju grupacija Hrvata izvan matične zemlje. Druga, važnija institucija bit će ona koja će aktivno pratiti i usklađivati rad svih državnih tijela s Hrvatima izvan Hrvatske, no Strategija ne definira koja je to ustanova, već samo spominje “središnje tijelo”, a to će pitanje riješiti zakon. Jedno od mogućih rješenja je osnaživanje Hrvatske matice iseljenika budući da je riječ o jedinjoj ustanovi kojoj je isključivi cilj povezivanje Hrvatske i Hrvata izvan matične zemlje. Moguće rješenje je i uvođenje posebnog ministarstva, kakvo je postojalo devedesetih godina. Najprije se zvalo Ministarstvo iseljeničtva (prvi ministar bio je Gojko Šušak), a kasnije je preimenovano u Ministarstvo povratka i useljeničtva.

Bude li Strategija usvojena do kraja ovog zasjedanja Sabora, njezina bi provedba počela tek kad se prihvati zakon, a s obzirom na skore izbore, to bi mogla postati zadaća tek buduće vlade. ■

ENG In mid May Government submitted its long awaited strategy on Croatia's relations with Croatians abroad as the fulcrum for its policy and relations with Croatians living outside their country of origin.

Izazovi integracije domovine i iseljenništva

Ravnatelj Instituta *Ivo Pilar* Vlado Šakić istaknuo je kako je namjera skupa u suvremenim migracijskim procesima analizirati iseljenu Hrvatsku i pokušati predvidjeti integracijske potencijale između domovinske i iseljene Hrvatske

Veleposlanici zemalja u kojima žive veće zajednice Hrvata

Napisala: **Vesna Kukavica**

Znanstveno-stručni međunarodni skup *Annales Pilar* na temu *Hrvatsko iseljenništvo i domovina: razvojne perspektive* održan je od 26. do 28. svibnja u Zagrebu i Dubrovniku u organizaciji zagrebačkoga Instituta društvenih znanosti *Ivo Pilar* i suorganizaciji s Hrvatskom maticom iseljenika, a pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Skup je pozdravio predsjednik HAZU-a, akademik Zvonko Kusić, istaknuvši značaj iseljenništva u razvojnim planovima društva znanja u Hrvatskoj i svijetu. Ravnatelj Instituta *Ivo Pilar* Vlado Šakić, govoreći o migracijskim izazovima tijekom prošlosti i sadašnjosti, istaknuo je kako je namjera skupa u suvremenim migracijskim procesima analizirati iseljenu Hrvatsku i pokušati predvidjeti integracijske potencijale između domovinske i iseljene Hrvatske, uklopljene u globalne migracijske procese.

UTJECAJ GLOBALNIH PROCESA NA ISELJENIŠTVO

- Mi u Matici prihvatili smo se suorganizacije ovoga skupa s Institutom *Ivo Pilar*, cijeneći dosadašnje napore njegovih stručnjaka u proučavanju fenomena hrvatskoga iseljenništva i utjecaja globalnih procesa na razvitak modernoga hrvatskog društva. U suradnji s Institutom *Ivo Pilar* u završnoj smo fazi *Leksikona hrvatskoga iseljenništva*. Suprotno općem poimanju u domovinskoj javnosti, suvremeno hrvatsko iseljenništvo obrazovano je i višejezično. Zbog tih činjenica Hrvatska mora naučiti upravljati svojim migracijama, čemu nastoji pridonijeti i ovaj skup - istaknula je ravnateljica Hrvatske matice iseljenika Katarina Fuček.

Ukratko, svibanjski trodnevni znanstveno-stručni međunarodni skup okupio je šezdesetak znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva, a u sklopu skupa održan je i gospodarski forum. U programsko-organizacijskom odboru uspješno su radili Frank Cetinić (Australija), Ljiljana Dobrovšak, Caroline Hornstein Tomić,

Ivan Hrštić, Josip Jurčević, Katica Jurčević, Krešimir Mayer (Kanada), Filip Majetić, Castilia Manea Grgin, Ivan Roso (Australija), Ines Sabotić, Marin Sopta, Vlado Šakić (predsjednik), Danijel Vojak te Ante Zovko (Njemačka).

Uz ravnatelja Šakića u prvom dijelu plenarne sjednice akademik Zvonko Baletić analizirao je *Ekonomске аспекте сувремених миграција*. Ravnateljica Instituta *Ruđer Bošković* Danica Ramljak izdvojila je zanimljive *Uloge znanstvenika u integracijskim procesima domovinske i iseljene Hrvatske*. Saborski zastupnik i predsjednik saborskoga Odbora za Hrvate izvan Hrvatske Ivan Bagarić izlagao je o Strategiji za Hrvate izvan Hrvatske, koju je ovih dana donijela Vlada RH.

AKTERI GOSPODARSKOG RAZVOJA

U drugom dijelu plenarne sjednice na temu *Suvremeni migracijski trendovi i integracijske politike* govorili su veleposlanici zemalja primateljica hrvatskoga iseljenništva: Beverly Mercer (Australi-

ja), Jan Kickert (Austrija), Bernd Fischer (Njemačka), Henrik Ofstad (Norveška) te Denis Knobel (Švicarska). Na prvoj sjednici Znanstvenog programa dominirale su opće migrantske teme, a izlagali su, uz Josipa Jurčevića, Tomislav Sunić, Marino Manin, Goran Grlić, Ivan Markešić te ugledni publicisti iz Berlina Gojko Borić. Druga sjednica Znanstvenog programa obrađivala je iseljeničke zajednice u prekooceanskim zemljama. O Hrvatima u Argentini govorio je Darko Mažuranić, dok je o Hrvatima iz Brazila predavala Marina Deur. Ana Jura izlagala je na temu *Istaknuti Hrvati u gospodarskom razvoju Novog Zelanda do II. svjetskog rata*. Najzanimljivije izlaganje o identitetu na teorijskoj razini imao je Jure Vujić. Anto Gavrić govorio je o našim intelektualcima na sveučilištu u Freiburgu. U večernjim satima sudionici skupa posjetili su Hrvatsku maticu iseljenika i izložbu fotografija portreta i pejzaža čileanske Patagonije *Sjeme rasuto vjetrom* mladih autora Jorgea Subiabrea Matiacha te Mirka Vukasovića Morrisona, koji trenutno borave u RH kao stipendisti studija hrvatskoga jezika. Drugi dan međunarodnoga skupa bio je posvećen gospodarskim temama povratnika i ulagača iz dijaspe pod skupnim nazivom *Hrvatski useljenici kao akteri gospodarskog razvoja Hrvatske*. Znanstvenik Drago Čengić uvodno je predavao na temu *Poduzetništvo i hrvatsko iseljeničtvo*, osvrnuvši se na poduzeća koja rade u RH i promjene koje su se javile u strukturama zbog krize gospodarstva. Govoreći o strategiji opstanka u krizi, Čengić se osvrnuo na 'lokalne ute-

ge' koji stoje nasuprot globalnim aspiracijama tvrtki te istaknuo kako su to 'poduzetnici iz nužnosti' koji prevladavaju nad 'poduzetnicima iz prilike'.

U radu gospodarskoga foruma sudjevali su, uz ostale, ugledni poduzetnik Ćiril Zovko iz tvrtke Importanne Centar, ulagač Franjo Pašalić, vlasnik rogozničke Marine Frapa te poduzetnica Ana Jelenčić, koja je pokrenula Dom za starije *Villa Brezovica* te Ustanovu za palijativnu skrb. Poticajno iskustvo iznio je Miroslav Orešković iz Uprave Baumaxa te Denis Rukavina iz dioničkoga društva Metronet telekomunikacije, kao i poduzetnica Nikolina Vukojević iz ISG savjetovanja te Zvonimir Milas iz tvrtke Litterate. Treća sjednica međunarodnoga skupa obrađivala je pitanja identiteta iseljenika. Ugledni sveučilišni profesor Walter Vori Lalich sa Sveučilišta Maquaire iz Sydneya održao je odlično predavanje pod naslovom *Postiseljenička dinamika: Nova konfiguracija transnacionalnoga društvenog prostora*. Produktivna znanstvenica sa zagrebačkih Hrvatskih studija Jasna Čapo uvela nas je u promjenjive artikulacije povratka u domovinu među hrvatskim 'gastarbajterima' u Njemačkoj. Četvrta sjednica međunarodnoga skupa bavila se zakonodavnim i političkim aspektima migracija. Izlagali su Ratimir Kvaternik, Ivan Hrvoić, Tomislav Bošnjak, Branko Barbić, Ante Beljo te Ivan Čizmić koji je obradio temu iz naše suvremene političke povijesti o suradnji dr. Franje Tuđmana s hrvatskim iseljenicima 1966. – 1989. godine.

VIRTUALNA UČIONICA HRVATSKOGA JEZIKA

Peta sjednica bila je posvećena hrvatskome jeziku i kulturi u iseljeničkim zajednicama. Zdenka Weber održala je predavanje o kulturnoj promidžbi kao inspirativnome preduvjetu očuvanja hrvatskoga identiteta u inozemstvu. Vesna Kukavica govorila je o procesu prelaska iseljeničke periodike na Internet. Kao izvorni svjedok naše emigracije Stjepan Šulek govorio je o slobodi pisane riječi u egzilu. Marica Čunčić izlagala je o izazovima na sveučilišnoj razini poučavanja

Publika sa zanimanjem prati izlaganja

hrvatskoga jezika i književnost u SAD-u i Kanadi. Sveučilišni profesor Gordan Matas elaborirao je o *Paradigmama australske i kanadske književnosti s migrant-skom pozadinom*. Voditeljica Odjela za školstvo i znanost HMI-ja Lada Kanajet Šimić približila je znanstvenicima Matičinu virtualnu učionicu za hrvatski jezik. Također je govorila o jedinstvenome *Hrvatskome internetskom tečaju HIT 1*. Poučavanje hrvatskoga jezika preko Interneta, projekt HMI-ja i njezinih partnera Zagrebačkog sveučilišta i Sveučilišnoga računalnog centra SRCE, pružilo je mogućnost za kvalitetnije procese integracije domovinske i iseljene Hrvatske, rečeno je na međunarodnome skupu *Hrvatsko iseljeničtvo i domovina: razvojne perspektive*.

Šesta sjednica međunarodnoga skupa održana je u Dubrovniku 28. svibnja. Izlagali su politolog i komunikolog Božo Skoko, Marina Perić Kaselj, Adolf Polegubić, Helena Burić, Ivan Tepeš, Ivan Hrstić, Rebeka Mesarić Žabčić, Jadranka Gvozdanović, Karin Knesaurek, Tomislav Đurasović, Marin Sopta te glasoviti fizičar Davor Pavuna.

U sklopu programa u Dubrovniku svečano je otvoren i područni centar Instituta *Ivo Pilar*, uz već osnovane u Vukovaru, Osijeku, Varaždinu, Gospiću, Puli i Splitu, koji zapošljavaju oko trideset znanstvenika i znanstvenih novaka. ■

Ravnateljica HMI-a Katarina Fuček

ENG The Annales Pilar international symposium was held in Zagreb and Dubrovnik from 26 to 28 May, focusing on the topic of *Croatian Emigrant Communities & the Homeland: Perspectives for Development*. The event was hosted by the Ivo Pilar Institute of Social Sciences and co-organised with the Croatian Heritage Foundation.

EU ima definiran kalendar završetka pregovora s RH

Europsko vijeće će najvjerojatnije na svome sastanku na vrhu 23. i 24. lipnja donijeti političku odluku o zaključenju hrvatskih pristupnih pregovora te utvrditi ciljni datum za ulazak Hrvatske u EU-u. Kao najizgledniji datum za ulazak spominje se 1. srpnja 2013. godine

Tekst: Hina

Europska unija ima već dobrim dijelom utvrđen kalendar prema kojemu bi odluka o završetku pregovora s Hrvatskom bila donesena u lipnju, s tim da se ne isključuje mogućnost da se tehnički posao dovrši na početku srpnja, a sve će ovisiti o ocjeni Europske komisije o hrvatskoj spremnosti za članstvo, doznaje se iz diplomatskih izvora.

Prema tim izvorima "sve su se zemlje članice složile da sada sve ovisi o konačnoj procjeni Europske komisije" i ako ona u nacrtima pregovaračkih stajališta da pozitivan signal, zemlje članice bit će spremne završiti pregovore.

Ako Komisija ocijeni da je Hrvatska spremna za zatvaranje tih poglavlja, onda bi Europsko vijeće, tijelo koje čine šefovi država ili vlada zemalja članica, moglo na svome sastanku na vrhu 23. i 24. lipnja donijeti političku odluku o zaključenju hrvatskih pristupnih pregovora te utvrditi ciljni datum za ulazak Hrvatske u EU.

Komisija je najavila na zadnjem sastanku ministara vanjskih poslova zemalja članica da namjerava Vijeću EU-a "što prije podnijeti nacрте pregovaračkih stajališta EU-a". Diplomatski izvori očekuju da bi Komisija mogla zemljama članicama dostaviti nacрте pregovaračkih stajališta za preostala otvorena poglavlja "sredinom lipnja".

Ako Komisija ocijeni da je Hrvatska spremna za zatvaranje tih poglavlja, onda bi Europsko vijeće, tijelo koje čine šefovi država ili vlada zemalja članica, moglo na svome sastanku na vrhu 23. i 24. lipnja donijeti političku odluku o zaključenju hrvatskih pristupnih pregovora te utvrditi ciljni datum za ulazak Hrvatske

u EU-u. Kao najizgledniji datum za ulazak spominje se 1. srpnja 2013. godine.

Mađarsko predsjedništvo predvidjelo je održavanje međuvladine konferencije o pristupanju 21. lipnja. Teško je očekivati da bi svih pet preostalih poglavlja tada moglo biti zatvoreno jer bi Vijeće EU-a u tom slučaju trebalo u tjedan dana

usuglasiti i prihvatiti zajednička pregovaračka stajališta. Na toj međuvladinoj konferenciji o pristupanju moglo bi biti zatvoreno jedno do dva poglavlja - Ribarstvo i možda Tržišno natjecanje.

Prema diplomatskim kalkulacijama, ne budu li sva poglavlja zatvorena 21. lipnja, što je prilično vjerojatno, onda bi se mogla organizirati još jedna međuvladina konferencija u razdoblju od sastanka na vrhu 24. lipnja do kraja mađarskog predsjedništva 30. lipnja ili na samom početku poljskog predsjedništva, a kao moguću datum spominje se 7. srpnja.

U svemu tome najvažnija je politička odluka Europskog vijeća o zaključenju pregovora, dok je tehnički završetak pregovora u lipnju ili početkom srpnja manje bitan jer bi se u suprotnom morao čekati sljedeći sastanak EU-a koji se održava u listopadu, ističu diplomatski izvori.

Hrvatskoj je preostalo da zatvori još četiri poglavlja, nakon nedavnog zatvaranja poglavlja Ribarstvo.

Komisiji sada preostaje izraditi pregovaračka stajališta za četiri pregovaračka poglavlja - Pravosuđe i temeljna prava, Tržišno natjecanje, Financijske i proračunske odredbe i Ostala pitanja.

U poglavlju Ostala pitanja Komisija, između ostalog, treba predložiti sve pojedinosti oko monitoringa u razdoblju od zaključenja pregovora do ulaska u članstvo, oko čega postoji načelna suglasnost zemalja članica, a u poglavlju Financijske i proračunske odredbe trebaju se definirati međusobne financijske obveze EU-a i Hrvatske. ■

ENG The European Council is poised for a possible decision at the upcoming EU summit of June 23 to 24 to make the political decision to wrap up accession negotiations with Croatia and to set a target date for Croatian accession to the Union. July 1, 2013, looks to be the most likely accession date.

OBITELJ EUROPSKIH NARODA

Piše: Vesna Kukavica

Prvi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji u Zagrebu osnažio je dostojanstvo roditelja i djece poput onoga što ga je u molitvi vjernika posvjedočio John Vice Batarelo iz Ureda za pastoral obitelji Zagrebačke nadbiskupije, iseljenički sin rođen u australskom Sydneyu, pred mnoštvom hodočasnika iz domovine i dijaspore

U obitelj europskih naroda uskoro će ući Hrvatska, koju je u tome uvjerenju osnažio Sveti Otac Benedikt XVI., prigodom pastoralnog i državnčkog pohoda Zagrebu 4. i 5. lipnja, gdje je s nama došao proslaviti Prvi nacionalni susret hrvatskih kršćanskih obitelji, kojemu se odzvalo hodočasničko mnoštvo. "Od samih početaka vaš narod pripada Europi te joj na poseban način daje doprinos u duhovnim i moralnim vrijednostima, koje su tijekom stoljeća oblikovale svakidašnji život, kao i osobni i nacionalni identitet njezine djece", Papine su riječi.

Petrov namjesnik znakovito je stigao u Hrvatsku na dan kada je uzoriti Alojzije Stepinac Titu rekao – ne. U razgovoru s Josipom Brozom 4. lipnja 1945. u Zagrebu, prisjetimo se, nadbiskup Stepinac nije dao dirnuti u srce katoličkoga jedinstva i odvojiti hrvatsku Crkvu od Vatikana i kršćanske Europe. Ubrzo se nakon Stepinčeva odbijanja pokazalo da je na djelu planirani žestoki progon Crkve koji se okomio ne samo na biskupe i svećenike, nego i na vjernike. Razmahala se neviđena medijska kampanja protiv Crkve, koja je potrajala s različitim intenzitetom sve do povijesnog silaska komunizma s europske političke scene. Tako je sredinom prošloga stoljeća u iseljeničtvo zbog svih povijesnih hrvatskih događaja otišlo više stotina tisuća vjerničkih obitelji u potrazi za općom i vjerskom slobodom te kruhom. Prvi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji u glavnome gradu svih Hrvata osnažio je dostojanstvo majčinstva i očinstva te mladih poput onoga što ga je

posvjedočio u molitvi vjernika John Vice Batarelo iz Ureda za pastoral obitelji Zagrebačke nadbiskupije, visokoobrazovani iseljenički sin rođen u emigrantskoj radničkoj obitelji u australskom Sydneyu, pred gotovo 400.000 hodočasnika iz domovine i iseljeničtva. Solidarnost, požrtvornost u životu i radu nezaobilazne su značajke hrvatskih obitelji u svijetu. Uz domaćine, u euharistijskome slavlju na zagrebačkome Hipodromu sudjelovali su i mnogobrojni Hrvati iz europskih država, te naši iseljenici iz prekooceanskih zemalja čiji se duhovni identitet unatoč snažnoj sekularizaciji na globalnoj razini očuvao u *malim kućnim crkvama* na raznim meridijanima. Uz povratnika Batarela, na misnom slavlju u molitvi vjernika sudjelovala je, uz ostale, Sonja Hajdinjak Matušek kao predstavnica Hrvatske inozemne pastve. Danas ta crkvena organizacija povezuje 18 država u kojima žive naše veće migrant-ske zajednice na pet kontinenata, od kojih su najbrojnije one u Australiji, SAD-u i Kanadi, dok na europskom kontinentu po broju iseljenika prednjači Njemačka s 98 naših misija iz kojih su stigli mnogobrojni vjernici poput onih iz bavarskoga Münchena. U 184 hrvatske župe i misije diljem planeta služi 199 svećenika i više desetaka redovnica.

Hrvatski predsjednik dr. sc. Ivo Josipović, kao i cijela Vlada RH, s posebnim pijetetom primio je Svetoga Oca zahvalivši mu na ustrajnom ohrabriranju hrvatske

budućnosti u ujedinjenoj Europi. U ovome prijelaznom razdoblju suvremeno hrvatsko društvo nalazi se u procesu "učvršćenja" novoga demokratskoga političkog sustava stvaranoga tek dva desetljeća pa su uočljivi mnogobrojni problemi s kojima je suočena suvremena hrvatska obitelj. Promjena društvenog sustava, ratna stradanja i poraće, progonstva i raseljavanja, problemi suživota povratnika, privatizacija, rastuća nezaposlenost, posljedice ratnih trauma u djece i odraslih, rastući broj samoubojstava i nasilničkih ponašanja, nova ekonomska emigracija i sl. samo su neki od izazova s kojima je danas suočena prosječna hrvatska obitelj. Podaci Državnog zavoda za statistiku nedvojbeno pokazuju da u RH, kao i u drugim dijelovima Europe, raste broj obitelji s jednim djetetom, dok je broj obitelji s dvoje i više djece u opadanju. Povećanje broja bračnih parova bez djece i obitelji s jednim djetetom, te smanjenje broja obitelji s više djece, vrlo je nepovoljan trend jer upućuje na pogoršanje prirodne dinamike hrvatskog stanovništva, osobito njegova nataliteta. Bračni parovi s djecom tako sve više prestaju biti oslonac obiteljske slike stanovništva Hrvatske, upozorava godinama vodeći hrvatski demograf Anđelko Akrap. Godine 1971. oni su činili 63,8%, 1981. godine 62,4%, 1991. godine 60,5%, a 2001. godine 58,0% ukupnog broja obitelji RH, dok se podaci iz 2011. trenutno obrađuju. Uz to treba znati da je od ukupnog broja smrtno stradalih hrvatskih branitelja tijekom Domovinskog rata, prema Akrapovim istraživanjima, 40% branitelja prije stradanja živjelo u obiteljima. Ipak, značajna je činjenica kako se više od 90% djece u Hrvatskoj rađa u braku, stoga se institucija braka smatra temeljnim čimbenikom prema kojem bi zajednica trebala usmjeriti mjere obiteljskoga razvitka zdravoga društva. Njegova Svetost upravo je tim modernim partnerskim obiteljima i mladima poručila da se ne boje odgovornosti i zalaganja za bližnje. ■

ENG Over 90% of children in Croatia are born to married couples, and the institution of marriage is considered to be the fundamental image of society towards which family development measures should be directed. It was to these married couples and young people that Pope Benedict XVI addressed his message for the first National Family Day in Zagreb on June 5, that they need not fear the responsibility of family life.

‘Kazniti krivce, a grobišta istražiti i dostojno obilježiti’

Hebrang je zastrašujućim nazvao pokušaje zataškavanja komunističkih zločina na Bleiburgu tvrdnjom da se radilo o poraženim vojnicima. “No, među njima su se nalazili žene, starci, djeca i svećenici”, rekao je izaslanik Hrvatskog sabora

Svetu misu predvodio je križevački biskup Nikola Kekić

Tekst: Uredništvo (izvor Hina i IKA)

Snimke: Hina

Komemoracijom bleiburškim žrtvama i žrtvama križnog puta pod pokroviteljstvom Hrvatskoga sabora obilježena je na bleiburškom polju 66. obljetnica najvećeg stradanja hrvatskog naroda u povijesti s porukom da treba pronaći i kazniti krivce, a grobišta žrtava istražiti i dostojno obilježiti. Komemoraciju su zajedno organizirali Ured hrvatske inozemne paste i Počasni bleiburški vod.

Izaslanik Hrvatskog sabora Andrija Hebrang rekao je da su na Bleiburgu i križnom putu ubijeni nevini civili drukčijeg svjetonazora koji nisu imali pravo na obranu, grob ni pokop. “Ubili su njihova tijela, vezana žicom, koja i danas svjedoči na kakav su način ubijeni, a njihove su kosti trebale zastrašiti preživjele”, rekao je Hebrang.

“Njihovu žrtvu ne smijemo zaboraviti jer narod koji zaboravlja svoju prošlost često ju je osuđen ponavljati”, poručio je Hebrang. Zastrašujućim je nazvao pokušaje zataškavanja komunističkih zločina

na Bleiburgu tvrdnjom da se radilo o poraženim vojnicima. “No, među njima su se nalazili žene, starci, djeca i svećenici”, rekao je Hebrang. Po njegovim riječima postoje dokazi da je Josip Broz Tito dao nalog za likvidacije. Ustvrdio je da za žrtve nije učinjeno sve što se moglo pa je Vlada RH osnovala ured koji će istražiti njihova grobišta i dostojno ih obilježiti. “U Europsku uniju moramo ući s raščišćenom prošlosti i podignute glave”, poručio je Hebrang dodavši kako postoje otpori procesuiranju komunističkih zločina, koji se skrivaju iza antifašizma.

PUTOKAZ I OPOMENA

Izaslanik hrvatske vlade, ministar unutarnjih poslova Tomislav Karamarko, rekao je da je Bleiburg simbol gubilišta hrvatskog naroda na kojem su rijetkom okrutnošću ubijeni civili, žene, djeca i starci koji su se tamo zatekli i bez pra-

va na obranu. “Oni koji negiraju zločine ponovno ih čine jer se Europa očitovala o totalitarnome komunističkom sustavu i njegovim zločinima, a ovdje smo okupljeni da bismo izrazili svoju bol i nezadovoljstvo neprocesuiranjem zločina”, poručio je Karamarko koji se zauzeo za afirmaciju Tuđmanove Hrvatske kao slobodne, samostalne i suverene države te Domovinskog rata kao legalnoga i legitimnoga.

Predstavnik hrvatskog naroda u BiH Božo Ljubić istaknuo je da žrtve Bleiburga i križnog puta, najveće u hrvatskoj povijesti, nisu bile uzaludne i bile su putokaz u Domovinskom ratu, ali i opomena. Upozorio je da Hrvati u BiH ponovno prolaze križni put jer ih se želi izbaciti iz ustava.

Predstavnik Počasnoga bleiburškog voda Krešimir Miletić ustvrdio je da se hrvatski junaci i žrtve prikazuju kao zlo-

Na komemoraciji su se okupili brojni Hrvati iz domovine i inozemstva

Ivana Bagarić, Tomislav Karamarko i Andrija Hebrang tijekom komemoracije

činci, a agresori pretvaraju u ugledne građane koji sudjeluju u upravljanju hrvatskom državom. "U Hrvatskoj je na djelu upravljačka elita većinom naslijeđena iz jugoslavenskoga komunističkog sustava u velikom dijelu anacionalna i korumpirana", rekao je Miletić.

Na komemoraciji se okupilo nekoliko tisuća hodočasnika, a prema nekim procjenama nešto manje nego prijašnjih godina.

ZNAK ZAHVALNOSTI, NADE I POŠTOVANJA

Nakon molitve za žrtve bleiburške tragedije islamske vjere koju je izrekao imam iz Gunje Idriz Bešić, svetu misu predvodio je križevački biskup Nikola Kekić.

U koncelebraciji su bili i ravnatelj Nacionalnog ureda za hrvatsku inozemnu pastvu fra Josip Bebić, OFM i njegov prethodnik u toj službi don Ante Kutleša, voditelj HKM-a u Klagenfurtu fra Pavo Dominković te tridesetak svećenika koji su pristigli s hodočasnici iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i mnogih europskih zemalja.

Pozdravljajući okupljene, ravnatelj Bebić istaknuo je kako je dolazak na bleiburško polje znak zahvalnosti, nade i poštovanja prema svim nevinim žrtvama, ali i jamstvo da ih nikada neće zaboraviti. Duboko vjerujemo da je sa svakom nevinom žrtvom tu umirao i sin Božji, Isus Krist, rekao je fra Josip, te u ime Ureda i svih hrvatskih dušobrižnika u inozemstvu i u ime cijele iseljene Hrvatske zahvalio svima koji su uveličali komemoraciju. Pozdrav je uputio

i hrvatskim generalima u Haagu, kao i svim hrvatskim uznicima, ma gdje bili.

Na početku propovijedi biskup Kekić podsjetio je kako je Bleiburg velika nesreća, bol koja je potresla hrvatski narod kojemu bolno sjećanje još traje i potiče na razmišljanje. Uspomena se zapravo odnosi na sve žrtve onoga vremena, na sve logore, mučilišta i gubilišta. Bleiburg je na svoj način postao znak svih tih patnji jer tu je bilo moguće okupljati se u vrijeme kad drugdje u domovini to nije bilo moguće, istaknuo je biskup te podsjetio kako je vodstvo tih žalosnih proslava nakon ponovne uspostave hrvatske države preuzela Katolička crkva, što je odmah manje ili više sprečavalo uvijek moguću politizaciju u korist ove ili one skupine, stranke ili države. Iz godinu u godinu to je sve jasnije i značajnije.

'PROMIČEMO LJUDSKO I NARODNO JEDINSTVO'

Križevački vladika istaknuo je kako okupljeni na komemoraciji ne istražuju ničiju osobnu krivnju ni političko opredjeljenje, nego su došli iskazati ljudsku i kršćansku počast svim žrtvama. Žrtve

su u većini bili Hrvati, i baš zato za njih posebno moli i na njih misli svekoliki hrvatski narod u domovini i inozemstvu, pronalazeći svoje temeljno jedinstvo u čovječnosti i tijekom svih povijesnih podjela jer Hrvatskoj zaista treba povezanost hrvatskoga narodnog bića te na ovaj način Crkva promiče ljudsko i narodno jedinstvo tijekom stoljeća, koje je i danas ugrožavano lažima i kratkovidnim ideologijama, rekao je biskup.

Na kraju mise riječ zahvale predvoditelju slavlja i koncelebrantima te svim hodočasnici uputio je fra Josip, zahvalivši i austrijskoj policiji i sanitetu. Misno slavlje pjevanjem je uvećao mješoviti zbor župe sv. Josipa sa zagrebačke Trešnjevke pod ravnanjem Josipa Škvorca.

Izaslanstva Hrvatskog sabora, Vlade, braniteljskih, domovinskih, iseljeničkih i drugih udruga položila su vijence na spomenik žrtvama bleiburške tragedije.

U sklopu komemoracije otkrivena je i brončana bista velečasnog Vilima Cecele, jednog od najzaslužnijih pojedinaca za uspostavu i održavanje komemoracije žrtvama bleiburške tragedije i križnog puta na bleiburškom polju. ■

Polaganje vijenaca

ENG The 66th commemoration of the Bleiburg massacre and Croatia's fallen in the forced marches that ensued, the greatest tragedy to befall Croatians in history, was held under the auspices of Croatian Parliament. The guilty should be found and punished, said the gathered, and the final resting places of their victims be given a fitting memorial.

Turistički bum u Splitu i najava dobre sezone

Da će Split i ove godine biti apsolutni turistički hit potvrđuje porast broja dolazaka i noćenja u travnju koji je obilježio pojačani dolazak Francuza, Španjolaca, Nijemaca i Amerikanaca

Tekst: Vjesnik

Svaka kuna uložena u turističku promidžbu 1.700 godina staroga grada stotruko se vratila. Tako kažu splitski turistički djelatnici koji, ohrabreni rezultatima prošlogodišnje sezone, ali i statističkim podacima za ovogodišnje proljeće, najavljuju još jednu rekordnu turističku žetvu.

Višegodišnji napor u preobrazbi Splita iz tranzicijske destinacije u vrhunski europski grad napokon su urodili plodom, što potvrđuju i rezultati u svim segmentima turističkog poslovanja te činjenica da je prošlogodišnja turistička sezona, iako pod udarima recesije, bila najbolja od proglašenja neovisnosti.

Prema podacima splitske Turističke zajednice, u travnju je zabilježeno 16.410 dolazaka, gotovo 6.000 više u odnosu na isti mjesec lani, a porastao je i broj noćenja s 22.776 na 34.020.

Da će Split i ove godine biti apsolutni turistički hit potvrđuje porast broja dolazaka i noćenja u travnju koji je obilježio pojačani dolazak Francuza, Španjolaca, Nijemaca i Amerikanaca.

Prema podacima splitske Turističke zajednice, u travnju je zabilježeno 16.410

dolazaka, gotovo 6.000 više u odnosu na isti mjesec lani, a porastao je i broj noćenja s 22.776 na 34.020. A kad još pristignu i gosti s kruzera, njih oko 6.000 u jednome danu, kojima se pridružuju i turisti koji iz cijele Dalmacije organizirano dolaze u jednodnevni posjet, Split postaje mravinjak, što potvrđuje opravdanost svake kune uložene u turističku promidžbu.

Prema riječima direktora splitske Turističke zajednice Vedrana Matošića, najviše se radilo upravo na marketinškoj slici Splita, počevši od promidžbe na stranim tržištima do osmišljavanja kvalitetne ponude i popratnih sadržaja koji uključuju jedinstveni spoj zabavnog i kulturnog turizma. "Split je napokon prepoznat kao živući spomenik, koji je brendiran kao europski grad", kaže Matošić. Kao i lani, a tako je bilo i svih proteklih godina, smještajni kapaciteti splitskoga turizma i dalje su veliki problem, koji se svako ljeto "gasi" otvaranjem novih privatnih apartmana te podizanjem kvalitete i spuštanjem cijena privatnog smještaja koji je posebno

popularan među turistima. Direktor Turističke zajednice svjestan je da će se taj problem ponovno osjetiti u srcu sezone, baš kao i lani, kad su morali preusmjeravati goste u Splitu u susjedna odredišta, poput Trogira, Klisa ili Trilja jer nije bilo slobodnog kreveta. Split ima oko 7.500 kreveta što nije bio problem dok su ga turisti doživljavali kao privlačnu, ali i usputnu destinaciju u kojoj su se zadržavali tek nekoliko sati, krateći vrijeme do polaska trajekta koji će ih odvesti na neki od srednjodalmatinskih otoka.

Gotovo dva desetljeća nosio je obilježje tranzicijskoga turističkoga grada koji se posjećuje u sklopu jednodневnih izleta nakon čega se turisti vraćaju u susjedni Trogir ili Makarsku, ne nalazeći razlog za dulji boravak u Dioklecijanovu gradu. Sve turističke destinacije u ovom dijelu Dalmacije, prije svega Makarsko primorje i otoci, koji nose glavninu turističkog prometa, godinama imaju izvrsnu statistiku, no sada se prvi put nakon dvadeset godina kaskanja podignuo i Split, koji je proglašen apsolutnim turističkim hitom prošlogodišnje sezone. ■

ENG That Split will again this year be an absolute hit tourism destination is confirmed by a rise in arrivals and overnight stays in April, with an increase in arrivals from France, Spain, Germany and the United States of America.

‘Možemo biti ponosni’

Sjećanje je to na 28. svibnja 1991. godine kada su se postrojbe Zbora narodne garde (ZNG), preteča Hrvatske vojske, postrojile pred prvim hrvatskim predsjednikom i vrhovnim zapovjednikom dr. Franjom Tuđmanom

Tekst i snimke: **Hina**

Postrojavanjem postrojbi veterana Domovinskog rata, Oružanih snaga RH i Ministarstva unutarnjih poslova 28. svibnja na središnjoj svečanosti na stadionu NK Zagreb u Kranjčevićevoj ulici obilježena je 20. obljetnica Oružanih snaga, Dan Oružanih snaga i Dan Hrvatske kopnene vojske, uz nazočnost najvišega državnog i vojnog vrha.

Sjećanje je to na 28. svibnja 1991. godine kada su se postrojbe Zbora narodne garde (ZNG), preteča Hrvatske vojske, postrojile pred prvim hrvatskim predsjednikom i vrhovnim zapovjednikom dr. Franjom Tuđmanom. Bio je to odgovor na razoružavanje Teritorijalne obrane u Hrvatskoj, kao i zbog nemogućnosti nove hrvatske države da osigura teritorijalni integritet i funkcioniranje pravne države na cjelokupnom području.

Na središnjoj svečanosti postrojeno je 14 postrojba veterana Domovinskog rata, Oružanih snaga RH i MUP-a s oko 1.200 pripadnika. Među njima su bili postroji ratnih zastava, veterana MUP-a i Prvoga hrvatskog redarstvenika, veterana gardijskih brigada i veterana pričuvnih postrojbi HV-a, veterana Specijalne policije MUP-a, MUP-a i postroj Gardijske motorizirane brigade HKoV-a te oklopno mehanizirane brigade HKoV-a. Također i postroji Hrvatske ratne mornarice, Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane, Zapovjedništva za potporu, Hrvatskoga vojnog učilišta “Petar Zrinski” te postroj “Mirovne misije”.

Predsjednik Republike i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga RH Ivo Josipović istaknuo je u svome obraćanju kako možemo biti ponosni na postignuća u proteklih 20 godina.

“Hrvatska je postala punopravna članica NATO-saveza i na pragu je ulaska u Europsku uniju”, rekao je Josipović.

Predsjednik Josipović uručio je odličje Velered kraljice Jelene s lentom i Danicom stožernom generalu u mirovini Martinu Špegelju za doprinos u stvaranju Oružanih snaga i obrani Hrvatske koji je zahvalivši na odlikovanju rekao da su ostvarene mnoge pobjede i dobi-

ven rat za slobodnu i samostalnu RH.

Predsjednica Vlade Jadranka Kosor rekla je kako se hrvatska oružana sila stvarala gotovo ni iz čega u agresiji i nametnutom ratu, i koja je znala zaustaviti zlo. Među njima su mnogi dali živote i zdravlje da bi domovina živjela i njih se danas s ponosom sjećamo, kao i nestalih branitelja. Iz vaše ljubavi prema domovini izrasla je pobjednička vojna snaga samostalne Hrvatske, a Domovinski rat bio je pravedan, obrambeni i osloboditeljski, poručila je Kosor braniteljima.

Predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić, prisjećajući se početaka stvaranja Oružanih snaga RH, rekao je kako tada nismo znali što nas čeka, ali smo vjerovali u sebe i svoje snage. “Možemo biti ponosni na učinjeno u obrani i izgradnji hrvatske države pod vodstvom prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana i duboko poštujemo slobodu koju smo teško platili”, naglasio je Bebić. ■

Na svečanosti postrojeno je 14 postrojbi veterana Domovinskog rata, Oružanih snaga RH i MUP-a s oko 1200 pripadnika

ENG Top civilian and defence leaders were on hand for a military parade May 28 at the main festivities held in Zagreb to mark the 20th anniversary of the Croatian Armed Forces, Armed Forces Day and Croatian Army Day.

Dogovoreni programi suradnje

Za voditeljicu splitske podružnice boravak u Americi nije završio posjetom Pittsburghu jer je imala još posla u San Pedru gdje djeluju dva hrvatska kluba i Hrvatski kulturni centar

Pittsburgh- Branko Paić, Branka Bezić Filipović, Bernard Luketić i Ivica Bubalo

producenti Ivica Bubalo i Branko Paić te Branka Bezić Filipović, voditeljica splitske podružnice Hrvatske matice iseljenika. Izaslanstvo se sastalo s predsjednikom Bernardom Luketićem i njegovim suradnicima Edom Pazom, nacionalnim tajnikom, te članovima upravnog odbora Bobom Luketićem i Donaldom Langenfeldom, a upoznali su i urednika Zajedničara Ivana Begga. Izaslanstvo iz Splita izvijestilo je predsjednika i upravu HBZ-a o projektu trodnevnog predstavljanja hrvatske folklorne glazbe, klasične glazbe te gospodarstva, turizma i investicija, koji organiziraju iduće godine u Las Vegasu. Izrazili su želju da na koncertu nastupi i jedna folklorna skupina HBZ-a te da se pozovu članovi zajednice i njihovi prijatelji na to veliko predstavljanje Hrvatske. Također su razgovarali

San Pedro - Dalmatinski klub, Rudi Svorinich, predsjednik i Branka Bezić Filipović

Tekst: HMI Split

Hrvati su nakon dolaska u Sjedinjene Američke Države osnovali 1894. godine Hrvatsku narodnu zajednicu, kao potporno društvo, koje je svojim članovima za uplaćenu članarinu jamčilo određeni novčani iznos u slučaju bolesti, invaliditeta ili smrti. Tako su ljudi imali nekakvu sigurnost u vremenima kada su zbog teškoga fizičkog rada često stradavali i nisu se imali čime prehraniti. Kasnije su se udružila sva društva Hrvatske narodne zajednice u Hrvatsku bratsku zajednicu, kojoj je danas centrala u Pittsburghu, a na čijem čelu je niz godina nacionalni predsjednik Bernard Luketić. Zajedni-

ca ima više od 400 podružnica u SAD-u, Kanadi, Australiji i Hrvatskoj. I danas se uplatom u njihov fond može osigurati lijepa ušteđevina. Zajednica djeluje humanitarno te je pomogla mnogima u Hrvatskoj, a daje i studentske stipendije. Uz to HBZ njeguje hrvatsku folklornu baštinu, plesom, pjesmom i svirkom, a u velebnom zdanju u Pittsburghu ima i muzej u kojemu je izložena bogata zbirka narodnih nošnji, instrumenata, knjiga i drugih vrijednih predmeta. Dugi niz godina HBZ tiska list Zajedničar, koji izlazi jedanput tjedno.

SASTANAK U HBZ-u

U sve to uvjerilo se izaslanstvo iz Splita prigodom posjeta Pittsburghu sredinom svibnja, a u čijem sastavu su bili glazbeni

San Pedro (Cal)- Nada Pritisanac Matulić, Maya Bristow, Gabriela Brajević, Branka Bezić Filipovi i članovi vokalne grupe Izvor

o mogućnostima organiziranja i nekih drugih programa.

Za voditeljicu splitske podružnice boravak u Americi nije završio posjetom Pittsburghu jer je imala još posla u San Pedru, luci Los Angelesa gdje živi veliki broj Hrvata, posebice Dalmatinaca. U gradu djeluju dva hrvatska kluba i Hrvatski kulturni centar.

Dalmatian-American Club of San Pedro održao je 13. svibnja svoj godišnji

sastanak članova kada je dugogodišnji predsjednik Gojko Špralja predao palicu novom predsjedniku Rudiju Svorinichu junioru, koji se svečano obvezao voditi klub kao i do sada te nastaviti negovati dalmatinski i hrvatsku tradiciju. Uz mnogobrojne članove, na sastanku i večeri bili su nazočni i neki bivši predsjednici kluba, a među njima i otac novoizabranog predsjednika, Rudi Svorinich senior.

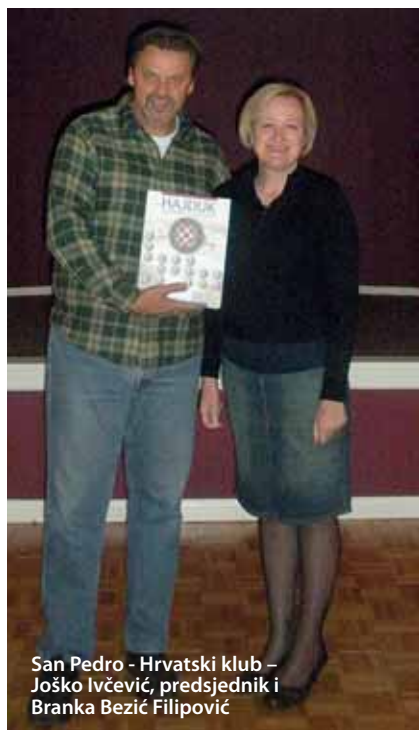
Nekoliko ulica dalje nalazi se *Croatian American Club*, na čijem čelu je Joško Ivčević, poznati ljubitelj športa, a kao rođeni Splićanin i navijač Hajduka. Zbog toga se u klubu obilježila 100. obljetnica splitskih 'bilih'. Budući da osim njega u klubu ima još poštovatelja Hajduka, oni se nedjeljom nalaze na travnatim terenima Rolling Hillsa i igraju nogomet u klubu koji su nazvali Hajduk Rolling Hills.

Croatian Cultural Center u San Pedru već nekoliko godina vodi Maya Bristow koja se trudi organizirati što bogatiji program. Cilj centra je i očuvanje hrvatskog jezika među najmlađima, o čemu se brine Nada Pritisanac Matulić. Mali Hrvati druže se i na športskim terenima *Bogdanovich Recreation Centre*, koji je Joe Bogdanovic, Komižanin i osnivač riblje industrije u San Pedru, ostavio gradu koji mu je tako puno pružio.

VEČER POSVEĆENA SPLITU

U suradnji sa splitskom podružnicom HMI-ja u Hrvatskome kulturnom centru organizirana je večer posvećena Splitu i onome što je u njemu postojalo prije sto godina. Tadašnji Split imao je 18.000 stanovnika, ali je imao identitet grada. Također je imao gimnaziju, kazalište, uređeno kupalište Bačvice, razglednice, bogat športski život, tada već osnovani nogometni klub Hajduk, te kinematograf u kojem su se prikazivali strani, ali i dokumentarni filmovi splitskog sineasta Bepa Karamana. O svemu ovome moglo se naučiti na maloj izložbi te sve to vidjeti na filmu '100 godina kinematografije u Splitu' koji je tom prigodom prikazan. Prije projekcije filma zapjevala je vokalna grupa 'Izvor', koja djeluje u sklopu Hrvatskoga kulturnog centra. Na repertoaru su bile splitske pjesme, a svojom poezijom posvećenom rodnom Splitu program je obogatila i Gabriela Brajević koja živi u San Pedru više od 40 godina.

Oproštaj od Hrvata iz San Pedra bio je više u stilu do skorog viđenja jer je posjet završio planovima za iduću godinu, poput organiziranja likovnih radionica za djecu na temu hrvatske folklorne baštine i dolaska juniora Hajduka na turnir u nešto južniji San Diego. ■

San Pedro - Hrvatski klub – Joško Ivčević, predsjednik i Branka Bezić Filipović

ENG The head of the CHF branch office in Split paid a visit to the USA, where she met with the leadership of the Croatian Fraternal Union in Pittsburgh, and with the heads of local Croatian associations in San Pedro.

Kanadski san Dušana Bezića

Autor knjige bavio se tijekom posljednjih desetljeća humanitarnom djelatnošću koja je rezultirala brojnim plemenitim potporama ugroženim ljudima, što je opisano u memoarima

Predstavljanje knjige u HMI-u, za stolom sjede Vanja Pavlovec, Dušan Bezić i Katarina Fuček

Napisala: **Vesna Kukavica**

Foto: **Snježana Radoš**

Hrvatska matica iseljenika i Izdavački centar Rijeka svečano su promovirali sredinom svibnja u Zagrebu knjigu memoara Dušana Bezića pod naslovom *Šoltanin na tankon ledu* u nazočnosti mnogobrojne publike. Na svečanosti su bili brojni uglednici iz javnoga života Hrvatske od devedesetih godina naovamo, te veliki broj povratnika iz iseljeništa. Autor Dušan Bezić, ugledni hrvatski poduzetnik iz Kanade, u knjizi se pokazao kao neumorni kroničar i odličan organizator svih važnijih političkih, kulturnih i društvenih događaja u kanadsko-hrvatskoj zajednici druge polovice prošlog stoljeća - s dirljivim reminiscencijama o rodnoj Šolti i domovini Hrvatskoj, iz koje odlazi prvo u izbjeglištvo, a kasnije u emigraciju, istaknula je na svečanosti ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček.

AUTOROVE ŽIVOTNE ETAPE

Knjiga se sastoji od 22 tematske cjeline, koje kronološkim redom prate autorove životne etape. Predgovor je napisao

ugledni znanstvenik i direktor Laboratorija za istraživanje matičnih stanica cijenjene klinike Mayo u SAD-u dr. sc. Stanimir Vuk Pavlović, dok pogovor potpisuje znani hrvatski filolog i sveučilišni profesor emeritus kanadskog Sveučilišta Waterloo dr. Vinko Grubišić, rekla je urednica knjige i voditeljica područnog ureda HMI-ja iz Rijeke Vanja Pavlovec, zahvaljujući kojoj je rukopis brzo stigao do izdavača.

Autobiografska knjiga prati Bezićev životni put koji započinje u Grohotama

Dušan Bezić u Hrvatskoj matici iseljenika s Katarinom Fuček i Vanjom Pavlovec

na otoku Šolti 1925. Školovao se taj poliglot u Splitu, Dubrovniku i Jeruzalemu, gdje je diplomirao filozofiju. Nakon ratnih dana i izbjegličke drame, od 1943. do 1950. godine živi u logorima Italije i sjeverne Afrike, zatim se seli u Toronto. Otac je dvoje djece olimpijaca, Sandre i Vala, koji su u Kanadi postali svjetske športske zvijezde u umjetničkom klizanju na ledu, istaknuo je hrvatsko-američki književnik dr. Vladimir Goss.

Predanost radu Dušana Bezića je fascinantna, bez obzira na to o kakvoj je vrsti posla riječ. Od 1950. do 1952. radi kao nekvalificirani radnik u tvornici, svjedoči spisatelj u svojoj autobiografiji. Prodajom nekretnina počinje se baviti 1952. Pet godina kasnije otvara građevinsko poduzeće *Bezić Developments Limited*, u kojem je bio aktivan sve do prošle godine. Od tada perspektivnu obiteljsku tvrtku prepušta sinu Valu, bivšem športskom reprezentativcu Kanade, a danas nagrađivanom poduzetniku.

PROJEKTI HRVATSKE ZAJEDNICE U KANADI

U svome obraćanju autor je zahvalio svojoj supruzi Angelini, Kanadanki hrvatskih korijena i obitelji, kao i svim su-

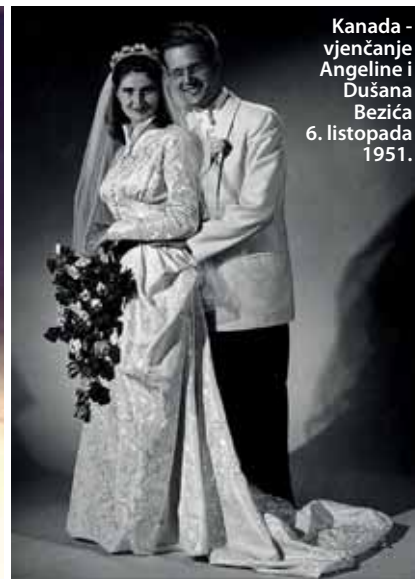
radnicima iz Hrvatske i Kanade te SAD-a - na svesrdnoj potpori bez koje ne bi mogao napredovati i postizati rezultate u tako raznovrsnim aktivnostima na dobrobit hrvatsko-američke zajednice te domovine Hrvatske, ali i nove domovine Kanade.

Uz niz zapaženih i životno važnih projekata hrvatske zajednice u Kanadi, Dušan Bezić jedan je od osnivača Hrvatske kreditne zadruge. Član je utemeljiteljske skupine za Katedru hrvatskog jezika na kanadskome Sveučilištu Waterloo. Od dolaska na sjevernoamerički kontinent 1950. godine Bezić je član Hrvatske bratske zajednice, zatim Almae Matris Croaticae Alumni, kao i Kanadsko-hrvatske trgovačke komore. Za predsjednika Hrvatskoga nacionalnog fonda za Kanadu izabran je 1991. godine. Pomagao je osobnim zalaganjem i materijalnim te novčanim donacijama Hrvatskome katoličkom centru u Norvalu, ali je na isti način podržao akcije mnogobrojnih hrvatskih katoličkih župa u Kanadi te hrvatskih katoličkih škola i kulturno-umjetničkih društava. Ukratko, šest desetljeća sudjeluje u gotovo svim projektima hrvatske zajednice u Kanadi, a osobito je bio aktivan tijekom Domovinskog rata kad je sudjelovao u priku-

Dušan Bezić je otac dvoje djece olimpijaca Sandre i Vala - koja su u Kanadi postala svjetske sportske zvijezde u umjetničkom klizanju na ledu

Kanada - vjenčanje Angeline i Dušana Bezića 6. listopada 1951.

pljanju svekoličke pomoći Hrvatskoj, od sanitetskog materijala do ostalih oblika pomoći, istaknuli su na promociji njegovi suradnici iz ratnih dana mr. Silvija Missoni i dr. Bilić iz Centralnoga sanitetskog ureda RH, te filmski redatelj Jakov Sedlar i dr.

Ukazom predsjednika dr. Franje Tuđmana imenovan je prvim predstavnikom RH u Kanadi 1991. Obavljao je tu dužnost od travnja 1991. do veljače 1994. bez ikakvog honorara.

Od angažmana u sportskim organizacijama izdvajamo da je Dušan Bezić bio tri godine (1975. - 1978.) upravni direktor nogometnog kluba *Toronto Metros-Croatije*, koji je osvojio prvenstvo SAD-a i Kanade 1976. godine. Nastavivši nizati uspjehe, klub je uveden u kanadsku *Nogometnu kuću slavnih*, rekao je na promociji knjige njegov domovinski suradnik - sportski djelatnik Ante Pavlović.

HUMANITARNA DJELATNOST

Autor knjige bavio se tijekom posljednjih desetljeća humanitarnom djelatnošću koja je rezultirala mnogobrojnim plemenitim potporama ugroženim ljudima, što je opisano u memoarima. Član je Međunarodnog odbora *Spoznaj sebe* od osnutka 2006. godine. Od američke humanitarne mreže *AmeriCares* za humanitarni rad u Hrvatskoj primio je

nagradu dva puta i to 1991. te 1998. godine. Autor Dušan Bezić nositelj je niza hrvatskih i kanadskih odlikovanja. Izvršno dizajnirana knjiga sadrži velik broj fotografija i preslika dokumenata iz privatne pismohrane Bežićevih.

Memoarska proza odlikuje se akcijsko-pustolovnim stilom, kratkim i jezgrovitim rečenicama pisanim uglavnom autorovim zavičajnim idiolektom pa se knjiga čita kao egzotično štivo svjetskoga putnika u čijem srcu je obitelj, rad i domovina. Na kraju svečanosti autor Dušan Bezić darovao je svima nazočnima svoju knjigu s posvetom te ravnateljici HMI-ja arhivsku građu iz privatne zbirke za budući Muzej hrvatskoga iseljništva - u osnivanju. ■

Posjet predsjednika dr. Franje Tuđmana Hrvatskom centru u Norvalu 1990. (Dušan Bezić prvi slijeva)

Četrnaestogodišnji Dušan Bezić na Šolti s obitelji

ENG The Croatian Heritage Foundation and publisher Izdavački centar Rijeka staged a gala promotion of Dušan Bezić's memoirs, *Šoltanin na tankon ledu* (*A Native of Šolta on Thin Ice*). Bezić is a prominent Croatian-Canadian, businessman, activist and philanthropist.

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA IVICE JURJEVIĆA

DUBROVNIK - U organizaciji dubrovačkog ureda Hrvatske matice iseljenika i udruge "Hrvatska dijaspora" iz Zagreba otvorena je u Dubrovniku izložba fotografija Ivice Jurjevića, pod nazivom "München - omiljeni grad Hrvata izvan domovine". Nazočne posjetitelje na otvorenju izložbe u ime Hrvatske matice iseljenika pozdravila je voditeljica ureda Maja Mozara, zatim je autor izložbe rekao: "Hrvati su veliki putnici, nema kutka ove Zemljine kugle na koju Hrvat nije stupio svojom nogom. Hrvati su intenzivno počeli posjećivati grad - vrata zapadne Europe, pedesetih godina prošlog stoljeća." Zanimljiva izložba o njemačkome gradu Münchenu može se pogledati u izložbenom prostoru Hrvatske matice iseljenika, na adresi Petilovrijenci 7.

NOGOMETAŠI BRAĆA FRANJIĆ DOBIT ĆE HRVATSKO DRŽAVLJANSTVO

AUSTRALIJA - Nedavno su u Generalnom konzulatu u Melbourneu zahtjev za hrvatsko državljanstvo podnijeli poznati i talentirani hrvatski nogometaši iz Melbournea, braća Ivan i Joseph Franjić. Ivan i Joseph rođeni su u Melbourneu, a njihovi roditelji Frankie i Sanja Franjić ugledni su poslovni ljudi i vrlo aktivni članovi hrvatske zajednice u Melbourneu. Zahtjev za hrvatsko državljanstvo prvi je potpisao Ivan Franjić, koji od prošle godine igra u A-ligi Australije za Brisbane Roar, klub koji je ove godine osvojio prvenstvo Australije. Ivan je bio jedan od ključnih stupova prvaka Australije i danas uživa status jednog od najpoznatijih mladih i perspektivnih nogometaša u Australiji. Ako sve bude išlo kako treba, Ivan će gotovo sigurno u bliskoj budućnosti igrati u nekome slavnom klubu u Europi. Ako nastavi s dobrom igrom, nadamo se da će ga zapaziti i selektori hrvatske nogometne reprezentacije.

Düsseldorf: nagrada umjetniku Zlatku Kopljaru

Zlatko Kopljar, Klaus Sturm – glavni tajnik zaklade *Stiftung Bibel und Kultur*, Vjekoslav Križanec – generalni konzul RH u Düsseldorfu

NJEMAČKA - Istaknuta njemačka ekumenska zaklada *Stiftung Bibel und Kultur* dodijelila je visoko dotiranu nagradu u iznosu od 10.000 eura hrvatskom videoumjetniku Zlatku Kopljaru u *Kunstmuseum* u Bonnu. U sklopu uglednoga festivala videoumjetnosti "Videonale 2011" upriličena je svečana dodjela nagrade na kojoj su nazočili mnogobrojni predstavnici iz političkog, kulturnog, crkvenog, znanstvenog i javnog života Njemačke. Među uzvanicima na svečanoj dodjeli su nazočili i predstavnici Generalnog konzulata RH u Düsseldorfu generalni konzul Vjekoslav Križanec i konzul Kristijan Tušek. Ugledna nagrada dodjeljuje se svake godine od 1989. umjetniku koji se u svome umjetničkom stvaralaštvu posvetio crkvenim i sakralnim temama neovisno o tome o kojem je vidu umjetnosti riječ. Tako je ove godine prvi put nagrađen umjetnik s područja videoumjetnosti, a Zlatko Kopljar prvi je umjetnik s jugoistoka Europe koji se našao u društvu poznatih dobitnika svjetskog ugleda kao što je Neo Rauch, istaknuti njemački likovni umjetnik iz Leipzigske škole. Pozdravnu riječ nazočnima su uputili

predsjednik kuratorija zaklade *Stiftung Bibel und Kultur* preses Manfred Kock, visoki crkveni dužnosnik njemačke protestantske crkve te ravnatelj festivala "Videonale" Georg Elben, a svečani govor održao je povjesničar umjetnosti dr. Johannes Rauchenberger, ravnatelj Umjetničkog centra suvremene umjetnosti i religije u Grazu u kojoj je predstavio rad Zlatka Kopljara te istaknuo njegovo kontinuirano dvadesetogodišnje djelovanje na području videoumjetnosti i performansa. Zlatko Kopljar se koristi u svojim djelima na poseban način biblijskim motivima kako bi prikazao paradigmu ljudske realnosti između neuspjeha i spasenja, ističe Rauchenberger u svome govoru. Zlatko Kopljar rođen je 1962. u bosanskoj Posavini, završio je 1991. studij na Akademiji umjetnosti u Veneciji te diljem svijeta izlagao svoje radove u samostalnim i skupnim izložbama. (*Gen. kon. RH u Düsseldorfu*)

ENG The prominent German *Stiftung Bibel und Kultur* ecumenical foundation awarded a major monetary prize to Croatian video artist Zlatko Kopljar on May 3. The award was presented at the *Kunstmuseum* in Bonn.

Marljivi čuvari kulturnog naslijeđa predaka

Ovogodišnje Jurjevdansko slavlje započelo je dvosatnim koncertom koji su priredili *St. George Jr.* tamburice i gosti iz Rankina *Rankin Jurnior Tamburitians* - u subotu na večer, a nastavljeno u nedjelju sv. misom i narodnim veseljem

Muzički direktori "St. George" Jr. Tamburice iz Cokeburga: Marlene Luketich-Kochis, Daniel Kochis, Bernadette Luketich-Sikaras, Derek Hohn i Jerry Grcevich

Napisao i snimio: **Franjo Bertović**

Još jedna lijepa proslava Jurjeva održana je nedavno u Cokeburgu pod pokroviteljstvom Odsjeka 354 Hrvatske bratske zajednice i Omladinskog zbora "Sv. Juraj". Prvi, drugi, treći i četvrti naraštaj naših Hrvata zorno promiče kulturna naslijeđa svojih predaka i proslavlja svoga zaštitnika svetog Jurja. Sve to neprekidno teče od daleke 1950. godine kad je mlađi Bernard Luketich došao na čelo ovog odsjeka i utemeljio ovaj tamburaški i folklorni zbor. Dok mnoge društvene i kulturne udruge posustaju ili, još gore, nestaju, ovaj zbor djeluje svježe i u pu-

nom je poletu. Tajna tog uspjeha je dobra i osmišljena organizacija i plan rada. Od svog utemeljenja "Sveti Juraj" pretvoren je u školu tamburice, plesa i hrvatske pjesme tako da mu njegovi učenici omogućuju budućnost, ali i ostavljaju vidljive tragove prijednog puta - što je inspiracija novopridošlima. Roditelji rado upisuju svoju djecu u ovaj zbor jer im program rada omogućuje da izraze svoje talente hrvatskom pjesmom, milozvučnom tamburicom i igranjem kola. Tako još u mladosti zavole tamburašku glazbu, pučke običaje i upoznaju kultur-

ne običaje hrvatskog naroda iz raznih krajeva domovine.

Kad članovi navršše 19 godina, maturiraju u srednjim školama, ali i usporedno u "St. George" tamburici. To se javno objavljuje za vrijeme godišnjeg koncerta kako bi se izrazila zahvala za dotadašnji rad i školovanje, ali i istaknuo obiteljski osjećaj te pružila potpora za nastavak školovanja na višim učilištima i životnim putovima. Mnogi se vrte kao zreli i školovani ljudi da pomognu Zboru svojim znanjem ili uključe svoju djecu u ovu kulturnu udrugu. Taj proces teče neprekidno pa nije neobično u Cokeburgu vidjeti djecu kako zajedno sa svojim roditeljima, bakama i djedovima igraju kolo i sviraju tamburicu. Istodobno se tako njeguje hrvatski jezik, narodni običaji i bolje upoznaje domovina pradjedova.

Ovogodišnje Jurjevdansko slavlje započelo je dvosatnim koncertom koji su priredili *St. George Jr.* tamburice i gosti iz Rankina *Rankin Jurnior Tamburitians* - u subotu na večer, a nastavljeno u nedjelju sv. misom i narodnim veseljem. U uglednome Hrvatskom domu "St. George" u Cokeburgu, koji je doista Dom hrvatskih okupljanja, nastupili su: pittsburški "Trubaduri", orkestar Jerryja Grčevića, orkestar "Zabava" i "Veseli" pod vodstvom Freda Husnika i uz "zlatni glas" Rose Husnik. Svi ti orkestri, glasovita i talentirana imena hrvatskoga kulturnog stvaralaštva niknuli su ovdje u Americi. To je najbolji kompliment potomcima naših hrvatskih doseljenika koji ovakvim okupljanjima, druženjima i slavljenjima, koja se desetljećima održavaju u Sjedinjenim Američkim Državama, njeguju povezanost s domovinom. ■

ENG Yet another lovely celebration of *Jurjevo* (St. George's Day) was staged recently in Cokeburg (PA) under the auspices of Croatian Fraternal Union Lodge 354 and the St. George youth choir.

Istaknuti iseljenički djelatnik

Lupis je dio svog života proveo u Sjevernoj i Južnoj Americi, napisao je mnogobrojne članke i nekoliko brošura o iseljeničkim temama, bio je urednik Hrvatskoga glasnika u Chicagu, a smatra ga se i prvim izvijestiteljem iz SAD-a

Tekst: Uredništvo

U Splitu je predstavljena knjiga "Ivan Lupis-Vukić, prvi iseljenički novinar" autorice Branke Bezić Filipović.

Računa se da je od 70-ih godina XIX. stoljeća pa do I. svjetskog rata iz Hrvatske iselilo oko 14 posto stanovništva koje je velikim dijelom bilo iz Dalmaci-

je. S obzirom na masovnost iseljavanja, ubrzo su se istaknuli pojedinci koji su pratili tu pojavu jer države u čijem smoklopu živjeli nisu za to pokazivale veliko zanimanje. Tu se misli ponajprije na Austro-Ugarsku, ali dijelom i na prvu i drugu Jugoslaviju. Javili su se prvi iseljenički djelatnici koji su pokušali uvesti red u pojavu iseljavanja jer je dijelom imala značajke stihije. Njihov rad istaknuo je potrebu stvaranja državnih in-

Predstavljanje knjige u gradskoj knjižnici Marka Marulića u Splitu, Damir Šarac novinar Slobodne Dalmacije, autorica Branka Bezić Filipović i Maja Munivrana, pročelnica za kulturu Grada Splita

stitucija koje bi se bavile ovim pitanjem.

Posebno mjesto među najistaknutijim pojedincima, koji su nosili ovu djelatnost, zauzima Ivan Lupis-Vukić o čijem životnom i profesionalnom putu govori ova knjiga. Lupis-Vukić rodio se u Vignju na Pelješcu 1876., gdje je i umro u 91. godini.

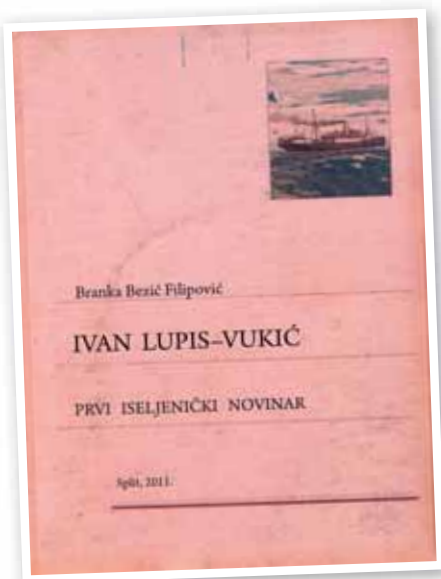
KUSTOS ISELJENIČKOG MUZEJA U SPLITU

Zbog boljeg snalaženja čitatelja, autorica je dala i osnovne podatke o vremenu u kojem je Lupis djelovao te društvenim i političkim prilikama. Lupis je dio svog života proveo u Sjevernoj i Južnoj Americi, napisao je mnogobrojne članke i nekoliko brošura o iseljeničkim temama, bio je urednik Hrvatskoga glasnika u Chicagu, a smatra se i prvim izvijestiteljem iz Sjedinjenih Američkih Država s kraja XIX. stoljeća. Bio je i kustos Iseljeničkog muzeja koji je u Splitu otvoren 6. svibnja 1937. godine.

U predgovoru prof. dr. Ljubomir Antić napisao je, između ostalog, i sljedeće: "Ovaj rad koncipiran je kao prikaz profesionalnog i životnog puta Ivana Lupisa-Vukića, a što je autorica uradila na temelju literature (knjiga, brošu-

Zgrada u Aveniji Belgrano u kojoj su Lupisovi stanovali do 1932. kada su se vratili u Split

S otvorenja
Iseljeničkog
muzeja u
Splitu 6.
svibnja 1937.
godine

ra, novina), te izvornog materijala koji se čuva u javnim institucijama ili se nalazi u privatnom posjedu. Većina toga izvornog materijala (osobito onaj iz privatnog posjeda) prvi put se objavljuje u ovoj knjizi. Osim pisanog materijala, knjiga je bogato opremljena slikovnim materijalom (stare razglednice, vedute gradova – iseljeničkih središta, naslovnice novina i brošura, brodovi, portreti te faksimili rukopisa) koji nas uvodi u vremena i ambijente (fizičke i društvene)

u kojima je Lupis živio i djelovao. Zbog boljeg snalaženja čitatelju autorica daje i osnovne podatke o društvenim i političkim događajima u sklopu kojih se događa Lupisov život i rad. Tu također opisuje i njemu bliske osobe: rodbinu, prijatelje i poslovne suradnike kao pratitelje i suradnike na njegovu životnom putu. Pri tome su osobito vrijedni podaci koje dobivamo o istaknutim iseljenicima poput Paska Baburizze i Mihe Mihanovića koje, zbog autoričina pristupa, upoznajemo ne samo kao uspješne poslovne ljude i patriote nego i kao "obične" osobe s vrlinama i manama.

'SVATKO MOŽE NAĆI NEŠTO ZA SEBE'

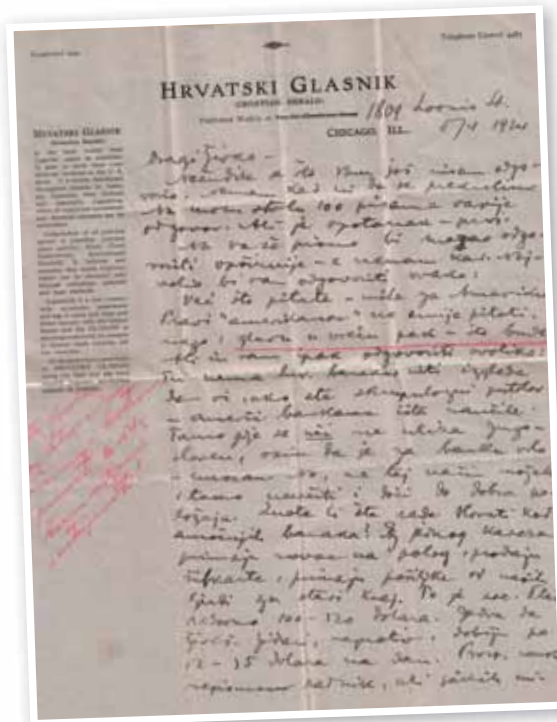
Iako je područje kojim se autorica bavi izrazito politizirano, ona izbjegava davanje političkih ocjena, bilo osoba bilo njihovih postupaka. To prepušta onima koji se bave političkom poviješću za koje je ova knjiga novo vrelo za istraživanje nedostatno istražene fenomene iseljavanja iz Hrvatske i hrvatskog iseljeničtva.

Prema tome, svatko – od onih koji vole 'zaviriti u tuđe živote' (a tu mogućnost daje svaki životopis) do ozbiljnih historiografa i demografa – u ovoj knjizi može naći nešto za sebe. U tome i jest njezi-

na najveća vrijednost. Predstavljanje ove knjige upriličeno je u splitskoj Knjižnici Marka Marulića u povodu proslave Dana grada. U ime Knjižnice prisutnima se obratila Ingrid Poljanić, a o knjizi su, uz autoricu, govorili Maja Munivrana, pročelnica za kulturu Grada Splita i Damir Šarac, novinar Slobodne Dalmacije. ■

Lupis sa suprugom Savkom

Lupisov rukopis na
memorandumu Hrvatskog
glasnika kojeg je uređivao u Chicagu

ENG Branka Bezić Filipović's book *Ivan Lupis-Vukić – The First Emigrant Reporter* was promoted in Split. Lupis-Vukić was born in 1876 in Viganj on the Pelješac peninsula, where he passed away at the age of 91. He was a leading emigrant activist and journalist.

Zrinsko-frankopanska urota za mlade

Promocija knjige bila je izvrsno organizirana, a mnogobrojnu publiku ugodno je iznenadio kostimirani igrokaz utemeljen na priči iz romana koji je prikazao što se dogodilo s knezovima Petrom Šubićem Zrinskim i Franom Krstom Frankopanom

Napisala: **Vanja Pavlovec**

Životni put odveo je profesoricu Anu Bačić u Kanadu gdje je zasnovala obitelj i danas je ponosna majka devetogodišnjeg Nike i sedmogodišnjeg Luke. Diplomirala je 1996. godine kroatistiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a danas predaje hrvatski jezik kao strani jezik u kanadskome školskom sustavu na srednjoškolskoj razini u Mississaugi. Vrlo je aktivna i angažirana kako profesionalno tako i u hrvatskoj iseljeničkoj zajednici. Privodi kraju posljediplomski studij na *York University* u Torontu, objavljuje tekstove u mnogim novinama, članica je AMCA-e za Sjevernu Ameriku, odsjek Toronto, Hrvatsko-kanadske gospodarske komore, a aktivno je uključena i u djelatnosti župe "Kraljica mira" u Norvalu.

Prošle godine prvi put je sudjelovala na natječaju "S. S. Kranjčević" za literarno stvaralaštvo u iseljeništvu koji raspisuje riječka podružnica Hrvatske matice iseljenika. Poslala je rukopis svog romana za mlade *Vremeplov* i osvojila Plaketu "Silvije Strahimir Kranjčević" za prozu. Bio je to poticaj da razmisli o objavljivanju nagrađenog djela te je uz svesrdnu i velikodušnu potporu dragih prijatelja koji su sponzorirali tiskanje knjige na hrvatskom i engleskom jeziku to zanimljivo i nadasve edukativno djelo ugledalo svjetlo dana u nakladi Izdavačkog centra u Rijeci.

TONI I DINKO

Potka romana je urota Zrinskih i Frankopana, neuspio pokušaj da dobiju stranu pomoć protiv Habsburgovaca, njihovo utamničenje i smrt te zatiranje te dvije stare hrvatske velikaške obitelji. Glavni junaci romana su dvojica znatiželj-

nih četrnaestogodišnjih dječaka, Toni i Dinko, koji uz pomoć vremenskog stroja odlaze u 17. stoljeće i grad Ogulin u ulozu glasnika Petra Zrinskog noseći poruku Franu Krsti Frankopan. Dijaloškom formom, koja radnji daje živost i neposrednost, prepričavaju povijesne događaje u kojima i oni imaju udjela. Zaplet romana nije plošan i fiksiran samo na djelovanje hrvatskih plemića, već dječaci uočavaju posebnosti društvenih odnosa, običaja i pojava doba u koje su zahvaljujući vremeplovu stigli. Iskazujući znatiželju prema različitosti i koristeći se usporedbom s njihovim vremenom, dobro uočavaju osnovne značajke feudalnog društva. U priči se događa i romantična mladenačka neiskazana ljubav jednog od junaka prema kolegici iz razreda, te se isprepliće stvarnost njihova življenja i života u 17. stoljeću. Roman je pisan hrvatskim standardnim jezikom, a korištene su engleske jezične interfe-

Ana Bačić i Ana Ganza koja je vodila program promocije knjige *Vremeplov* s volonterom koji je pomagao pripremiti igrokaz

Kostimirani igrokaz utemeljen na priči iz romana

rencije koje su danas česte u kolokvijalnom govoru mladih.

PUTOVIMA GLAGOLJAŠA

U razgovoru s Anom Bačić o tome kako je nastao njezin roman rekla je da je od najranijih dana voljela slušati priče i legende koje joj je pričala njezina baka, a koje je kasnije i sama nastavila čitati. Živjela je u Dugoj Resi te su je uvijek fascinirale priče iz narodne tradicije karlovačkog kraja, legende koje su se isplele o dvorcima toga područja, hrvatske velikaške obitelji i njihove sudbine te povijesni događaji. Posebno je to došlo do izražaja tijekom studija, a veliko zanimanje prema Zrinskim i Frankopanima potaknuo je prof. Bratulić kada ih je ratne 1992. vodio putovima glagoljaša, a krenuli su s Krka i krčkim knezovima Frankopanima te nastavili prema Istri. Zatim su slijedile povijesne priče o Šubićima iz Dalmacije i kasnije se povezali s kontinentalnom granom Zrinskima. Sve te legende i priče, kao i stvarne povijesne činjenice, tih ratnih godina u jednome novom okruženju navele su je da napiše priču za mlade u kojoj će progovoriti o hrvatskim tragedijama i o stoljetnim borbama za neovisnost.

Autorica navodi da smo često gubili i da su Zrinski i Frankopani izgledali kao gubitnici, ali više od 300 godina njihova vrijednost ostala je u narodu koji ih nikada nije zaboravio. Dokaz za to je činjenica da u Kanadi ima puno društava koja nose naziv Zrinski i Frankopani. No, naglašava kako zapravo malobrojni u Kanadi još znaju tko su bili Zrinski i Frankopani, što su dali Hrvat-

skej tijekom svoje borbe izravno protiv Turaka i neizravno protiv Austrijanaca. Svojom knjigom željela je ispričati njihovu priču koja je namijenjena mladima, ali i starijima.

“Vremeplov je bio u rukopisu već devet godina, i prije nego što sam napustila Hrvatsku pregovarala sam oko njegova objavljivanja s jednom uglednom izdavačkom kućom, ali tada nije došlo do realizacije. Matičina književna nagrada *Silvije Strahimir Kranjčević* jednostavno mi je dala nadu i polet. Znala sam da trebam pronaći izdavača i ako sad ne izdam *Vremeplov* da to nikad neću uspjeti. Ta nagrada bila je važna, pročulo se na području Ontarija da sam je osvojila jer je to bilo objavljeno na web stranici Kanadsko-hrvatske knjižnice, te su me moji kolege i prijatelji odlučili poduprijeti. Dobila sam sponzorske donacije kako bih objavila najprije hrvatsku, a zatim i englesku verziju *Vremeplova*. Profesor Vinko Grubišić rekao mi je da je to važan događaj i uspjeh jer hrvatska zajednica u Torontu odavno nije dobila neko dvojezično izdanje”, kaže Ana Bačić.

IGROKAZ UTEMELJEN NA PRIČI

Promocija knjige bila je izvrsno organizirana, a mnogobrojnu publiku ugodno je iznenadio kostimirani igrokaz utemeljen na priči iz romana koji je prikazao što se dogodilo s knezovima Petrom Šubićem Zrinskim i Franom Krstom Frankopanom. Igrokaz je bio izveden na hrvat-

skom jeziku, a zatim prepričan u skraćenom obliku i na engleskom jeziku za kanadski dio publike.

“Igrokaz smo priredili kao dvojezičnu priču i sve je nekako spontano teklo. Mladić koji je čitao uvodni dio, kao govor pisca u trećem licu, izvrsno je to pročitao na engleskom jeziku i uveo nas u priču koristeći se strojem, vremeplovom, koji je glavne junake odveo u dvorac Bosiljevo gdje započinje radnja, a dalje smo zadržali moj izvorni hrvatski jezik kojim smo se koristili u dijalozima. Igrokaz su priredila djeca iz srednje hrvatske škole te nekolicina mladića koji studiraju, ali su članovi hrvatske zajednice. Druga grupa radila je na glazbenoj podlozi igrokaza te su uspjeli zanimljivo složiti poznate koračnice i pjesme koje su pratile tijekom same radnje. Uspjeli smo u tri tjedna složiti i uvježbati pola sata izvedbe igrokaza u kojem je sudjelovalo oko dvadeset glumaca. Taj dio sam ja vodila, ali je bila vrlo značajna potpora roditelja i djece koji su dali sve od sebe da u roku od tri tjedna sve to pripremimo. Ne manje dragocjena bila mi je i pomoć kolegica iz hrvatske škole”, objašnjava Ana Bačić.

Mnogobrojna publika na promociji toplim pljeskom ispratila je izvođače koji su im dočarali mali, ali značajan dio hrvatske povijesti, a autorici su uputili čestitke na objavljenom romanu na hrvatskom i engleskom jeziku. ■

ENG Last year Ana Bačić of Canada received the S. S. Kranjčević Award for the manuscript of her novel for youth *Vremeplov (Time Machine)* subsequently published as a bilingual volume and promoted with an attractive stage play.

BERLIN: BLISTAVA NOĆ KLASIKE – KONCERT ZA VUKOVAR

NJEMAČKA - Još jednom se pokazalo kako se "sve može kad se slože". Tako su i složne ruke osam udruga berlinskih Hrvata, odnosno Savez hrvatskih društava Berlina pod čijim su krovom udruge, organizirale četvrtu po redu Blistavu noć klasike. Prvi put je ova glazbena priredba ili općenito priredba Hrvata koji žive izvan Hrvatske, dobila pokroviteljstvo predsjednika RH, prof. dr. Ive Josipovića. I namjena ovogodišnjeg koncerta bila je posebna. Prikupljeni novac bit će uložen u Projekt asistent u nastavi za djecu s posebnim potrebama u Vukovaru. Tim povodom koncertu u Berlinu nazočio je i gradonačelnik grada Vukovara Željko Sabo sa suprugom Željkom. Uz njega su u dvorani dvorca Charlottenburg bili nazočni veleposlanik RH u Njemačkoj dr. Miro Kovač, kao osobni izaslanik predsjednika Hrvatske, sa suprugom, te gradonačelnica općine Charlottenburg -Wilmsdorf Monika Thiemen sa suprugom. Program su vodili Ana Draganović i Mijo Marić. Prije početka glazbenog dijela programa nekoliko riječi uputili su s pozornice predsjednik Saveza hrvatskih društava Ivan Bitunjac, zatim gradonačelnik Vukovara koji je od srca zahvalio organizatorima na organizaciji koncerta te na kraju i veleposlanik RH dr. Kovač. U dva glazbena dijela nastupile su mezzosopranistice Tanja Šimić Qeiros i Zdravka Ambrić, zatim sopranistice Esther Puzak i Michaela Cuento, kao i bass-bariton Ivan Lovrić Caparin. Nastupio je i gost iz Zagreba, violinist Branimir Vagroš, član Zagrebačke filharmonije te pijanistica Senka Branković koja je ujedno, uz izvršna solo predstavljanja, pratila sve glazbenike. Glazbeni dio programa uredila je sopranistica Esther Puzak. Glazbenici su u dvosatnom programu izvodili djela kako hrvatskih tako i drugih skladatelja. Čule su se skladbe Zajca, Burića, Hatzea, Tijardovića, Papandopula, Kabilja, zatim Brahmsa, Schumanna, Offenbacha, Straussa... Program je završio zajedničkom izvedbom pjesme "Ne dirajte mi ravnicu". (Sonja Breljak)

HMI: IZLOŽBA TAKTILNIH SLIKA ANDREJE HOJNIK FIŠIĆ

ZAGREB - U Hrvatskoj matici iseljenika u Zagrebu 17. svibnja otvorena je izložba pod nazivom "Buđenja - Ispod površine" slikarice Andreje Hojnik Fišić.

To je ujedno sedma po redu izložba ove talentirane umjetnice iz Pule, koja je svoje slikarsko umijeće usavršavala u radionici Andree Waiss Sadek i proučavala figuraciju kod profesora Dine Trtovca. Specifičnost rada Andreje Hojnik Fišić odražava se u svjetlosti i sjenama monokroma i taktilnih kiparskih slika, a tu je i umjetno svjetlo u tzv. električnim slikama, kojima se u svijetu koristi vrlo malo slikara.

- Našim životima treba dominirati bjelina, otvorenost i ljubav prema životu, težnja ka pozitivnoj energiji. U zrcalima koje sam ugradila u svoje slike vidimo sami sebe i naš ego, koji treba ostaviti negdje daleko, a prednost dati ljepoti i radosti življenja, ljubavi prema svemu oko nas – vidno uzbuđena i sretna rekla je Andreja.

Umjetnicu i njezine radove okupljenima je predstavila povjesničarka umjetnost Bella Rupena.

U njezinim radovima, koje smo imali prilike vidjeti na izložbi, snažno dominira bijela boja koja, prema autoričnim riječima, simbolizira dobrotu, odnosno ono najbolje što postoji u ljudima i samo čeka da ispliva na površinu. Svojim taktilnim slikama umjetnica izaziva osjećaj da se može doirnuti ljepota stvaranja priče, prije svega u prirodi. Upravo je takvo pozitivno razmišljanje o ljudima i svijetu koji nas okružuje Andreja Hojnik Fišić željela dočarati svojim slikama - i u tome je u potpunosti uspjela.

- Matica je posebni most koji povezuje domovinu i Hrvate koji žive izvan nje. Tim mostom - ovom izložbom, na svoj poseban način prolazi i Andreja Hojnik Fišić. Svojim slikama doista odlazi ispod površine i u svakome od nas budi želju da ih dotaknemo i ostvarimo kontakt s njima - naglasila je ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček prigodom otvorenja izložbe. (Ivana Rora)

Andreja Hojnik Fišić

“Jako se veselim kada morem govoriti hrvatski”

Posljednji potomak čakavskih Hrvata u Hajmašu (Nagyhajmás, Mađarska) Josip Kasonić umro je u 87. godini života. Njegova smrt odnijela je i posljednjega čakavskog Hrvata u okolici Körmenda i time su nestali najistočniji čakavci u Mađarskoj

Sanja Vulić u razgovoru s Josipom Kasonićem

Napisao: Đuro Franković

Kada sam u društvu novinara Đure Šovagovića 1991. posjetio obitelj Josipa Kasonića u Hajmašu, nisu bili doma već na pokopu u Biki, gdje je ispraćena na posljednji počinak Josipova vršnjakinja šezdesetsedmogodišnja Marija Kasonić. Na hajmaškom groblju su jedini spomenici koji svjedoče da je ovo selo nekada, ne tako davno, bilo naseljeno Hrvatima, ponekim Nijemcem i Mađarom. Ovdje počinjavaju dva Antala Kovačevića, Matija Meštrović i Ištvan Vranić, no naći će se poneki pokojnik s prezimenom Horvat. Svi su oni odnijeli sa sobom u grob svoju hrvatsku prošlost, jezik i kulturu.

“Josip Kasonić se razveselio kada smo mu na hrvatskom jeziku zaželjeli dobar dan više nego da smo mu donijeli bilo kakav drugi poklon”, piše Šovagović o susretu u osječkom Glasu Slavonije 15. lipnja 1991. godine.

A mi kao stari znanci susretali smo se i češće. Naime, snimao sam razne razgovore s njim, skupljao folklornu

građu. U Hajmaš sam vodio sa sobom jezične i etnografske stručnjake, snimao priloge za televizijske emisije i radijske reportaže da se više dozna o njima i da skrenem pozornost struke na taj fenomen odnosno stručnu obradu narječja naših Hrvata čakavaca u sjevernoj Baranji.

U tome nekoć čisto hrvatskom selu živjeli su Hrvati iz okolice Brinja i Ogulina koji su se doselili još 1715. godine. Zbog raznih nameta i vojnih obveza napustili su svoja ognjišta obitelji Gregorić, Jurić, Matuša, Kasonić, Lisica... U Hajmašu je bilo Jurišića, to je prezime i Josipove supruge Mariške, a bilo je tu i Pribanića i drugih hrvatskih imena.

U Hajmašu je bilo 2001. godine 250 domova, u kojima je živjelo 500 Mađara i 120 Cigana. No, danas ovdje živi 450 stanovnika i omjer stanovništva sasvim je drukčiji. Nestali su Hrvati i Nijemci (katolici i evengelici). Hrvatski jezik nekoć se podučavao u školi, a kasnije je ukinuta nastava hrvatskog jezika i postao je to govor u obitelji. Prije Prvoga svjetskog rata hrvatsku misu ovdje je još služio svećenik.

O tim Hrvatima napisao je svoj rad profesor Stjepan Krpan te smo zahvaljujući njegovu zalaganju mogli doznati više o njihovoj prošlosti i seobi. To kratko izlaganje objavljeno je 2005. u knjizi Mije Lončarića *Kajkaviana & alia*. Izlagači Ankica Lončarić i Ankica Čilaš Šimpraga priopćuju da je u osnovici hajmaškoga govora čakavski ikavsko-ekavski dijalekt. Sanja Vulić daje uvid u dijalektološku građu najistočnijega čakavskog govora, našega Hajmaša. Zahvaljujući

autorici imamo dobar znanstveni prikaz mjesnog narječja jer je na temelju Kasonićeva govora izvršena usporedba hajmaškoga govora s današnjim govorima ogulinskoga kraja.

“Kada njega više ne bude, zajedno s njim umrijet će i jedna čitava hrvatska manjinska zajednica, slabo istražena i gotovo posve zaboravljena. Razmišljajući danas o tome fenomenu možemo umirivati savjest dvojbenom postavkom kako je njihova asimilacija bila neizbježna te da se možda nije mogla ni ublažiti ni usporiti. No, nepobitna je činjenica kako se nipošto nije trebalo dogoditi da ta zajednica izumre neistražena i zaboravljena. Još prije tridesetak godina bila su moguća temeljitija dijalektološka pa i etnografska istraživanja. Danas, doslovce u posljednji trenutak, moguć je tek spas od potpunoga zaborava”, kaže Vulić. ■

Rimokatolička crkva i groblje u Hajmašu

ENG Josip Kasonić, the last descendant of Čakavian-dialect speaking Croatians in Hajmaš (Nagyhajmás, Hungary) passed away in his 87th year and with him the easternmost outpost of the Čakavian dialect in Hungary.

Prozor u život Hrvata u Mađarskoj

“Naglašavam s ponosom kako u povijesti svog izlaženja Hrvatski glasnik, unatoč Internetu, Facebooku i informatičkom trendu, nikada nije imao toliki broj pretplatnika”, rekla je u svome govoru glavna urednica Branka Pavić Blažetin

Čaba Horvat nazdravlja članovima uredništva

Tekst: **Uredništvo (izvor Hrvatski glasnik)**
Snimke: **Hrvatski glasnik**

Uredništvo Hrvatskoga glasnika, Neprofitno poduzeće Croatica i Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj 5. svibnja organizirali su proslavu 20. obljetnice Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj. Svečanost je održana u Budimpešti u Izdavačkoj kući Croatica, a obilježio ju je protokolarni dio, izložba pod naslovom “20 godina Hrvatskoga

glasnika” te znanstveni kolokvij. Okupio se niz uglednika iz Mađarske, Hrvatske, Vojvodine i Austrije, mnoštvo kolega iz medija većinskoga naroda, narodnosnih zajednica, hrvatskih medija u Mađarskoj, Austriji, Vojvodini...

‘NAŠ TJEDNIK POSTOJI RADI ČITATELJA’

Na početku proslave nazočne je pozdravio ravnatelj Croatice Čaba Horvath, a zatim je glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika Branka Pavić Blažetin održala svečani govor i dodijelila

priznanja Hrvatskoga glasnika nagrađenima koji su se odazvali svečanosti te otvorila izložbu i najavila znanstveni kolokvij.

U svome govoru Čaba Horvath je naglasio: “Naš tjednik postoji radi čitatelja, a ne obratno. Oni koji su ga osnovali i pokrenuli, premda u nekim drugim i drukčijim vremenima, to su dobro znali. Bili su jedini i sami, bez konkurencije. To im je olakšalo rad, ali je s druge strane povećalo odgovornost osnivača i onih koji su nastavili njihovim stopama. Vi koji danas radite u redakciji Hrvatskoga glasnika, imate na čemu graditi. Nastavljate na solidnim temeljima, na tradicijama u koje se možete ugledati, na reputaciji koja nije stečena bez razloga i bez osnove. Vi danas radite u uvjetima političke i medijske slobode, pri čemu ne smijete nikada zaboraviti da sloboda podrazumijeva i odgovornost... Na vama je da budete oči i uši javnosti, pa i više, da budete savjest naše manjine. Budite pronositelji slike Hrvata u Mađarskoj, u svijetu i odraz naših sposobnosti i mogućnosti.”

Veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Ivan Bandić naglasio je kako je ponosan i sretan što zajednički slavi s

Glavna urednica Hrvatskog glasnika Branka Pavić Blažetin

Mišo Hepp,
predsjednik Hrvatske
državne samouprave
pozdravlja skup

Hrvatima u Mađarskoj jer ovakve prigode nisu česte. Hrvatska zajednica u Mađarskoj dvadeset godina stasa istodobno sa svojom maticom.

Opunomoćeni ministar, načelnica Odjela za hrvatske manjine u inozemstvu Jasmina Kovačević-Čavlović istaknula je da je Hrvatski glasnik prozor u svijet, u život Hrvata u Mađarskoj. "Iznimno smo zahvalni gđi Blažetin koja je na osmišljen način uspjela artikulirati i politička stajališta Hrvata u Mađarskoj,

Ravnateljica HMI-a u svome pismu, između ostaloga, naglasila je: "Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj, svojom osmišljenom uređivačkom koncepcijom i raznovršnošću pisanih i slikovnih priloga nametnuo se kao iznimno kvalitetno glasilo hrvatske manjinske zajednice na panonskom prostoru i diljem srednje Europe. S vremenom se pokazalo izvrsnim da je Hrvatski glasnik u organizacijskom ustroju Croatice, neprofitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost, budući da je na taj način listu osigurana kontinuirana grafička i tehnička potpora. Za nas u staroj domovini Hrvatski glasnik je odlična kronika svih društvenih, kulturnih, umjetničkih, gospodarskih i športskih događaja Hrvata u Mađarskoj od najmanjih sela do urbanih središta – unatoč trajno siromašnim izvorima financiranja. Može se stoga reći kako Hrvatski glasnik, njegova urednica i novinari postižu sve europske manjinske standarde novinstva zahvaljujući najviše neiscrpnome entuzijazmu novinara."

Naglasci iz svečanoga govora glavne i odgovorne urednice Hrvatskoga glasnika Branke Pavić Blažetin:

"Posljednjih dvadesetak godina dogodile su se mnogobrojne promjene u hrvatskoj zajednici u Mađarskoj koje su se na izravan ili neizravan način odražavale i odražavaju se na djelokrug rada i politiku uredništva Hrvatskoga glasnika. Jača potreba za svestranim i sveobuhvatnim informiranjem, za uključivanjem svih hrvatskih krajeva i naselja u hrvatski informativni prostor u Mađarskoj. Usporedno s ovim procesima sve više se osvještava i raslojava čitateljska publika, što u zadanim okvirima djelovanja postavlja nerijetko nesavladivu količinu zadaća. Unatoč tome, naglašavam s ponosom kako u povijesti svog izlaženja Hrvatski glasnik, unatoč Internetu, Facebooku i informatičkom trendu, nikada nije imao toliki broj pretplatnika. To je uspjeh i zasluga sadašnjeg uredništva. Po meni, najveći je to uspjeh ostvaren posljednjih godina uz pokušaj njegovanja različitih novinskih vrsta, i uz nesumnjivo jačanje imidža Hrvatskoga glasnika. Ako tome pridodam kako to ostvaruje uredništvo s tri novinara i glavnom urednicom, već šestu godinu zaredom, postat će vam jasno kako se u svome radu rukovodimo krilaticom *nisu novine zbog nas, nego mi zbog njih.*"

a isto tako biti dovoljno informativna i prenijeti sve ono što se događa na ovim prostorima."

VJERODOSTOJNO INFORMIRANJE

Državni tajnik Ministarstva javne uprave i pravosuđa, zadužen za narodnosti i civilna pitanja Csaba Latorcai govorio je o novome Ustavu Mađarske, s posebnim osvrtom na njegove odredbe koje se odnose na narodnosne zajednice Mađarske.

Predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp u svom obraćanju rekao je kako je Hrvatski glasnik opravdao sva ona očekivanja koja je hrvatska zajednica imala prije dvadeset godina, kada je izašao iz tiska prvi broj tjednika te otad vjerodostojno informira čitatelje o svim događajima Hrvata u Mađarskoj. "Mislim da mi imamo najljepši list od svih narodnosnih zajednica u Mađarskoj, kako po raznovrsnosti tematičke i sadržaja tako i tiska u boji."

Pročitana su i pisma poslana Hrvatskome glasniku: pismo parlamentarnoga pravobranitelja nacionalnih i etničkih manjina Ernőa Kállaija, ravnateljice Hrvatske matice iseljenika Katarine Fuček i predsjednika Hrvatskoga sabora Luke Bebića.

Slavljenika, Hrvatski glasnik, pozdravio je i glavni urednik Hrvatskih novina, tjednika gradišćanskih Hrvata, Petar Tyran koji je glavnoj i odgovornoj urednici Hrvatskoga glasnika Branki Pavić Blažetin u ime Hrvatskih novina i Hr-

vatskoga štamparskog društva u Željeznu uručio "Zahvalnicu uredništvu Hrvatskoga glasnika za uspješnu suradnju med Hrvati u Austriji i Ugarskoj i za izmjenu informacija kao i na uredničkoj pripomoći i za prijateljske odnose med urednici i suradnici". Cvijeće je uredništvu i glavnoj urednici, čestitajući jubilej, predao i kolega s Mađarskog radija Andrija Pavleković.

Slijedio je svečani program proslave u kojem su sudjelovali Stipan Đurić, glumac, i Marko Steiner, učenik, te govor glavne i odgovorne urednice Hrvatskoga glasnika Branke Pavić Blažetin, zatim dodjela priznanja i otvorenje izložbe "20 godina Hrvatskoga glasnika".

ZNANSTVENI KOLOKVIJ

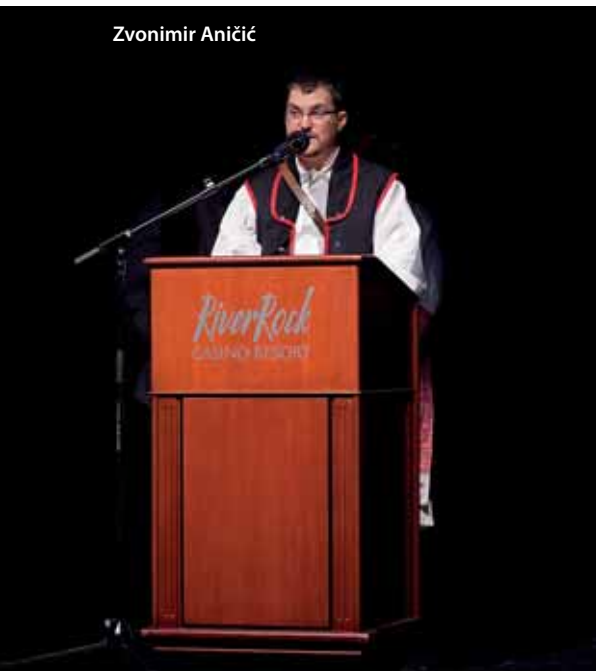
Nakon kratke stanke (uz pjenušac i čestitke) slijedio je znanstveni kolokvij "Hrvatski glasnik – 20 godina samostalnoga hrvatskog novinstva u Mađarskoj". Na kolokviju su sudjelovali – Dinko Šokčević: Nekoliko uspomena. Nacionalnopolitička pozadina nastanka Hrvatskoga glasnika; Stjepan Blažetin: Hrvatski glasnik – kontinuitet hrvatske tiskane riječi u Mađarskoj; Sanja Vulić: Hrvatski glasnik u kontekstu hrvatskoga novinstva u dijaspori; Tomislav Žigmanov: Hrvatski glasnik i Hrvati u Vojvodini; Đuro Vidmarović: Recentno hrvatsko pjesništvo na stranicama Hrvatskoga glasnika; Živko Mandić: Jezik i pravopisne neusklađenosti u Hrvatskome glasniku. ■

ENG The editorial board of the Croatian Herald (Hrvatski glasnik), the non-profit Croatia company and the Hungarian Croatian Institute of Science celebrated the 20th anniversary of Hrvatski glasnik, the Croatian weekly in Hungary, on May 5.

Mladi kanadski Hrvati ustraju u čuvanju narodne baštine

Svečani koncert folklornog festivala održan je u subotu 21. svibnja u *River Rock Show Theatre* u Richmondu pred gotovo šest stotina gledatelja. Domaćin ovogodišnjeg festivala bio je Tamburaški orkestar "Kardinal Stepinac" iz Vancouvra

Zvonimir Aničić

Dubrovačka poskočica 'Lindo'

Napísala: **Srebrenka Šeravić**

Hrvatske folklorne skupine zapadne Kanade održale su od 20. do 22. svibnja u Richmondu pokraj Vancouvra (British Columbia) 34. po redu folklorni festival. U programu su nastupili Tamburaški orkestar "Kardinal Stepinac", "Hrvatski vitezovi", "Jele", "Zvonimir", ženska klapa "Ružmarin" i klapa "Čiro" iz Vancouvra, "Domagoj" iz Edmontona, "Kardinal Stepinac", "Vila Velebita" i "Hrvatske zlatne žice" iz Calgaryja te "Hrvatska zora" iz Winnipega. Sve ove skupine članice su Hrvatsko-kanadskoga folklornog saveza zapadne Kanade, krovne udruge koja već više od tri desetljeća intenzivno djeluje u predstavljanju i čuvanju hrvatske tradicijske kulture i okupljanju hrvatske mladeži, djece naših iseljenika raseljenih u zapadnim gradovima ove prostrane i daleke zemlje.

Domaćin ovogodišnjeg festivala bio je Tamburaški orkestar "Kardinal Stepinac" iz Vancouvra. Svečani koncert 34. hrvatsko-kanadskoga folklornog festivala zapadne Kanade održan je u subotu 21. svibnja u *River Rock Show Theatre* u Richmondu pred gotovo šest stotina gledatelja. Pozdravnu riječ upu-

Slavonski ples kraljica - Ijelja

Male
Šestincanke
iz Kanade

Diplar

tio je Zvonimir Aničić, domaćin i predsjednik TO "Kardinal Stepinac", a u ime kanadskog Ministarstva za multikulturu sudionicima se obratio osobno ministar Harry Bloy. Festivalski program pokazao je ponovno s kolikom ljubavlju i radošću hrvatska mladež zapadne Kanade pleše hrvatske plesove, pjeva, svira tambure i odijeva starinske narodne nošnje, uz veliku potporu svojih roditelja, svećenika i učitelja.

OBOGAĆIVANJE MULTIKULTURALNOG ŽIVOTA

Organizirane su i dvije večeri za zajednička druženja svih sudionika, zabava u subotu i svečani banket u nedjelju, oboje u Hrvatskome domu u Vancouveru. Tradicionalna festivalska sveta misa slavila se u nedjelju, 22. svibnja u crkvi Prečisto-ga Srca Marijina u Vancouveru, a predvodio ju je fra Drago Gverić, župni vikar. Na misi je svirao veliki tamburaški orkestar sastavljen od vrsnih glazbenika, članova Tamburaškog orkestra "Kardinal Stepinac" iz Vancouvera i "Hrvatskih zlat-nih žica" iz Calgaryja.

Ovogodišnja svečanost hrvatskoga folkloru i tradicije u Vancouveru bila je lijepa i nadasve uspješna. Mladi hrvatski folkloristi i tamburaši još jednom su pokazali koliko cijene i vole tradicijske vrijednosti svoga naroda, a posebice spremnost da u dalekoj Kanadi ustraju u čuvanju i predstavljanju naše hrvatske narodne baštine, obogaćujući multikulturalni život sredine u kojoj su njihovi djedovi i roditelji pronašli svoj novi dom. ■

ENG The Croatian folklore ensembles of Western Canada staged their 34th folklore festival from 20 to 22 May in Richmond, a town near Vancouver in the province of British Columbia.

ISELJENIČKA VIJEST

U WOLLONGONGU BLAGOSLOVLJENO NOVO HRVATSKO GROBLJE

AUSTRALIJA - Dana 25. svibnja u sklopu groblja *Memorial Lakeside Parka* u Daptu, Wollongong, Australija, blagoslovljen je Hrvatski spomen-park. Istodobno je otkrivena i blagoslovljena skulptura svjetski poznatoga australskog umjetnika hrvatskog podrijetla Charlesa Billicha pod nazivom *Altovi i soprani*.

Hrvatska katolička zajednica Wollongonga, nakon velikoga uloženog truda, posebno je označila mjesto vječnoga počivanja svojih najmilijih, otkrivanjem i blagoslovom spomenika na novootvorenome hrvatskom dijelu groblja u sklopu hrvatskoga spomen-parka. Ovaj spomen-park blagoslovio je mjesni biskup Peter Ingham u nazočnosti voditelja HKM-a u Wollongongu fra Ive Tadića i Charlesa Billicha. Velikom broju nazočnih, većinom pripadnika hrvatske zajednice iz Wollongonga, Sydneya i Melbourne, predstavnika uprave mjesnoga groblja, vlasnika ljevaonice u kojem je lijevan spomenik i vlasnika kamenoklesarske radionice, obratili su se prigodnim govorima biskup Peter Ingham, Charles Billich, generalna konzulica RH Mirjana Ana-Maria Piskulić, fra Ivo Tadić i upraviteljica groblja Julie Harvey.

U sklopu ovoga Hrvatskog spomen-parka postavljeno je i sedam mramornih kocki, simboli stećaka. Jedan od ovih "stećaka" u znak zahvalnosti bit će posvećen fra Andreju Matocu koji je bio voditelj HKM-a u Wollongongu 2009./2010., a koji je preminuo u listopadu prošle godine. Fra Andrej uložio je puno truda i sredstava u ostvarenje ovoga projekta, što je bila zamisao njegova prethodnika i sadašnjeg nasljednika fra Ive Tadića. Fra Andrejev prilog ideji bila je zamisao o postavljanju mramornih "stećaka".

Na pijedestalu na koji je postavljen spomenik *Altovi i soprani*, uz hrvatski grb stoji natpis "Dođite svi, izmoreni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti, govori Gospodin" (Mt 11, 28), ispisan na hrvatskom, engleskom i glagoljicom. (fra Ivo Tadić)

Predstavljanje hrvatske kulturne i povijesne baštine u Italiji

Prva okupljanja Hrvata u Padovi započela su još davnih 1990-ih godina, zbog humanitarnih razloga odnosno pomoći Hrvatskoj u Domovinskom ratu. Danas je cilj ovim okupljanjima druženje sunarodnjaka i promidžba Hrvatske

Uzvanici i gosti

bilo je i hodočasnika iz drugih zemalja. Pozitivan odjek tih susreta svakako možemo zahvaliti i dvojici svetaca u Padovi, sv. Antunu i sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću, koje hrvatski narod od davnina posebno časti i štuje.

Prva okupljanja Hrvata u Padovi započela su još davnih 1990-ih godina, zbog humanitarnih razloga odnosno pomoći Hrvatskoj u Domovinskom ratu. Danas ova okupljanja imaju drugi cilj - uz druženje sunarodnjaka predstaviti kulturnu i povijesnu baštinu svoje zemlje u okruženju u kojemu danas žive.

GLAZBENA ŠKOLA 'IVAN MATETIĆ RONJGOV'

U dvodnevnom programu nastupili su učenici i profesori Glazbene škole "Ivan Matetić Ronjgov" iz Pule s cjelovečernjim koncertom u crkvi Svetišta, zatim je kasnije u dvorani nastupio mladi Big band i vokalni ansambl Glazbene škole s vedrim notama za prvi dan otvara-

Napisala: **Ana Bedrina**

Prigodom blagdana hrvatskog sveca Leopolda Bogdana Mandića, 14. i 15. svibnja održan je Peti susret Hrvata u Padovi, uz bogat kulturno-umjetnički program.

Organizatori Susreta i ove godine su Dubravka Čolak i Hrvatska zajednica u Venetu te Ana Bedrina iz Hrvatske matice iseljenika - podružnica Pula. Pokrovitelji su franjevci kapucini u Padovi, Veleposlanstvo RH u Rimu te Općina Padova.

Od prvih susreta prije pet godina, uz predstavnike hrvatskih zajednica Italije, u Padovu su dolazili Hrvati iz Hrvatske, Crne Gore (Boke kotorske), Slovenije, a

Sa koncerta Glazbene škole "Ivan Matetić Ronjgov" u crkvi Svetišta

Ana Bedrina, Mile Pešorda, Filip Vučak, biskup Ilija Janjić i Dubravka Čolak

Mladi izvođači na kraju koncerta

nja *Feste dei popoli*, koja je ove godine započela danom završavanja devetnice sv. Leopoldu Mandiću.

Glazbena škola "Ivan Matetić Ronjgov" održala je koncert učenika i profesora s vrlo nadahnutim i svečanim programom. U prvom dijelu sudjelovali su učenici solisti Elena Roce na orguljama (klasa: mr. art. Eduard Kancelar), Valnea Vretenar - solo pjevanje (klasa: Cvetan Pelčić, mag. art.), David Kumpare - klarinet solo (klasa: Branko Škara, prof.), Carla Božac - gitara (klasa: Goran Benčević, prof.), Luka Kopčić - klavir (klasa: Čedna Osip, prof.), Mate Pauletić - tenor (klasa: Cvetan Pelčić, mag. art.), duo David Kumpare - klarinet i Karmen Antunović - harmonika (pripremila: Orhida Antunović, prof.), Nina Zupčić - klavir (klasa: Snježana Demarin, prof.), Endi Miletić - harmonika (klasa: mr. art. Volodimir Balyk), Luka Demarin - klavir (klasa: Čedna Osip, prof.), duo Valnea Vretenar - sopran, Mate Pauletić - tenor (klasa: Cvetan Pelčić, mag. art.) i mr. art. Eduard Kancelar na orguljama.

U drugom dijelu sudjelovali su učenici fakultativnog programa - osnove jazz (Big band) Glazbene škole pod

vodstvom prof. Marijana Kopčića i vokalni ansambl Sixte Ajoutee s voditeljicom prof. Vinkom Burić.

KNJIŽEVNO JUTRO

U nedjelju u Književnom jutru predstavljen je hrvatski književnik, prevoditelj i nakladnik Mile Pešorda iz Zagreba sa svojim opusom. I sam "putnik" koji je neko vrijeme živio u Parizu, bio koordinator za UNESCO, savjetnik za kulturu u diplomatskoj službi RH, gostovao u Americi u sklopu kulturnog programa SAD-a, svojim nastupom u Padovi obogatio je sve nazočne. Književnika i njegovo djelo predstavila je Ana Bedrina, a autor je čitao svoje stihove iz poeme "Bašćanska ploča" i druge pjesme te govorio o njihovoj nastanku. Nastupio je i ženski Vokalni ansambl Glazbene škole iz Pule s pjesmama o moru.

Pozdravne govore održali su veleposlanik RH pri Vatikanu gospodin Filip Vučak, generalna konzulica RH iz Trsta gospođa Nevenka Grdinić, iz konzulata RH u Milanu gospodin Đani Maršan. Svi su oni uputili riječi pohvale za sve dosadašnje susrete, kao i punu potporu za daljnje susrete u Padovi. Uz njih na Susretu su još nazočili mons. Ilija Janjić, kotorski biskup, Neven Marčić, konzul savjetnik za kulturu u Trstu, Mario Kezić, konzul savjetnik za kulturu u Milanu i Nela Sršen, počasna konzulica Republike Hrvatske u Padovi.

S talijanske strane počasni gosti su bili don Elia Ferro, delegat padovanskog biskupa, fra Flaviano Gusella, rektor Svećišta sv. Leopolda u Padovi, Nona Evghenie, savjetnica za kulturu gradonačelnika u Padovi i Alessandro Zan, pročelnik za kulturu grada Padove.

U ime Saveza hrvatskih zajednica Italije govorio je Damir Murković iz Trsta, a Hrvatsko društvo u Ljubljani predstavila je Nataša Primc iz Ljubljane.

SVEČANA HRVATSKA MISA

Poslije književnog jutra u 12.30 sati služena je svečana hrvatska misa, koju je predvodio mons. Ilija Janjić, kotorski biskup, uz svećenika koji se zdušno skrbi o Hrvatima u Venetu vlč. Draganom Hrčićem. Euharistijsko pjevanje vodio je zbor mladih iz Mostara sa svećenikom Nikolom Menalom.

Svečanim ručkom poslije mise za sve sudionike programa, kao i sve počasne goste, završio je Peti susret Hrvata u Padovi.

Članovi Hrvatske zajednice u Venetu i predsjednica Dubravka Čolak, i ove su godine svojim volonterskim radom uspješno realizirali ovu omiljenu, ali vrlo zahtjevnju manifestaciju. Stoga im veliko hvala. Ujedno zahvaljujemo i našim domaćinima u Padovi, franjevcima kapucinima, na svesrdnom gostoprimstvu svih ovih godina. ■

Književnik Mile Pešorda

Zahvaljujući sve boljoj suradnji s gradskim vlastima u Padovi, na prijedlog HML-jeve podružnice u Puli, u Padovi je organiziran susret i upoznavanje pulskih glazbenika s predstavnicima padovanskoga Glazbenog konzervatorija "Cesare Pollini". Na obostrano zadovoljstvo učenika i profesora iskazana je želja za nastavkom suradnje.

A nakon povratka iz Padove organizatorima i sudionicima riječi zahvale uputili su predsjednica HZ-a u Venetu Dubravka Čolak, zahvalivši na hvalevrijednom programu, gvardijan Svećišta sv. Leopolda fra Flaviano Gusella i veleposlanik RH u Vatikanu gospodin Filip Vučak. Veleposlanik Vučak čestitao je na visokome umjetničkom dojmu održanog koncerta te zahvalio na organizaciji i bogatom programu.

ENG The fifth Meeting of Croatians in Padua, featuring a lavish culture and arts programme, was held on May 14 and 15, coinciding with the feast day of Croatian saint Leopold Bogdan Mandić.

60 godina Matice

Priprema: **Hrvoje Salopek**

'53

'89

A group of approximately ten people, including children and adults, are posed for a photograph. They are dressed in traditional Chinese costumes, featuring white and red elements. The setting appears to be an outdoor stage or courtyard with a wooden structure in the background.

‘99

“Zajedno u Kristu”

Ugošćujući četvrti put u svojoj zemlji poglavara Katoličke crkve, Hrvati su i ovaj put nadmašili sva očekivanja te su Benediktu XVI. priredili jednako toplu dobrodošlicu kao i njegovu prethodniku, blaženome Ivanu Pavlu II.

Prigodom svete
pričesti Papa
blagoslivlja dijete

Tekst: **Vjesnik (Marijan Lipovac)** Snimke: **Hina**

Niti kiša koja je padala u subotu na večer 4. lipnja, niti loša vremenska prognoza za nedjelju nisu mogli spriječiti stotine tisuća hrvatskih katolika da u Zagrebu s Papom proslave Prvi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji. Time su dokazali koliko vole i poštuju sadašnjeg Papu, iako je po stilu i karakteru drukčiji od svoga prethodnika, potvrđujući tako vjernost Hrvata Svetoj Stolicu i izražavajući zahvalnost za potporu koju Hrvatska trajno uživa u Vatikanu. Najkraće rečeno, svaki je papa Isusov namjesnik na zemlji i katolicima je potpuno logič-

no poštovati ga, bez obzira na to tko trenutno sjedio na Petrovoj stolici i koliko bio karizmatičan.

HRVATSKA PRIPADA EUROPI

Da Hrvati vole Papu, vidjelo se i na misi na Hipodromu, ali na poseban način i na bdijenju s mladima na Trgu bana Jelačića u subotu na večer, kao i tijekom vožnje Benedikta XVI. zagrebačkim ulicama. Papa je otišao iz Hrvatske, ali poruke koje je izrekao Hrvatima ostaju i nije ih dovoljno tek ukoričiti u spomen-knjige o njima treba razmišljati i provoditi ih u djelo, barem kad su u pitanju oni koji se izjašnjavaju katolicima. To se, prije svega, odnosi na poziv za očuvanje tradicionalnih obiteljskih vrijednosti i na razvijanje

duha molitve i euharistije kako bi obitelji, prema Papinim riječima, bile male crkve, a crkvene zajednice male obitelji. No, Benedikt XVI. i tijekom puta u Hrvatsku potvrdio je da je vrhunski intelektualac te da njegova služba poglavara Katoličke crkve nadilazi uže vjersko područje i stoga ima sasvim posebnu državničku dimenziju. To se u prvome redu odnosi na njegove poruke o tome da Hrvatska pripada ujedinjenoj Europi po svojoj povijesti i kulturi. Još u zrakoplovu koji ga je vozio u Zagreb, u razgovoru s novinarima, Benedikt XVI. spomenuo je trojicu hrvatskih kardinala, Franju Šepera, Franju Kuharića i Josipa Bozanića, koji su mu, kako je rekao, uvijek govorili: “Mi nismo Balkan, mi smo Srednja Europa.”

Doček Pape na zagrebačkom uzletištu

BL. ALOJZIJE STEPINAC KAO UZOR

Osim Šepera, kojeg je nazvao velikim Hrvatom i velikim Europljaninom, Papa nije propustio istaknuti njegova prethodnika na mjestu zagrebačkih nadbiskupa, blaženog Alojzija Stepinca, za kojeg je ustvrdio da je branio čovječnost i istinu nasuprot dvjema diktaturama, ustaštvu i komunizmu. "Ta prava ljudskost koja proizlazi iz kršćanske vjere veliki je primjer ne samo Hrvatima nego i svima nama", rekao je Papa i time dao naslutiti da bi Stepinac uskoro mogao biti proglašen svetim i tako istaknut kao uzor svim katolicima. Sasvim jasno, Papa je tom prigodom osudio ustaštvo rekavši

Mladi u narodnim nošnjama donose čudotvornu sliku Majke Božje od Kamenitih vrata

Papa je u propovjedi istaknuo važnost vjerničkih obitelji u crkvi i narodu

da je bilo protuljudsko kao i komunizam. "Ustaški režim izgledao je da ispunjava san o samostalnosti, no u stvarnosti bila je to lažna samostalnost koju je izmanipulirao Hitler radi svojih ciljeva", dodao je Papa i time precizno poručio kakvo je njegovo stajalište prema onoj malobrojnoj manjini koja se zbog neznanja ili tobožnjeg inata kiti ustaškim simbolima i pjeva ustaške pjesme smatrajući se istodobno i dobrim katolicima.

Među osobama koje je Papa spomenuo ističu se blaženi Ivan Merz, kojeg je u govoru mladima nazvao "sjajnim mladicom", dok je u govoru predstavnicima javnog života u Hrvatskome narodnom kazalištu u subotu najviše govorio o Ruđeru Boškoviću. Za tog znanstvenika i

isusovca, čija se 300. godišnjica rođenja slavi ove godine, rekao je da utjelovljuje sretnu vezu između vjere i znanosti koje se uzajamno potiču na propitivanje. Naravno, posjet Benedikta XVI. Hrvatskoj nije mogao proći bez spominjanja blaženog Ivana Pavla II. kojeg je nekoliko puta citirao u svojoj propovijedi na Hipodromu. Time je jasno pokazao koliko poštuje svog prethodnika, u čemu bi se na Papu mogli ugledati i mnogi hrvatski političari.

HRVATSKE KATOLIČKE OBITELJI

Nije bilo kraja Hrvatske koji nije bio u nedjelju zastupljen na Hipodromu prema kojem su se od ranog jutra slijevale

Razdragana mladež prigodom susreta s papom na Trgu bana Jelačića

Papa moli na grobu bl. Alojzija Stepinca u zagrebačkoj katedrali

kilometarske rijeke ljudi sa svih strana Zagreba, grada na 16. meridijanu koji je ugostio Benedikta XVI. Zagreb je nakon gotovo 13 godina ponovno nakratko postao središte Katoličke crkve, ali i pravo duhovno središte Hrvatske. Prvi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji pod geslom "Zajedno u Kristu" i uz nazočnost poglavara Katoličke crkve tako je protekao u ozračju koje se može opisati obiteljskim, uz puno vedrine, optimizma i duha zajedništva. ■

ENG Hosting the head of the Catholic Church in their country for the fourth time, Croatians again exceeded all expectations and gave Benedict XVI as warm a welcome as that for his predecessor, the Blessed John Paul II.

Papu je na hipodromu dočekalo 400 tisuća vjernika

Odlična promidžba hrvatske zajednice u SAD-u

Hrvatsko-američki dani u organizaciji hrvatskih društava, škola i župa te Generalnog konzulata RH u Chicagu održani su sedmi put, a obilježeni su kulturno-promidžbenim programom na glavnome gradskom trgu i koncertom Zagrebačkog kvarteta saksofona

Nastup hrvatskih folklornih društava na glavnom gradskom trgu Daley Plaza

Program je pratilo nekoliko stotina ljudi, predstavnici političkog i društvenog života grada, medija, te drugih Generalnih konzulata koji se nalaze u Chicagu

Napisala: **Renee Pea**

Snimili: **Ana Petercic, Vjekoslav Hlede**

Od 13. do 16. svibnja 2011., sedmu godinu zaredom, organizirani su Hrvatsko-američki dani u organizaciji hrvatskih društava, škola i župa grada Chicaga i Generalnog konzulata RH u Chicagu. U suradnji s Uredom gradonačelnika dogovoreno je da se drugog petka u svibnju obilježava Hrvatsko-američki dan te je kao takav ušao u kulturni program Grada.

Hrvatsko-američki dani sastojali su se od nekoliko različitih kulturno-umjetničkih i športskih događaja.

PROGRAM NA GLAVNOME GRADSKOM TRGU DALEY PLAZA (13. SVIBNJA)

Program je započeo ranojutarnjim dizanjem američke i hrvatske zastave te zastave grada Chicaga. Službeni dio programa

počeo je pjevanjem hrvatske i američke himne koje su izveli članovi hrvatskih folklornih grupa Presveto Srce Isusovo, Hrvatska loza i Klub "Stepinac", uvodnim pozdravom Johna Kosira, člana Organizacijskog odbora Hrvatsko-američkih dana i generalne konzulice Jelene Grčić Polić. Zatim se skupu obratila i veleposlanica Kolinda Grabar-Kitarović kojoj je ovo vjerojatno bio posljednji posjet Chicagu kao veleposlanice te je iskoristila ovu prigodu kako bi se oprostila od hrvatske zajednice Chicaga. U ime gradonačelnika Chicaga u odlasku Richarda M. Daleya (kojemu je to bio zadnji radni dan) govorio je Khaled Elkhatib, zamjenik direktorice Ureda gradonačelnika za međunarodne odnose.

Nakon pozdravnih govora tri folklorne grupe izvele su bogati program plesova i pjesama iz svih krajeva Hrvatske, a uz njih se kratkim nastupom predstavio Zagrebački kvartet saksofona, najavivši koncert zakazan za sljedeći dan u Institutu Cervantes. Program je pratilo

nekoliko stotina ljudi, bili su prisutni i predstavnici političkog i društvenog života grada, medija te drugih Generalnih konzulata koji se nalaze u Chicagu.

Tijekom ovog dana postavljeni su štandovi na kojima se prezentirao hrvatski turizam, dijeljene su brošure i informacije o Hrvatskoj, koje je dostavila Hrvatska turistička zajednica. Na deset velikih panoa bili su izloženi plakati iz raznih dijelova Hrvatske, te posebno izrađene slikovne informacije s upitom "Did you know?" o Janici i Ivici Kosteliću, kravati, psu Dalmatincu, torpedu, Meštoviću i skulpturi Indijanci, Marku Polu, Penkali, Michaelu Bilandiću, jednome hrvatskom gradonačelniku Chicaga. Kao i prethodnih godina panoe su izradili i postavili članovi AMCA (Almae Matris Croaticae Alumni), Ana i Darko Peterčić.

Poseban štand bio je postavljen za knjige Hrvatskoga etničkog instituta iz Chicaga, kao i za prodaju hrvatskih suvenira i nakita tvrtke *Heart of Croatia*.

Na susjednim štandovima Drago Protega pekao je i prodavao ražnjice, dok je slastičarnica "Dolcetti" nudila domaće kolače. Članice društva "Hrvatska žena grana br. 1 Chicago" prodavale su palačinke i kavu, te ujedno prodavale i dijele Kraševe proizvode koji su donirani Generalnom konzulatu RH u Chicagu specijalno za ovu prigodu.

Unatoč činjenici da je vrijeme bilo prilično hladno i vjetrovito, ovogodišnje obilježavanje Hrvatsko-američkih dana na Daley Plazi ocijenjeno je vrlo uspješnim te su svi turistički materijali i većina hrvatskih proizvoda bili razdijeljeni, odnosno prodani.

Aktivnosti na Daley Plazi zabilježene su efektnim fotografijama koje su istoga dana objavljene na portalu čikaškega dnevnog lista Sun Times.

KONCERT ZAGREBAČKOG KVARTETA SAKSOFONA (14. SVIBNJA)

Koncert je održan u dvorani Instituta Cervantes u samome središtu Chicaga. Dvorana Instituta Cervantes ustupljena nam je bez naknade, osim za troškove osiguranja i tehničku potporu na sam dan koncerta. Zagrebački kvartet saksofona čine sljedeći glazbenici: Dragan Sremec, profesor saksofona i prodekan na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu - sopran saksofon, Goran Merčep, profesor komorne glazbe na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu - alt saksofon, Saša Nestorović, profesor

komorne glazbe na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu te dirigent Big banda HRT-a - tenor saksofon i Matjaž Drvenšek, profesor saksofona na Glazbenoj akademiji Sveučilišta u Ljubljani - bariton saksofon. Zagrebački kvartet saksofona međunarodno je priznan sastav koji je nastupao diljem Europe, Kanade i SAD-a te je dobitnik mnogobrojnih nagrada i priznanja, uključujući i sedam diskografskih nagrada Porin.

Koncert je najavila i pozdravila sve prisutne Jelena Grčić Polić, generalna konzulica RH u Chicagu, a program se sastojao od djela Mozarta, Papandopula, Del Borgia i Lazara. Hrvatska i američka publika bila je oduševljena ovim koncertom te su nakon koncerta koji je trajao sat i pol naši glazbenici bili pozivani na bis. Održavanje ovoga iznimnoga glaz-

Koncert Zagrebačkog kvarteta saksofona u dvorani Instituta Cervantes u samom centru Chicaga

benog događaja ne bi bilo moguće bez potpore MVPEI-ja, odnosno Odjela za kulturu Samostalne službe za Hrvate u inozemstvu i kulturu, kojima ovim putem najljepše zahvaljujemo na izvršnoj suradnji i potpori.

HRVATSKA VEČER NA STADIONU WHITE SOX U CHICAGU (16. SVIBNJA)

White Sox jedna je od ukupno dvije čikaške baseball momčadi. Njihov domaći stadion *Cellular Field* nalazi se na južnoj strani Chicaga, vrlo blizu dijela Chicaga koji se naziva Bridgeport. Bridgeport su početkom prošlog stoljeća, među osta-

Na 10 velikih panoa bili su izloženi plakati iz raznih dijelova Hrvatske, koje je dostavila Hrvatska turistička zajednica

lima, naselili Hrvati te se tamo nalazi župa sv. Jeronima oko koje se veliki dio Hrvata okuplja još i danas. Župa sv. Jeronima, koja sljedeće godine slavi 100.

godišnjicu postojanja, dom je i vrlo cijenjenoj katoličkoj školi koju vode hrvatski franjevci te je pohađaju djeca poznatijih Čikažana, kao i Hrvatskoj školi "Kardinal Stepinac".

Baseball momčad White Sox na svom stadionu organizira različite tematske večeri. Kako su im Hrvati prvi i dugogodišnji susjedi, hrvatska je jedna od rijetkih etničkih skupina koja je dobila svoju večer na utakmicama White Soxa.

Tako su prije početka utakmice između White Soxa i Texas Rangersa djeca Hrvatske škole "Kardinal Stepinac" izvela američku himnu, pred otprilike 60.000 posjetitelja. Na velikom ekranu tijekom utakmice vrtjele su se poruke i pozdravi hrvatskoj zajednici Chicaga, Hrvatskom konzulatu u Chicagu, hrvatskoj školi i raznim društvima. U jednom trenutku, među ostalim porukama, na hrvatskom jeziku bilo je ispisano - "Dobro došli!" Hrvatska zajednica Chicaga u velikom je broju popratila ovaj događaj. Prodano je 600 karata samo za Hrvate te se na stadionu moglo vidjeti mnoštvo dresova hrvatske reprezentacije s crveno-bijelim kockicama. ■

Hrvatsko-američki dani sastojali su se od više različitih kulturno-umjetničkih i sportskih događaja

ENG For the seventh year running Chicago has been the venue for the Croatian-American Days, an event organised by local Croatian associations, schools and parishes and the Croatian General Consulate in Chicago.

Nagrade najboljima u iseljeništvu

Zlatni cvit u organizaciji agencije Mediazzz i Slobodne Dalmacije jedinstveno je natjecanje i izbor koji tretira integraciju kao važan čimbenik života i suživota u iseljeništvu

Svečanost je održana u Grosskrotzenburgu kraj Frankfurta

Doris Pack prima čestitke

Napisala i snimila: **Sonja Breljak**

U organizaciji agencije Mediazzz koju vodi mr. sc. Edi Zelić, u restoranu Mides Limes Forum u vlasništvu Miljenka Prskala, održana je u Grosskrotzenburgu kraj Frankfurta završna priredba dodjele nagrade *Zlatni cvit*. To je peti izbor u iseljeništvu kojim su čitatelji Slobodne Dalmacije uz pomoć odgovarajućih kupona te online glasovanjem izabrali *Misiju godine*, *Restoran godine*, *Web stranicu godine*, *Poduzetnika godine* i *Športski klub godine*.

Tijekom programa koji su na njemačkom i hrvatskom jeziku izvršno vodili Slavica Novosel i Martin Miletić, dodijeljen je Zlatni cvit Hrvatskoj katoličkoj misiji Main Taunus/Hochtaunus koju vodi fra Marinko Vukman. Nagradu je u ime Misije primila Valerija Vanjak iz ruku Dina Mikulandre, urednika Slobodne Dalmacije. Za *Web stranicu godine* izabran je SWR International iz Stuttgarta. Nagradu je prof. dr. Karlu Hainzu Meier-Braunu predala Ivana Vladović, direktorica marketinga Slobodne Dal-

macije. *Športski klub godine* u iseljeništvu je SD Croatia Berlin, inače dvostruki prvak Njemačke u dvoranskom nogometu. Nagradu je iz ruku Ane Kušete, izvršne direktorice Slobodne Dalmacije, primio Mile Zelenika, član uprave SD Croatia Berlin. Za *Restoran godine* čitatelji su izabrali Bürgerhaus Obertshausen. Nagradu je vlasniku, Mironu Mioču, predao Ante Tomaš, član uprave splitskog dnevnika. Za *Poduzetnika godine* proglašen je dr. Filip Grizelj iz tvrtke Adria 24

GmbH. Nagradu je predao Miroslav Ivić, zamjenik predsjednika Uprave Slobodne Dalmacije. Zatim je, nakon dodjele Zlatnog cvita nagrađenima, prema glasovima čitatelja dodijeljen i Zlatni cvit za *Osobu godine*, prema odluci organizatora. Za 2011. godinu izabrana je Doris Pack, članica Europskog parlamenta, vrlo angažirana u lobiranju za ulazak Hrvatske u Europsku uniju. Nagradu je gospođi Doris Pack predao Edi Zelić. Svi laureati zahvalili su prigodnim riječima na izboru i nagradi.

Među uzvanicima su, osim nominiranih i nagrađenih, bili i veleposlanik RH u Njemačkoj dr. Miro Kovač, zatim generalni konzul RH u Frankfurtu Josip Špoljarić, generalni konzul BiH Nikola Džambo te Josip Juratović, zastupnik u njemačkom parlamentu, Katarina Fuček, ravnateljica Hrvatske matice iseljenika, Erich Pipa, župan okruga Main Kinzig i Karl Pitterling, predstavnik grada Grosskrotzenburga. ■

ENG The final *Zlatni cvit* (Golden Flower) Awards ceremony was held in Grosskrotzenburg near Frankfurt. This is the fifth annual emigrant community selection by readers of the *Slobodna Dalmacija* daily newspaper of the best Mission, Restaurant, Web site, Entrepreneur and Sports Club.

‘Vratite se domu svom!’

“Iseljništvo je danas potrebno Hrvatskoj možda i više nego ikada. Iskustva i znanje koje su naši ljudi stekli u tuđini u ovim trenucima bili bi nam od velike koristi”, naglasio je Branko Marić

90-te godine i pisanje transparenata za demonstracije u Njemačkoj

Razgovarala: **Željka Lešić**
Snimke: **Iz arhiva Branka Marića**

Nakon 35 godina boravka u Njemačkoj, u voljenu domovinu vratio se Osječanin Branko Marić, dugogodišnji prijatelj Hrvatske matice iseljenika i autor njezina prepoznatljivog loga diljem svijeta. Prigodom organiziranja svoje izložbe u HMI-ju, razgovarali smo s našim povratnikom, koji se vratio korijenima.

Kada ste otišli u Njemačku i zašto?

- U Njemačku sam otišao 1977. nakon studija u Zagrebu. Razlog odlaska

je u prvom redu bila namjera da upišem studij grafičkog dizajna koji tada nije postojao u Hrvatskoj. Drugi razlog je bio sukob s ondašnjim vlastima i suđenje koje sam imao na Vrhovnom sudu tadašnje SR Hrvatske. Imao sam velikih problema jer sam se još od 1971. godine sukobio s tadašnjom vlašću.

Kako ste se snašli u Njemačkoj i što ste ondje radili?

- Nije bilo lako jer nisam znao jezik. Igrao sam rukomet i to mi je na početku pomoglo progurati to teško razdoblje u financijskom smislu. Paralelno sam uspio dobiti studentski posao i radio sam ilustracije za jedan sveučilišni list u Köl-

nu. Nikome od nas nije na početku bilo lako pa ni meni.

Povezanost s Hrvatima u Njemačkoj...

- S Hrvatima sam bio povezan od prvog dana kada sam došao u Njemačku jer sam se brzo priklonio našoj Hrvatskoj katoličkoj misiji i tu postao aktivan. HKM u to vrijeme su nam bile jedina utočišta i tu smo mogli upoznati Hrvate i lakše se uklopiti u novu sredinu.

Kada ste sudjelovali u organiziranju Hrvatskoga svjetskog kongresa – Njemačka i koliko ste dugo obnašali funkciju predsjednika?

- Na osnivanju HSK sudjelovao sam od samih početaka realiziranja te predivne ideje. Prvo sam bio dopredsjednik HSK u Njemačkoj, a zatim u dva mandata i njezin predsjednik. Uspio sam s HSK Njemačke otvoriti prvi Info-centar, objaviti naš časopis “Obavijesti” i objaviti adresar svih naših udruga, institucija i poznatih pojedinaca u Nje-

Branko Marić
organizator
Slavonicaartfestivala

Brankov govor
u Haagu

mačkoj. Uključio sam mlade Hrvate u rad (što smatram velikim uspjehom), a neki od njih danas vode HSK Njemačke koji je sigurno jedan od najustrojenijih kongresa u svijetu.

Uloga HSK u povezivanju s domovinom...

- HSK je svakako odigrao važnu ulogu u povezivanju s domovinom, no smatram kako su nas u samim počecima puno više poštovali i poklanjali nam puno više pažnje i značaja nego danas. Možda smo se već u samim počecima trebali s puno više angažmana povezati s državnim institucijama i Vladom RH kako bismo ojačali naš utjecaj na sve ono što se poslije događalo u vezi sa suradnjom s iseljenom Hrvatskom.

Umjetničko djelovanje u Njemačkoj - izložbe, studio za dizajn...

- U Njemačkoj sam se više bavio grafičkim dizajnom i stoga sam 1985. godine osnovao i svoju agenciju "brankomunikation" za komunikacije i marketing. Radili smo za mnoge poznate tvrtke, multinacionalne kompanije i tada je naravno sve izgledalo više nego dobro. Na žalost, dolaskom rata sve se promijenilo i moj angažman u stvaranju i pomaganju domovini ostavio je svoje posljedice.

Koliko Vam je nedostajala Hrvatska i kako ste liječili nostalgiju?

- Domovina svakome nedostaje i zato sam svake godine provodio godišnje odmore i blagdane isključivo u Hrvatskoj. Aktivnosti u našoj misiji i udrugama bile su mi nadomjestak za domovinu i pomagale su mi prebroditi nostalgiju.

Vaše sudjelovanje u Domovinskom ratu - gdje ste bili i koliko dugo?

- U Domovinskom ratu bio sam od samog početka i to već u prvim paravojnim postrojbama. Moj posao u vojsci bio je takav da sam prošao mnoge bojišnice i upoznao mnoge branitelje - od Vukovara, Osijeka, Sunje, Gospića, Zadra, Šibenika pa sve do Dubrovnika.

Kada ste odlikovani za sudjelovanje u Domovinskom ratu?

- Tijekom Domovinskog rata. Dobio sam dva odličja od kojih mi jedno nikada nije bilo uručeno jer nadležni ne mogu pronaći gdje se nalazi!? Samo sam dobio pismenu čestitku od našeg Veleposlanstva u Njemačkoj i to je sve. Priznanje sam dobio i s tim što me je tadašnji predsjednik dr. Franjo Tuđman promaknuo u časnički čin koji sam, moram priznati, s ponosom nosio.

Jeste li sanjali ovakvu Hrvatsku i jeste li zadovoljni ovakvom Hrvatskom?

- Nisam. Jako sam razočaran i nikada nisam ni pomišljao da će pojedinci (koji su se niotkud pojavili) svojim niskim pobudama uništavati sve što smo teško stekli. O ratnim profiterima, nepoštenoj privatizaciji državne imovine i mnogobrojnim korupcijama nisam niti sanjao.

Kako komentirate presude generalima u Haagu?

- Jako sam razočaran, a takve presude sam i očekivao. Već sam predugo uključen u mnoge političke događaje, od stvaranja RH do danas i jako dobro znam koliko je nepravde učinjeno mome narodu i koje moćne neprijatelje imamo. Osobno sam bio već na samim počecima jedan od organizatora velikih prosvjeda u Haagu i nikada nisam vjerovao u pošteno suđenje. Ne priznaju nam pobjedu u Domovinskom ratu, ne priznaju naše junake, ne priznaju patnje koje je hrvatski narod prošao, osuđuju nas koji smo branili svoje... Očito je da je netko jako zakazao i tako nismo uspjeli obraniti one čiji je doprinos u obrani Hrvatske nemjerljiv.

Jeste li zadovoljni životom u Hrvatskoj i koliko Vam znači povratak korijenima?

- Životom u Hrvatskoj sam zadovoljan i uvjeren sam kako se tu može dobro i kvalitetno živjeti. Smeta mi ta kriza u koju smo zapali i okruženje u kojemu živim. Ljudi su jako frustrirani, razočarani sa svime što se događalo posljednjih godina i teško je naići na ljude koji šire pozitivno ozračje, a koje nam je i te kako potrebno u ovim vremenima. Trenutno sam u Slavoniji koja je uvijek bila sinonim za blagostanje, a danas tu ljudi

S kardinalima Meissnerom
i Bozanićem

Pozdravno slovo za vrijeme održavanja sastanka HSK

jedva preživljavaju. Mnogi su se mladi ljudi na vrlo čudan način 'dokopali' mirovina, socijalne pomoći i ništa ne rade. Istodobno kritiziraju tu istu državu i ništa ne čine za boljitak sredine u kojoj žive. Vrlo čudno...

Kada ste se odlučili vratiti u Slavoniju i rodni Osijek?

- Nije ta odluka donesena na brzinu. Htio sam se vratiti još 1990., no rat me u tome omeo. Srušili su mi moj atelijer koji sam tada saziđao, uništili moje slike i sve što sam godinama skupljao kako bih mogao raditi u domovini. Mojim angažmanom u Domovinskom ratu izgubio sam kontinuitet u poslu u Njemačkoj i to se, naravno, negativno odrazilo na egzistenciju u tuđini. Vratio sam se 2008., uz pomoć prijatelja branitelja iz Vukovara i Osijeka obnovio porušenu kuću, atelijer i imanje i počeo raditi. Stoga mi je i ova samostalna izložba u HMI-ju posebno draga. Nakon razaranja i svega ružnoga što smo prošli opet se stvara, radi. Opet živimo na svome.

Predstavite čitateljima Vaš rad u atelijeru u Erdutu i poznatu manifestaciju Slavonica art fest čiji ste utemeljitelj i osnivač.

- Puno radim i uživam u tom radu. Često se znamo šaliti kako nam je taj rad neka vrsta terapije i kako se puno

bolje osjećamo kada vidimo rezultate rada. Slavonica Art Erdut je udruga koja potiče sve oblike suradnje s područja kulture, obrazovanja i gospodarstva. Slavonica art fest je projekt koji je nastao s jasnom idejom da ovdje u ovom selu utemelji sve ono važno i vrijedno. Cilj ovoga umjetničkog događaja je njegovanje tradicijskih i kulturnih vrijednosti.

Kada ste došli na ideju organizirati izložbu Povratak korijenima?

- Izložbu Povratak korijenima odlučio sam organizirati 2009. jer sam nakon dolaska u domovinu tražio motive u prirodi, u šumama pokraj kojih trenutno živim. Mene su kao grafičara uvijek zanimala strukture, a tražeći njih naletio sam na korijenje. Počeo sam oblikovati korijenje, a svi koji mi pomažu to su prihvatili s oduševljenjem. Rezultat ste vidjeli na izložbi.

Jeste li zadovoljni izložbom u HMI-ju?

- Izložbom u HMI-ju jako sam zadovoljan i nije mi jasno zašto su nas hrvatski mediji na neki način "bojkotirali"? Zanimljivije im je informirati javnost o krađama, kriminalu, amoralnim TV-emisijama nego o lijepim, kulturnim i pozitivnim akcijama poput ove naše. HMI je dio nas iz iseljeničtva i stoga sam svima iz Matice u mome pozdravnom govoru pri otvorenju izložbe i zahvalio. Matica nam je uvijek pomagala i bila naš dom tijekom boravka u domovini. Tu su se održavali gotovo svi važni skupovi za nas iseljenike.

A kako je tekla suradnja s Maticom?

- Suradnja s osobljem Matice bila je više nego prisna i svi su se angažirali da izložba uspije. Suradnike Matice poznajem već dugi niz godina i svaki mi je boravak u Matici ostao u dragoj pomeni. Bez obzira na to što sada više nisam iseljenik, mislim kako ću uvijek tijekom boravka u Zagrebu rado posjetiti te divne ljude.

Autor ste prepoznatljiva Matičina loga. Kako je nastao i što on predstavlja?

- Imao sam nekoliko rješenja za HMI koje sam radio tijekom studija u Kölnu, a koje sam pokazao tadašnjem ravna-

telju HMI-ja Borisu Maruni za njegova posjeta Njemačkoj. On mi je odmah ponudio zadatak da jedan od njih razradim za Maticu. Učinio sam to s velikim zadovoljstvom. Kao prvo, sasvim je jasno kako je plava pozadina slovo "M" za Maticu, a kockice naš stoljetni hrvatski grb. Vječnu diskusiju o tome koliko nas Hrvata živi izvan domovine ograničio sam na onaj najčešći podatak o 30% te sam s te tri leteće kockice želio to i vizualno potkrijepiti jer je HMI naša ustanova, iseljenička. Na žalost, u Hrvatskoj se mnogi ljudi vrlo olako i neodgovorno odnose prema idejnim rješenjima i autorskim pravima, te su neodgovorni pojedinci dopustili da se promijeni vrsta pisma koju sam upotrijebio na originalu logotipa. To je za nas dizajnere koji radimo i živimo vani nezamislivo, pa čak i kažnjivo. Tipografiju su promijenili u nekoj hrvatskoj tiskari i još dodali dvije bijele linije između Hrvatske matice iseljenika. Naravno, to mi je smetalo te sam nekoliko puta prigovarao, posebno kada su na zgradu Matice postavili veliki neonski znak. Naravno da nitko nije reagirao, a to dizajneru zaista smeta kada se tako neodgovorno ponaša prema njegovu idejnom rješenju. Logotip sam napravio bez ikakve novčane nadoknade, poklonio sam ga HMI-ju, a sve do sada nitko mi nije zahvalio na tome. Drago mi je da je to na otvorenju izložbe učinila ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček nakon tolikih godina.

Koja je Vaša poruka raseljenim Hrvatima diljem svijeta?

- Moja poruka iseljenicima je vrlo kratka i jasna: "Vratite se domu svome." Iseljeničtvo je danas potrebno Hrvatskoj možda i više nego ikada. Iskustva i znanje koje su stekli u tuđini u ovim trenucima bili bi nam od velike koristi. Dokaz za to je i činjenica kako su se pojedini mladi ljudi svojim povratkom uključili u rad tvrtki koje su bile spremne ulagati u Hrvatsku. Zasnovali su svoje obitelji, žive i rade u svojoj zemlji i od velike su nam koristi. ■

ENG After having lived in Germany for the past 35 years, Osijek native Branko Marić has returned to his beloved homeland. Marić is a long time friend of the Croatian Heritage Foundation and the author of its internationally recognised logo.

Budućnost hrvatskog naroda u iseljeništvu

Na olimpijadi je sudjelovalo četrdeset ekipa iz devetnaest hrvatskih misija, zajednica i župa iz Njemačke. Prvo mjesto i zlatne medalje osvojile su zajedno III. ekipa Main-Taunusa/HochTaunusa i I. ekipa Münchena

Pobjednici olimpijade: III. ekipa Main-Taunus/Hochtaunus, I. ekipa München, II. ekipa Offenbach i IV. ekipa Main-Taunus/Hochtaunus s delegatom vlč. Ivicom Komadinom

Tekst i snimka: **Adolf Polegubić**

Jubilarna, 25. biblijska olimpijada održana je o temi "Bog – čovjek – kršćanstvo – religije" sredinom svibnja u Kulturnom i sportskom centru Martinsee u Heussenstammu kraj Offenbacha na Majni, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni.

Olimpijadi je prethodilo svečano misno slavlje u dvorani koje je predvodio u ime organizatora delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadin, a propovijedao je stalni đakon u Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) Giessen Mato Valjan.

Prije pismenog dijela natjecanja meditaciju iz svoje knjige "Na rastanku - 18 meditacija za maturante" pročitao je autor mr. Tvrtko Beus, vjeroučitelj u Hotelejsko-turističkoj školi u Zagrebu, koji je ujedno bio i autor pitanja za olimpijadu te predsjednik prosudbene komisije. Uz njega su još u komisiji bili dipl. teologinja iz Freiburga i Br. Mirta Mlinarević te pastoralni referent iz Esslingena Ivan

Ivanković. Zapisničarka je bila Mirjana Kaloci. Program je vodio dr. Adolf Polegubić, koji je u organizaciji i pripremi olimpijade sudjelovao zajedno s djelatnicama Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta Romanom Kašaj, Ljubicom Markovicom-Baban i Antonijom Tomljanović-Brkić.

Na olimpijadi se okupilo četrdeset ekipa iz devetnaest hrvatskih katoličkih misija, zajednica i župa iz Njemačke, koji su pristigli na olimpijadu zajedno sa svojim svećenicima i pastoralnim suradnicama, redovnicama i laikinjama te suradnicima. U svakoj ekipi bilo je po pet članova. Tako su bile tri ekipe iz Bielefelda, dvije iz Darmstadta, jedna iz Düsseldorfa, jedna iz Ennepetal-Lüdenscheid, dvije iz Essena, tri iz Frankfurta, dvije iz Giessena, jedna iz Göttingena, dvije iz Karlsruhea, dvije iz Kassela, jedna iz Ludwigshafena, pet iz Main-Taunusa/HochTaunusa, dvije iz Mainza, tri

iz Münchena, tri iz Offenbacha, dvije iz Pforzheima, jedna iz Rüsselsheima, jedna iz Saarbrückena i tri iz Wiesbadena. Sljedeće ekipe s osvojenih 50 od mogućih 50 bodova na pismenom dijelu prošle su u drugi usmeni dio natjecanja: I. ekipa Darmstadta, I. ekipa Essena, I. ekipa Frankfurta, III. ekipa Main-Taunusa/HochTaunusa, IV. ekipa Main-Taunusa/HochTaunusa, II. ekipa Mainza, I. ekipa Münchena, II. ekipa Offenbacha i I. ekipa Wiesbadena. U drugi, usmeni dio natjecanja ušle su i ekipe s osvojenih 49 od mogućih 50 bodova u pismenom dijelu: I. ekipa Bielefelda, I. ekipa Giessena, II. ekipa Main-Taunusa/HochTaunusa, V. ekipa Main-Taunusa/HochTaunusa, I. ekipa Mainza i III. ekipa Offenbacha. Nakon što su svi pokazali iznimno znanje, prvo mjesto i zlatnu medalju osvojile su zajedno III. ekipa Main-Taunusa/HochTaunusa, u kojoj su sudjelovali Ivana Vanjak, Antonija Galić, Ivona Galić, Kristina Lončar i Lucija Šušnjar te I. ekipa Münchena u kojoj su sudjelovali Patricia Galić, Bernard Crnjak, Martina Zubak, Rafaela Marić i Tea Zubak. Srebrnu medalju i drugo mjesto osvojila je II. ekipa Offenbacha u kojoj su bili Kristina Baćak, Kartarina Erić, Katarina Suton, Matea Brko i Bernarda Brko. Brončanu medalju i treće mjesto osvojila je IV. ekipa Main-Taunusa/HochTaunusa u kojoj su bili Luka Juko, Marko Juko, Martin Tadić, Monika Vinček i Antonija Baotić. Misije, zajednice i župe iz kojih su ekipe sudjelovale na olimpijadi dobile su prigodne spomenice. Medalje i spomenice podijelio je u ime prosudbene komisije mr. Tvrtko Beus. ■

ENG The jubilee 25th Bible Olympics were held, this year in mid May on the theme of God-Man-Christianity-Religion, at the Martinsee culture and sports centre in Heussenstamm near Offenbach am Main. The Croatian pastoral office in Frankfurt am Main hosted the event.

Hrvatski vrt postaje stvarnost

“Naša namjera je da ovaj vrt predstavlja kulturna i povijesna dostignuća hrvatskoga naroda do danas, kao i poklon našeg naraštaja te baštine budućim hrvatskim naraštajima u Clevelandu, kao i američkoj javnosti”

Napisao: **Jerry Malinar**

Nakon Prvoga svjetskog rata neki su Hrvati izlaskom iz Austro-Ugarske gledali sa simpatijama prema novoj zajedničkoj jugoslavenskoj državi. Osobito se to odnosilo na Hrvate u Americi koji su među prvima pokrenuli ostvarenje Jugoslavenskog parka u sklopu Rockefeller Parka u Clevelandu. Velečasni Domladovac bio je oduševljen tim zajedničkim pokretom. Hrvati su od sv. Pavla u dugačkoj procesiji, noseći zastave i cvijeće, došli do “svoga parka”. Na žalost, u tom parku nije se nalazio ni jedan hrvatski velikan. Nakon ubojstva Stjepana Radića, Hrvati se više nikada nisu uputili u taj park. Hrvatska bratska zajednica izdaje proglas apelirajući na hrvatski narod u inozemstvu da raskinu svaki savez s Jugoslavijom i da se od tog dana bore samo za svoju, nezavisnu državu Hrvatsku, što im je kasnije donijelo mnoge neugodnosti s američkim vlastima u Druge svjetskom ratu.

Taj park doživio je sramotu u sedamdesetim godina kada je grupa hrvatskih emigranata nakon sloma studentskog pokreta 1971. u Hrvatskoj izbjegla u Cle-

veland. Ti novi emigranti iz bivše Jugoslavije htjeli su radikalnim činom reći cijelom svijetu da oni nigdje ne priznaju legalitet terorističke Jugoslavije te su premazali ime *Jugoslavenski park* crnom bojom. To je bio simboličan čin hrvatskog naroda u domovini i inozemstvu da se bori za svoju nezavisnost i slobodu u vlastitoj državi, a koja je došla voljom tog naroda 1991. godine.

Trudom pok. Jerome A. Brentara te uz pomoć jednoga hrvatskog dobrotvora pokrenuto je osnivanje Hrvatskoga kulturnog vrta na temelju ‘matching funds’ doprinosa hrvatske clevelandske zajednice. Do danas je skupljeno među hrvatskim rodoljubima 50,000.00 dolara. Grad Cleveland odredio je dio zemlje za Hrvatski kulturni vrt u povijesnome Martin Luther King Jr. Driveu i u nacionalno poznatom Rockefeller Parku. Ovo će biti prvi vrt u SAD-u i Kanadi koji će predstaviti doprinos hrvatskog naroda svjetskoj kulturi u ovome parku. Uspješan završetak tog projekta ovisi o doprinosu naših pojedinaca i hrvatskih zajednica.

Kulturni vrtovi Clevelanda u sklopu

Rockefellerova parka sastoje se od 27 etničkih vrtova. Prvi su utemeljeni prije 75 godina s ciljem da se prikaže golemu kulturnu vrijednost i raznovrsnost tih naroda. Konačno će i Hrvati imati priliku prikazati svoju bogatu kulturnu baštinu.

Radovi za prvu fazu Hrvatskoga kulturnog vrta koji se nalazi između Mađarskog i Hebrew vrta na Martin Luther King Jr. Drive i East Boulevarda otpočeli su 30. travnja. Prvi kip postavljen u parku je *Hrvatska majka emigrantkinja* po kojnog kipara Josipa Turkalja.

Novčani darovi za Hrvatski kulturni vrt mogu se slati na: *Croatian Heritage Museum*,

34 900 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095, tel.: 440-946-2044 (može se dobiti povrat poreza za takve darove). Isto tako možete posjetiti našu web stranicu: www.croatianculturalgarden.com. ■

ENG Work on the first phase of the Croatian Culture Garden in Cleveland kicked off April 30. The first statue to be erected at the park is the late sculptor Josip Turkalj's *Croatian Emigrant Mother*.

Proглаšenje hrvatske neovisnosti u lipnju 1991. godine

Nakon plebiscitarnog izjašnjavanja hrvatskih građana u svibnju 1991. za potpunu samostalnost i postrojavanja prvih postrojbi hrvatske obrambene sile u nastajanju, Sabor je donio 25. lipnja 1991. tri povijesna dokumenta

Franjo Tuđman, prvi predsjednik neovisne Hrvatske

Piše: **Željko Holjevac**

U okolnostima povijesnog sloma socijalizma u Istočnoj Europi i nestanka blokofske podjele svijeta poslije raspada Sovjetskoga Saveza s jedne strane, odnosno u ozračju gospodarskoga i političkoga rastrojavanja Jugoslavije poslije Titove smrti i nastupa velikosrpskih snaga pod vodstvom Slobodana Miloševića i njegovih pristaša u Srbiji i izvan nje u duhu Memoranduma SANU iz 1986. s druge strane, održani su u Hrvatskoj u travnju i svibnju 1990. prvi slobodni višestranački izbori na kojima je većina birača dala povjerenje Hrvatskoj demokratskoj zajednici pod vodstvom Franje Tuđmana. Novi višestranački hrvatski

Sabor svoju prvu sjednicu održao je 30. svibnja 1990. godine. Predsjednik Sabora postao je Žarko Domljan, mandat za sastav hrvatske vlade dobio je Stipe Mesić, dok je Franjo Tuđman izabran za predsjednika republičkog Predsjedništva, kasnije predsjednika Republike.

NAJAVA VELIKOSRPSKE AGRESIJE

Srbi u Hrvatskoj reagirali su na demokratske promjene tako što su još u kolovozu 1990. u Kninu i okolici posegnuli za oružjem i prekinuli prometne veze između Dalmacije i ostatka Hrvatske. Srpska pobuna koju je poticao Beograd, a svojim tenkovima štitila Jugoslavenska savezna vojska – JNA, bila je najava unaprijed smišljene velikosrpske agresije. Provokacije i sukobi u proljeće 1991. upozoravali su na katastrofu demokratske Hrvatske. Svi međunarodni čimbenici očekivali su brzi slom hrvatskoga otpora, temeljeći svoje prosudbe na ubojitoj snazi JNA kao četvrtoj vojnoj sili u Europi.

Suočeno s oružanom pobunom Srba u Hrvatskoj i svrstavanjem JNA na stranu pobunjenika, u situaciji u kojoj ni višemjesečni pregovori čelnika jugoslavenskih republika o mogućem preustroju federacije u konfederaciju nisu davali rezultata, hrvatsko stanovništvo izašlo je

Spomen-ploča prve smotre Zbora narodne garde

Plakat s pozivom na referendum za samostalnu Hrvatsku

19. svibnja 1991. na referendum o hrvatskoj budućnosti. Na glasačkim listićima trebalo je odgovoriti na dva pitanja: Jesu li građani za to da Hrvatska kao suverena država može stupiti u savez suverenih država s drugim republikama? Ili su za to da ostane u sastavu Jugoslavije kao federativne države? Glasovanju je pristupilo 83,56% građana, od kojih je čak 93,24% prihvatilo prvo rješenje, što je zapravo značilo opredjeljenje za potpunu državnu samostalnost i suverenost Republike Hrvatske kao subjekta međunarodnoga prava.

Referendum je održan u okolnostima srpske pobune koju su podržavali velikosrpski Miloševićev režim i JNA, kao posljednji zagovornici preživjele komunističke Jugoslavije, koji su planirali stvaranje Velike Srbije. Bila je javna tajna da Milošević pristaje na samostalnost susjedne Slovenije kako bi što lakše pri-

grabio hrvatske krajeve istočno od crte Karlobag-Karlovac-Virovitica. U tome je mogao računati na punu potporu savezne vojske kojoj je bila draža bilo kakva nego nikakva Jugoslavija. U međuvremenu je vojni vrh ustrojio i svoju stranku, "Savez komunista – Pokret za Jugoslaviju", a ona je odbacivala pobjedu demokracije u Hrvatskoj i Sloveniji. Na provokacije i prijetnje iz Beograda hrvatsko vodstvo moglo je učinkovito odgovoriti samo pripremama za oružanu obranu i plebiscitarno izraženom voljom naroda za samostalnom državom.

POSTROJBE BUDUĆE HRVATSKE VOJSKE

Pozivajući se na hrvatski Ustav, Sabor je još 21. veljače 1991. prihvatio Rezoluciju o postupku razdruživanja od SFRJ i o mogućem udruživanju u savez suverenih republika te Rezoluciju o zaštiti ustavnog poretka Republike Hrvatske. Poslije slobodno izražene volje goleme većine hrvatskih građana na održanom referendumu, u Zagrebu su 28. svibnja 1991. postrojene prve postrojbe buduće Hrvatske vojske, tada još pod nazivom Zbora narodne garde i u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova. Pred hrvatskim vrhom na stadionu NK Za-

greb postrojile su se toga dana postrojbe pješaštva, policije, mornarice, diverzanta i pripadnika protuoklopnih i zračnih snaga, a uz njih su stajali i sinjski alkari koji su podsjećali na junaštvo mnogih hrvatskih naraštaja. U prigodnom govoru predsjednik Tuđman naglasio je sljedeće: "Mi smo miroljubiv narod, no moramo stvoriti silu jer ima onih koji bi htjeli protiv hrvatske slobode i suverenosti. Nećemo se naoružavati radi osvajanja tuđih teritorija; imat ćemo onoliko koliko je potrebno za slobodu Hrvatske i hrvatskoga naroda."

Nakon plebiscitarnog izjašnjavanja hrvatskih građana u svibnju 1991. za potpunu samostalnost i postrojavanja prvih postrojbi hrvatske obrambene sile u nastajanju, Sabor je donio 25. lipnja 1991. tri povijesna dokumenta: Ustavnu odluku o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske, Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske i Povelju o pravima Srba i drugih nacionalnosti u Republici Hrvatskoj. Republika Hrvatska proglašena je suverenom i samostalnom državom. Tim činom Hrvatska je pokrenula postupak razdruživanja od drugih republika i Jugoslavije, a pokrenula je i postupak za međunarodno priznanje svoje neovisnosti. Odlučeno je da će se međunarodni ugovori koje je sklopila i kojima je pristupila SFRJ primjenjivati i u Hrvatskoj, ako nisu u suprotnosti s Ustavom i hrvatskim pravnim poretkom, a na temelju odredaba međunarodnoga prava o sukcesiji država u pogledu ugovora. Na području Republike Hrvatske vrijedili su od tada samo zakoni koje je donio hrvatski Sabor, a do završetka postupka razdruživanja i oni savezni propisi koji nisu bili stavljeni izvan snage. Istodobno je Hrvatska preuzela sva prava i obveze koja su Božićnim ustavom iz 1990. i Ustavom SFRJ iz 1974. bila prenesena na tijela jugoslavenske federacije. Novim državnim granicama Republike Hrvatske proglašene su međunarodno priznane državne granice dotadašnje Jugoslavije u dijelu u kojem su se odnosile na Hrvatsku, kao i granice između Hrvatske i Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore, onakve kakve su postojale u

Hrvatski sabor proglasio je 1991. hrvatsku neovisnost

sklopu dotadašnje jugoslavenske države. Prihvaćajući načela međunarodnoga prava, Hrvatska je svim svojim državljanima zajamčila nacionalna i sva druga temeljna prava i slobode čovjeka i građanina, demokratski poredak, vladavinu prava i sve ostale najviše vrednote svoga ustavnog i međunarodnoga pravnog poretka.

25. LIPANJ - DAN DRŽAVNOSTI

Danas se 25. lipanj svake godine slavi u Republici Hrvatskoj kao dan državnosti. Odluka o proglašenju suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske, koju je toga dana prije dvadeset godina donio Hrvatski sabor, stupila je na snagu 8. listopada 1991. godine. Tada je Republika Hrvatska u potpunosti raskinula državno-pravne sveze na temelju kojih je zajedno s ostalim jugoslavenskim republikama i pokrajinama činila dotadašnju SFRJ. No, do međunarodnoga priznanja proglašene hrvatske neovisnosti došlo je tek poslije uspješnog otpora velikosrpskoj agresiji u Domovinskom ratu. Poslije priznanja Njemačke i Svete Stolice, Republiku Hrvatsku priznale su 15. siječnja 1992. zemlje Europske unije, a zatim je to učinila i Vlada SAD-a, nakon čega je Hrvatska u svibnju 1992. primljena i u Ujedinjene narode, što je bio vrhunac međunarodnoga priznanja. Proglašenjem potpune neovisnosti 1991. i pobjedom u Domovinskom ratu 1995. započela je suvremena Hrvatska živjeti kao samostalna i suverena europska država. ■

Podizanje hrvatske zastave ispred zgrade UN-a u New Yorku

ENG An overwhelming Yes vote at a referendum in favour of independence in May of 1991 led to Parliament's decision on 25 June to proclaim Croatian independence. The day is celebrated in Croatia as Statehood Day.

REZULTATI 8. NATJEČAJA LITERARNIH I NOVINARSKIH RADOVA

Hrvatska matica iseljenika – podružnica Rijeka raspisala je 8. nagradni natječaj literarnih i novinarskih radova Zlatna ribica. Natječaj je namijenjen učenicima hrvatske nastave, te učenicima koji

u inozemstvu sudjeluju u drugim oblicima organiziranog učenja hrvatskog kao materinskog jezika. Ovaj natječaj poduprlo je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH.

TEME LITERARNIH RADOVA BILE SU:

za dobnu skupinu **od 6 do 12 godina**

Kako sam majci uljepšao/uljepšala dan ili Najdraži lik iz priče

za dobnu skupinu **od 13 do 15 godina**

Oprostio/oprostila sam prijatelju/prijateljici ili Zanimljivo putovanje

za dobnu skupinu **od 16 do 18 godina**

Pod istim suncem mi dijelimo isto nebo ili Suze kojih se ne stidim

TEME NOVINARSKIH RADOVA ZA DOBNU SKUPINU **od 13 do 18 godina** BILE SU:

Zavičaj mojih predaka ili Pročitao/pročitala sam za vas

Na Natječaj se odazvalo 682 učenika (prošle godine 580) s 62 učitelja-mentora, iz 17 država i to: Belgije, BiH, Crne Gore, Francuske, Italije, Kanade, Makedonije, Nizozemske, Njemačke, Norveške, Rumunjske, Rusije, Slovačke, SAD, Srbije, Švicarske i Švedske. Povjerenstvo u sastavu: dr. sc. Karol Visinko, red. prof. na Odsjeku za kroatistiku Filozof-

skog fakulteta u Rijeci; Marica Zrilić, profesorica hrvatskog jezika u OŠ Brajda te Linda Grubišić Belina, prof., viša savjetnica za hrvatski jezik pri Agenciji za odgoj i obrazovanje, imalo je složenu zadaću da iz mnoštva dobrih radova odabere ponajbolje. Povjerenstvo je uočilo, prateći protekle natječaje Zlatne ribice, da pojedine hrvatske nastave

kontinuirano ostvaruju visoke standarde u odabiru radova za Natječaj i obradi tema s učenicima, što se na kraju odražava i na rezultate. Stoga se posebno priznanje odaje:

- Hrvatskoj nastavi u Njemačkoj i učiteljici Karmeli Lukanović
- Hrvatskoj nastavi u Švicarskoj i učiteljici Mandici Jurišić.

Dobna skupina od 6 do 12 godina – literarni radovi

Prvonagrađeni učenik:

Matej Leonardo Vlašić – Kako sam majci uljepšao dan, 10 g., Berlin, Njemačka (učiteljica Suzana Mihaljević)

Drugonagrađeni učenici:

- 1. Filip Skenderović** – Najdraži lik iz priče, 11 g., Subotica, Srbija (uč. Marija Matković)
- 2. Tamara Ana Čitak** – Najdraži lik iz priče, 11 g., Freiburg, Njemačka (uč. Marija Lončar)
- 3. Magdalena Mijić** – Moj najdraži lik iz priče, 9 g., Oslo, Norveška (uč. Renata Abramac)
- 4. Ana Grabovičkić** – Kako sam majci uljepšala dan, 9 g., Toronto, Kanada (uč. Ružica Vujčić)
- 5. Katarina Rudić** – Kako sam majci uljepšala dan, 9 g., Donji Tavankut, Srbija (uč. Slavica Ivković Ivandekić)

Dobna skupina od 13 do 15 godina – literarni radovi

Prvonagrađena učenica:

Iva Barišić – Zanimljivo putovanje, 13 g., Urdorf, Švicarska (uč. Božena Alebić)

Drugonagrađeni učenici:

- 1. Ivana Tokić** – Zanimljivo putovanje, 14 g., Göppingen, Njemačka (uč. Asja Stojanov Butorac)
- 2. Dora Kušević** – Zanimljivo putovanje, 14 g., Ottawa, Kanada (uč. Sandra Kušević)
- 3. Mario Franjković** – Oprostio sam prijateljici, 13 g., Bern, Švicarska (uč. Irena Đurčević Flückiger)
- 4. Lea Isabella Žanić** – Oprostila sam prijateljici, 14 g., Ulm, Njemačka (uč. Ana Martinović)
- 5. Anđela Čagalj** – Zanimljivo putovanje, 13 g., Berlin, Njemačka (uč. Suzana Mihaljević)

Dobna skupina od 16 do 18 godina – literarni radovi

Prvonagrađena učenica:

Domenika Krasan – Mi dijelimo isto nebo, 16 g., Tivat, Crna Gora (uč. Marina Batašić)

Drugonagrađeni učenici:

- 1. David Antunović** – Suze kojih se ne stidim, 18 g., Rim, Italija (uč. Renata Grgurević)
- 2. Kristina Lukanović** – Mi dijelimo isto nebo, 17 g., Kolbermoor, Njemačka (uč. Karmela Lukanović)
- 3. Ana-Marija Sentić** – Mi dijelimo isto nebo, 17 g., München, Njemačka (uč. Karmela Lukanović)
- 4. Jelena Bošnjak** – Mi dijelimo isto nebo, 17 g., Hamburg, Njemačka (uč. Dijana Filo)
- 5. Miroslav-Milja Vernika** – Mi dijelimo isto nebo, 16 g., Karaševo, Rumunjska (uč. Petar Hategan)

Dobna skupina od 13 do 18 godina – novinarski radovi

Prvonagrađena učenica:

Monika Krištić – Zavičaj mojih predaka, 15 g., Usora, BiH (uč. Anto Kovačević)

Drugonagrađeni učenici:

Katarina Karačić – Zavičaj mojih predaka, 13 g., Luzern, Švicarska (uč. Mandica Jurišić)

“Livno, Duvno i Kupreško polje...”

Prirodne i zemljopisne karakteristike ovog područja su raznolike, od plodnih, prostranih polja i nepreglednih pašnjaka, rijeka i jezera pa do stoljetnih listopadnih i zim zelenih šuma, i pružaju obilne mogućnosti za život i gospodarski razvitak

Kupreško polje

Piše: **Zvonko Ranogajec**

Hercegbosanska županija treća je od županija u Federaciji Bosne i Hercegovine po najvećem udjelu Hrvata u nacionalnom sastavu. U ovoj jugozapadnoj županiji Hrvata ima 79 posto ili više od 66.000, po čemu su treći nakon Zapadno-hercegovačke županije s 98,8 posto i Posavske županije s 82,8 posto udjela Hrvata u ukupnom broju stanovnika županije. Osim Hrvata, u županiji su manjinski zastupljeni Srbi s 12 posto i Bošnjaci s 8 posto.

Na jugozapadu ova županija graniči planinskim masivom Dinare s Republikom Hrvatskom, dok je na sjeveroistoku granica s Republikom Srpskom. Na sjeveru Hercegbosanska županija graniči s Unsko-sanskom županijom (kantonom), na jugoistoku sa Zapadno-hercegovačkom županijom te na istoku sa županijom Srednjom Bosnom i Hercegovačko-neretvanskom županijom. Površinom od 4.934 četvorna kilometra ova je županija najveća u Federaciji BiH i zauzima 18,8 posto njezine površine.

Prema posljednjem relevantnom popisu stanovništva iz 1991. godine ova županija imala je 115.726 stanovnika,

no ratna razaranja su uzrokovala emigriranje stanovništva u druge europske zemlje ili dijelove BiH pa se pretpostavlja da sada ima oko 83.000 stanovnika. Što se tiče Hrvata, prema podacima dobivenim iz župnih statistika, broj Hrvata u odnosu na 1991. godinu ostao je na istoj razini od oko 43.600. Gustoća naseljenosti je samo 17 stanovnika na četvrtini kilometar po čemu je ovo najslabije naseljena županija. Od šest općina koje čine županiju, Hrvati su većinsko stanovništvo u Livnu, Tomislavgradu i Kupresu, a nakon rata i Drvaru, dok su u Glamoču i Bosanskom Grahovu u većini Srbi. Kao posljedica ratnih prekra-

Divlji konji u bjelini Cincara
(snimio: Duje Klarić)

janja broj Hrvata znatno se povećao u općinama Bosanskom Grahovu, a posebno u Drvaru (1991. godine 33 Hrvata, a trenutno oko 700).

U reljefu ove županije dominiraju visoke mlade planine dinarskog smjera pružanja (sjeverozapad-jugoistok) s poljima u kršu u jugoistočnom dijelu županije. Na granici s Hrvatskom su Dinara (Troglav 1.913 m n.v.) i Kamešnica (Konj 1.856 m n.v.) s kojima se paralelno pruža Staretina (Vrhovi 1.633 m n.v.) i Goli-ja (Veliki vrh 1.890 m n.v.). Između njih je položeno najveće polje u kršu u BiH, Livanjsko polje (700 m n.v.) na čijemu jugoistočnom dijelu je smješten i najveći grad županije Livno. Sljedeći planinski niz čine Čemernica (1.631 m n.v.), Slovinj (Kujača 1.846 m n.v.) i Cincar (2.005 m n.v.) između kojih se nalazi Glamoč-

ko polje s Glamočem, dok je na istočnoj strani toga planinskog niza Kupreško polje koje je planinom Radušom omeđeno sa županijom Srednjom Bosnom. U jugoistočnom dijelu županije smješteno je Duvanjsko polje koje je Vranom i Ljubuškom (Velika Ljubuša 1.797 m n.v.) omeđeno u smjeru županije Srednje Bosne i Hercegovačko-neretvanske županije. U sjeverozapadnom dijelu Hercegbosanske županije na prostoru Drvara i Bosanskog Grahova nalaze se manja polja u kršu i veliki planinski masivi Osječenice (Velika Osječenica 1.795 m n.v.), Jadovnika (Velika Lisina 1.656 m n.v.), Klekovače (1.961 m n.v.), Lunjevače (1.707 m n.v.), Crne Gore (Gola kosa 1.651 m n.v.) i Vitoroga (Veliki Vitorog 1.906 m n.v.). Zbog velikih planinskih lanaca nema većih rijeka osim Uvca koji izvire neda-

leko od Drvara, a ulijeva se u Unu kraj Martin Broda na granici s Hrvatskom. U poljima dominiraju rijeke nestalnog toka ili ponornice, kao i močvarna zemljišta (sjeverni dio Livanjskog polja).

Veći vodotoci su Plovuča i Opačica u Livanjskom polju i Šuica u Duvanjskom polju koja izvire kao nastavak vodotoka iz Kupreškog polja, a koja također ponire i ponovno izvire kao Ričina te se ulijeva u Buško jezero. Posebni fenomen ove županije je najveće akumulacijsko jezero u BiH i jedno od najvećih u Europi Buško jezero. Na mjestu nekadašnjega močvarnog prostora Buškog blata početkom sedamdesetih godina prošlog stoljeća napravljeno je akumulacijsko jezero površine 56 četvornih kilometara za potrebe hidroelektrane Orlovac u slijevu rijeke Cetine kraj mjesta Otoka pokraj Sinja. Voda se sa 716 m nadmorske visine reverzibilnim kanalom odvodi do kompenzacijskog bazena Lipa na 703 metra n.v. odakle se tunelom kroz Kamešnicu odvodi do HE Orlovac na 300 metara n.v. i instalirane snage 237 MW. Voda zatim završava u Cetini.

PRVI HRVATSKI KRALJ

Prostor Hercegbosanske županije u doba Ilira bio je poznat kao Hlivno, a u rimskom razdoblju bio je dio provincije Dalmacije. Doseljavanjem Hrvata oko 626. godine Livno i Tomislavgrad dobivaju središnju ulogu u tadašnjoj Hrvatskoj Kraljevini. Oko 925. godine na prostoru Duvanjskog polja okrunjen je prvi hrvatski kralj Tomislav iz obiteljske loze

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo
"Kamešnica", Podhum, okolica Livna

Drvar

Livno

Trpimirovića. Taj prostor ima i poseban naziv Završje ili Tropolje te iz sastava hrvatsko-ugarske države povremeno ulazi u sastav srednjovjekovne bosanske države. Prodorom Turaka prostor današnje Hercegbosanske županije dolazi u turski sastav, a najdulje su odolijevali Hrvati iz Grahova i Drvara. Kršenjem njihova otpora Turci na taj prostor doseljavaju novo vlaško stanovništvo koje je sudjelovalo u ratu na strani Turske, čime se mijenja etnička slika županije, što se često događa tijekom kasnije povijesti. Livno, kao i cijela BiH, oslobođeni su turske vlasti 1878. kada postaju dio Austro-Ugarske. Ovaj prostor imao je presudnu ulogu u posljednjem ratu na ovim prostorima u sprječavanju velikosrpske ekspanzionističke politike protiv BiH i Hrvatske. Sna-

ge HV-a i HVO-a tijekom 1994. i 1995. godine u operacijama Zima '94 i Skok 1 ovladali su sjeverozapadnim dijelom Livanjskog polja i vrhovima Dinare, čime su stvorene pretpostavke za akciju Oluju u Hrvatskoj kojoj je deblokiran širi prostor Bihaća te je time spriječena katastrofa razmjera Srebrenice, a akcijom Maestral i Južni potez srpske snage u BiH su poražene i prisiljene na pregovore koji su rezultirali Daytonskim sporazumom.

SNAŽNO ISELJAVANJE

Livno je političko središte županije, leži na 724 metra n.v. Samo naselje ima više od 10.000 stanovnika dok općina ima oko 32.000. Mnogobrojni Livnjaci s vremenom su se zbog gospodarskih razloga iselili uzduž dalmatinske obale, u Slavoniju i Zagreb, te u zapadnu Europu i prekomorske zemlje pa je ovo grad s jednom od najjačih dijaspora. Livno je poznato po proizvodnji uglednoga livanjskoga kravljeg sira čija proizvodnja u "Mljekari Livno" godišnje doseže blizu tisuću tona, a baš tu proizvodnju potaknula je krajem 19. stoljeća austro-ugarska vlast. Livanjski kraj poznat je i po ergeli konja, razvijenom stočarstvu i nekadašnjem rudniku ugljena vađenom iz planine Tušnice.

Tomislavgrad je druga općina po veličini u županiji, naselje ima 5.000 stanovnika, a cijela općina oko 30.000. Osim uslužnih djelatnosti i upravne, nema ja-

čih proizvodnih aktivnosti pa je nezaposlenost znatna. Od kulturno-sakralnih znamenitosti dominira bazilika sv. Nikole Tavelića. Kupres je općinsko središte s 2.700 stanovnika u središnjem naselju i s 10.000 u cijeloj općini. Leži na 1.200 metara n.v. i ima oštriju planinsku klimu. Uz skijaški turizam značajno je šumarstvo i stočarstvo. Glamoč je općina s oko 12.000 stanovnika, od čega 4.000 živi u središnjem naselju Glamoču. Općina ima većinsko srpsko stanovništvo iako se broj Hrvata povećao zbog dolaska prognanika s prostora pod upravom Republike Srpske. Drvar ima sličnu etničku i gospodarsku strukturu kao Glamoč. Najmanje općinsko središte uz državnu granicu prema Hrvatskoj je Bosansko Grahovo s 2.000 stanovnika, dok cijela općina ima blizu 8.000 stanovnika. ■

Duvanjsko polje

Bazilika sv. Nikole Tavelića u Tomislavgradu

ENG Hercegbosna County is the third county in the Federation of Bosnia-Herzegovina by its share of Croatian's in the overall population (79%). The natural and geographic characteristics of this area are diverse—with broad, fertile fields, vast pastures, rivers and lakes.

NAŠA KUHINJA

Priprema: Marija Hećimović

Jelačić kocke

Ljubitelji kolača vrlo dobro znaju za Jelačić kocke, kocke ili tortu jer svojim bogatim okusom ostaju trajno željena slastica i brižno čuvana u receptima naših baka pa sve do današnjih dana. Očito je da slavni ban Jelačić nije inspirirao samo glazbenike, nego i slastičare. Fine čokoladne kocke javljaju se u mnogim inačicama, različitim po broju jaja, količini vrhnja i čokolade, a osobito u omjeru čokolade i vrhnja s orasima ili lješnjacima ili bez njih. Odabrali smo za vas ovaj recept koji je najbliži receptu jedne poznate stare zagrebačke slastičarnice u kojoj se priprema više od 50 godina s nadom da ćemo povećati broj ljubitelja Jelačić kocki.

Vrijeme pripreme:

60 min

SASTOJCI

Za biskvit:

6 jaja,
180 g šećera,
180 g brašna,
90 g praha kakaa

Za kremu:

5 dcl slatkog
vrhnja,
500 g čokolade u
prahu
(ne čokolade za
kuhanje)

Za preljev:

300 g čokolade za
kuhanje,
2 dcl slatkog
vrhnja

PRIPREMA

U čvrsti snijeg od bjelancaca dodati šećer i dobro mikserom izmiješati. Lagano miješajući kuhačom dodati brašno pomiješano s kakaom. Smjesu peći u pravokutnom plehu oko 20 minuta na 180 C (provjeriti čačkalicom je li pečeno). U pleh staviti papir za pečenje ili ga premazati uljem i posuti brašnom. Ohlađeni pečeni biskvit prerezati na dva dijela. Slatko vrhnje zakuhati i u njega dodati čokoladu u prahu, dobro promiješati i još malo skupa kuhati da se lijepo sjedine. Skinuti s vatre i uz stalno miješanje ohladiti. Staviti u hladnjak da se još jače ohladi i mikserom miješati dok ne dobijete čvrstu smjesu.

Kremu premazati po listu biskvita i staviti drugi list pa i njega premazati u tankom sloju.

Za glazuru zakuhajte slatko vrhnje, skinite ga s vatre i umiješajte čokoladu nasjeckanu na kocke. Dugo miješajte dok se ne otopi čokolada i dok ne dobijete glatku smjesu koju ćete preliti preko gornjeg lista biskvita.

Kolač dobro ohladiti u hladnjaku i prije posluživanja narezati na ploške.

NAJAVA

CrOz

Festival australsko-hrvatskog prijateljstva

AUSTRALIJA - Od 11. studenog do 14. studenog 2011. godine u Melbourneu, na Federation Squareu, održat će se CrOz – Festival australsko-hrvatskog prijateljstva. Cilj ovoga festivala je ujediniti Hrvatsku i Australiju na jedan nov, moderniji način te jednima i drugima dati mogućnost da na ovome festivalu upoznaju obje kulture.

Ovo će biti dvodnevna međunarodna multimedijски raznolika javna manifestacija, na kojoj će se pokazati široki spektar hrvatske i australske kulture uključujući turizam, umjetnost, glazbu, modu, kuhinju, šport i edukaciju/jezik, a na kojoj će sudjelovati talenti lokalne i međunarodne scene.

Festival je namijenjen melbournskoj multikulturalnoj publici i stranim posjetiteljima svih dobnih skupina i podrijetla, posebice onima koji znaju cijeniti drukčije oblike umjetničkog i kulturnog izražavanja. Sadržaj dramskih predstava bit će ponuđen na engleskom, talijanskom, njemačkom, francuskom i hrvatskom jeziku.

Festival je neprofitabilan te će prikupljeni novac ravnomjerno biti doniran jednoj od bolnica u Hrvatskoj (dječjem odjelu), te u Australiji Wirrpanda fondaciji koja se brine o mladim Aboridžinima. Nakon završetka manifestacije detaljan pregled svih troškova bit će predstavljen korisnicima i javnosti, u tisku i na web stranici Festivala. Svi zainteresirani moći će donirati novac preko CrOz web stranice. Na webu će se bilježiti svi događaji vezani uz predstojeći festival, kao i mogućnost volontiranja i sponzoriranja Festivala. Dobrodošli su i sponzori iz Hrvatske.

Želimo navesti da su svi izvođači iz Hrvatske potvrdili svoj dolazak (te je program Festivala zaključen i dovršen), među kojima su i poznati izvođači hrvatske estrade, kazališta i umjetnosti. Na trgu će biti postavljene i kravate, iz Academice Croaticae iz Zagreba, jer nam je velika želja da i na našem trgu u Melbourneu kravata bude simbol ovoga projekta, te simbol Hrvata i Hrvatske.

Sudionici Festivala iz Australije (Melbournea) su drugi i treći naraštaj uspješnih Hrvata koji su se rado odazvali pozivu da budu dio ovog projekta. Gospodin Charles Billich, priznat i poznat hrvatsko-australski umjetnik, osmislio je logo Festivala.

Ideja je da Festival postane tradicionalan te pozivamo sve zainteresirane da se priključe ovom projektu. (Tim CrOz-a)

Hrvatska autohtona kuhinja vladat će ovdašnjom gastronomskom scenom

Polako, ali sigurno stvara se brend hrvatske gastronomije, rečeno je prilikom predstavljanja novog pravilnika o utvrđivanju posebnog standarda – 'Hrvatska autohtona kuhinja'

Ugostitelji i ministar turizma u restoranu Puntijar

Tekst: Uredništvo (izvor Hina i Vjesnik)
Snimke: Hina

Pравилnik o utvrđivanju posebnog standarda – 'Hrvatska autohtona kuhinja' potpisan je i predstavljen 29. svibnja u poznatome zagrebačkom restoranu "Stari Puntijar". Poseban standard namijenjen je prije svega domaćim restoranima, ali i barovima i hotelima koji će, ako ga prihvate, svoje objekte moći označiti standardiziranom pločom s nazivom "Hrvatska autohtona kuhinja", na hrvatskom i engleskom jeziku te odgovarajućom grafikom. Svi potencijalni klijenti znat će da ulaze u objekt u kojemu u jelovniku ima najmanje 70 posto jela iz "Popisa jela hrvatske gastronomske baštine". Dugačak i bogat popis tih jela inače prati spomenuti pravilnik.

Polako, ali sigurno stvara se brend hrvatske gastronomije, rečeno je prilikom predstavljanja novog pravilnika. Prema riječima ministra turizma Damira Bajsas, riječ je o pionirskom pothvatu zbog kojeg su se prije godinu dana morali mi-

jenjati i dotadašnji zakoni. S obzirom na to da gotovo 90 posto turista čine stranci, predstavnici Ministarstva turizma i na ovaj način nastoje razbiti predodžbe o Hrvatskoj kao zemlji isključivo temeljenoj na suncu i moru. Naprotiv, žele nas pozicionirati prema imidžu određita visokog stila življenja s ekološkim predznakom. Gastronomija tu igra veliku ulogu: posljednje istraživanje Tomasa o stajalištima i potrošnji turista u Hrvatskoj, iz ljeta 2010., pokazalo je da gastronomija, kao motiv dolaska u našu zemlju, zauzima visoko četvrto mjesto.

Štoviše, Zlatko Puntijar, predsjednik Ceha ugostitelja pri HOK-u koji okuplja 16.000 obrtnika od kojih će se mnogi sigurno uključiti u ovaj program, kaže da turisti u prvi dodir s nekom zemljom dolaze upravo preko hrane, odnosno stola.

Novim pravilnikom definirana je hrvatska autohtona enološka i gastronomska ponuda. Njime se, rečeno je tijekom predstavljanja, utvrđuju i određuju uvje-

ti i elementi koji moraju biti ispunjeni za dodjelu spomenutog standarda, kao i oznaka i načina označavanja.

Pravilnik će omogućiti razlikovanje i prezentiranje ugostiteljskih objekata prema ponudi tradicionalnih hrvatskih jela, obogaćivat će ugostiteljske ponude širenjem nacionalne gastronomske ponude i autohtonih jela, ali i promovirati Hrvatsku kao turističko odredište s bogatom gastronomskom baštinom i kulturom. ■

Popis jela gastronomske baštine

Predjela: bečarska sattrica, bijeli kobasi, benkovački prisnac, fazan na grofovski, dugoreška žuljica, kosana mast, šokol, špek, šunka u kruhu, basa s projom, civar, buzara, frigana janjeća krv, gulaš s keljem, inčuni u kori, jetrica s ju-kom, masnica, mlinci na varaždinski, nadjevene rajčice na primorski, štrukli s repom i čvarcima...

Juhe: bijela juha, braveća juha, črna juha, habsburška juha, hlebinska juha...

Variva: batuda, čobanac, fiš paprikaš, čoravi gulaš, lički lonac, kaštradin, manestre...

Glavna jela: arambašići, kuhani dimljeni buncek, čabranske krvavice, fazan na moslavački, đuveč od veprovine, gulaš od podolca, medvjeda šapa, perkelt od soma, pečena raca punjena heljedinom kašom, kunić na saft klinčecima, purica s mlincima, smuđ u češnjaku, zec na masti, žgvacet od teletine i janjetine...

Deserti: bajamini i bazlamača, bučnica, knedle, makovnjača, mandulat, paprenjaci, paradizot, zlevanka...

ENG A Croatian brand of cuisine is being created slowly but surely was the message from a recent presentation of a new Indigenous Croatian Cuisine standards rulebook.

Euroljanin prije Europe, znanstvenik ispred vremena

Ruđer Bošković i danas je, tristo godina od rođenja, nezaobilazna figura hrvatske i europske znanstvene misli, i sigurno je da će to ostati još stoljećima, a ovih dana hrvatska javnost se prisjetila toga velikana održavanjem tribina, izložbama i koncertima

Tekst: Uredništvo (Izvor: Vjesnik)

Matematičar, astronom, geodet, fizičar, filozof, isusovac, pa i meteorolog, arheolog i književnik – Ruđer Bošković, čiju 300. obljetnicu rođenja upravo obilježavamo, bio je istinski erudit, jedan od onih velikih umova koji obilježavaju čitavu jednu epohu, pa i dulje, a čiji se utjecaj i ostavština stoljećima poslije pružavaju, naraštaja koji dolaze uče iz nje.

Taj rođeni Dubrovčanin, odrastao u obitelji imućnih trgovaca, s 15 godina stupa u isusovački red, u Rimu završava filozofiju i teologiju, a za svećenika se zaređuje 1744. godine. O njegovu djelovanju kao isusovca piše isusovac i profesor filozofije Ivan Koprek (u prigodnoj knjižici objavljenoj u povodu 300. obljetnice rođenja).

U isto vrijeme dok na Rimskom kolegiju dovršava studij filozofije, počinje studirati i matematiku, fiziku i astronomiju, a ubrzo počinje i predavati na tom sveučilištu.

Raspravama o Sunčevim pjegama i onima iz primijenjene matematike (poput konstrukcija sfere trigonometrije) privlači pažnju europske znanstvene i akademske zajednice, a uskoro dobiva i zadatak od pape Benedikta XIV. da izmjeri meridijane između Rima i Riminija. Time mu je "uručena" ulaznica u javni život vječnoga grada, te slijede zadaci poput ispitivanja pukotine na bazilici sv. Petra, rješavanje problema isušivanja tiberskih močvara i drugi.

Predsjednica Vlade Kosor polaže vijenac na poprsje Ruđera Boškovića na zagrebačkom Zrinjencu

Poslije ga put odvodi u Beč (gdje posređuje kao ekspert za hidrotehniku u sporu s Toskanom i piše svoje najveće djelo "Philosophiae naturalis redacta ad unicam legem virium in naturae existentium" u kojemu postavlja novi zakon sila, koji poslije razvija Michael Faraday), zatim u Pariz (gdje dolazi u sukob s matematičarom D'Alembertom), te u London (u kojemu postaje član Kraljevskoga znanstvenog društva), u

Carigrad (sa zadatkom promatranja prijelaza Merkura i Venere), u Breri (gdje izrađuje planove za tada najmoderniju zvjezdarnicu), pa sve do Milana gdje umire 1787. u 76. godini. Bio je Euroljanin prije današnje ujedinjene Europe, piše Koprek o Boškoviću: "Muž stasit, živih očiju, živahan i razgovorljiv, ugodan zabavljač, dubok mislilac i jak stvaralac, obdaren plodonosnom maštom, pjesnik

i znanstvenik u jednoj osobi."

Kao kritičar Aristotela, njegovo učenje prema nekima urušava čitavu tradiciju aristotelizma na europskim katoličkim sveučilištima, Newtonov zvjezdani prostor u Boškovićevoj terminologiji prestaje biti "apsolutni" i postaje "relativan", a svojim je djelovanjem utkao put razvoju atomske teorije (James Clark Maxwell kasnije će reći da je nužno "osloboditi se krute jezgre i zamijeniti je Boškovićevim atomima").

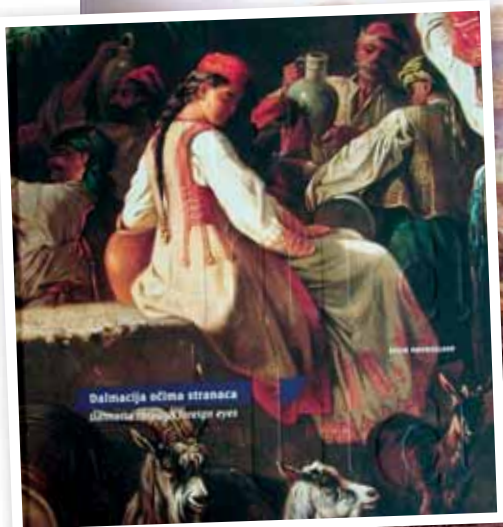
Ruđer Bošković i danas je, tristo godina od rođenja, nezaobilazna figura hrvatske i europske znanstvene misli, i sigurno je da će to ostati još stoljećima, a ovih dana hrvatska javnost prisjetila se toga velikana na svečanom koncertu u KD Vatroslava Lisinskoga, na kojem su sudjelovali i predsjednik Ivo Josipović i premijerka Jadranka Kosor, zatim izložbom u Tehničkom muzeju u Zagrebu pod nazivom "Portret znanstvenika" te projektom dubrovačkih muzeja "Hrvatska slavi svoga genija" i tematskom izložbom u Kneževu dvoru. ■

ENG Prominent Croatian scientist Ruđer Bošković, whose 300th anniversary we are celebrating, was a true erudite, one of the great minds that mark an entire epoch.

Dosad nepoznate slike iz prošlosti Dalmacije

"Kao slavista uvijek me privlačila prošlost Dubrovnika, ne samo velika imena iz književnosti, kao Držić i Gundulić, već i društvene prilike u vrijeme kad su stvarali", kaže profesor slavistike na Sveučilištu u Oslu i veliki prijatelj Hrvatske Svein Monnesland

Hohann Högel Müller:
Pogled na Split s Gripe,
1845.

Tekst: **Uredništvo** (izvor HINA)

Norveški akademik Svein Monnesland objavio je knjigu popraćenu i dosad nepoznatim slikama "Dalmacija očima stranaca" temeljenu na dugogodišnjem radu u knjižnicama i arhivima, u kojoj je okupio i obradio raznovrsnu i bogatu građu više od stotinu autora, putopisaca i veduista, arheologa i etnografa, pustolova i hodočasnika, moreplovaca i graditelja, prirodoslovaca i novinskih izvijestitelja.

Urednik knjige akademik Tonko Maroević kaže da knjiga sadrži najpoznatije putopise iz Dalmacije od 1154. do 1925. Težište je na opisima s ilustracijama jer slike, kako napominje autor, često govore više od riječi. U knjizi je oko

stotinu slika u različitim tehnikama - od crteža, gravira, veduta, akvarela do ulja. Po Maroevićevim riječima autor je birao znakovite citate i slike, a neke od njih prikazuju i rijetkosti kao, primjerice, dubrovački potres, hercegovački ustanak i bitku kraj Visa. Prvi poznati putnik u Dalmaciju možda je sv. Pavao, a najraniji opis dalmatinskih gradova dao je arapski geograf Al-Idris koji je 1154. izradio svoj glasoviti zemljovid. Najraniji putnici u Dalmaciju bili su križari koji su 1202. razorili kršćanski grad Zadar.

SIMBIOZA SLAVENSKE I MEDITERANSKE KULTURE

"Kao slavista uvijek me privlačila prošlost Dubrovnika, ne samo velika imena iz književnosti, kao Držić i Gundulić, već i društvene prilike u vrijeme kad su

stvarali", rekao je profesor slavistike na Sveučilištu u Oslu Svein Monnesland u povodu izlaska iz tiska toga jedinstvenog sintetičkog djela koji zahvaća gotovo 800 godina prošlosti Dalmacije.

Monnesland kaže kako je rano čitao i Hektorovića i Marulića te se bavio širom dalmatinskom kulturom u prošlosti. "Privlačila me je ta vrlo plodna i bogata simbioza slavenske i mediteranske kulture. Otkad sam se naselio, barem djelomično, na Hvaru, povijest i kulturne prilike na otocima posebno me zanimaju. I Norveška je zemlja s dugom obalom i mnogim otocima te ima možda nešto zajedničko u načinu života prije svega, naravno, pomoraca i ribara", odgovorio je na pitanje što je jednog Norvežanina potaknulo da izučava prošlost Dalmacije. Kaže da je najmanje šest godina

Louis-François Cassas: Pogled na dalmatinsku obalu u kanalu između Zadra i Splita s galijama, Lavallée, 1802.

Charles Yriarte: Opći pogled na Knin, s Vrličke ceste, 1875.

sustavno radio na prikupljanju materijala te da je najviše našao u knjigama i ilustriranim časopisima. “Čak sam dosta materijala”, kako je napomenuo, “našao u Nacionalnoj biblioteci u Oslu gdje imaju originalna djela i Alberta Fortisa i Roberta Adama.”

“Najzanimljivije slike sam ipak dobio iz arhiva u Austriji, Njemačkoj i Engleskoj, i čak jednu do sada u Hrvatskoj nepoznatu sliku dalmatinskih seljaka iz galerije u Kaliforniji. Putopisne knjige sam nabavljao iz antikvarijata po cijelome svijetu”, rekao je te dodao kako je za knjigu prikupljao samo umjetnička djela, a ne i fotografije.

ŽIVOPISNA ZEMLJA BOGATA KULTUROM

“U vrijeme kad nije bilo fotografija, crteži su služili kao izvor informacija o prilikama. Zato sam stao na samom početku 20. stoljeća, a ipak uključio nekoliko umjetnika koji su stvarali i nakon Prvog svjetskog rata, zbog njihova značaja. Ukupno obrađujem i spominjem više od 130 umjetnika i putopisaca”, rekao je.

Upitan koji su strani izvori relevantni za sliku o Dalmaciji, Monnesland kaže kako ih se može grubo podijeliti u dvije skupine - putopisci koji su samo površno upoznali Dalmaciju te oni koji su tamo dulje boravili i temeljitije upoznali prilike. Ovi posljednji donose vrlo zanimljive i vrijedne podatke. Zanimljivi su i oni prvi jer nam daju predodžbu o tome kako su zapadni Europljani gleda-

li na ovaj dio kontinenta. Mnogi su našli da tamo počinje Istok, da je Dalmacija poluorijentalna i slično. Pogotovo su stanovnici zaleđa shvaćeni kao poludivlji. Predrasude su znak vremena kad su ti stranci živjeli. Mnogi su se žalili da žene žive potlačeno. Ali uglavnom su se svi složili da je Dalmacija iznimno živopisna s bogatom kulturom. Također da

je bila, sve do 20. stoljeća, nepoznata zemlja, manje poznata od Afrike, rekao je.

JAČANJE POVIJESNE SVIJESTI

S obzirom na to da u predgovoru napominje kako će knjiga “pridonijeti jačanju povijesne svijesti, tako da će Dalmatinci postati još svjesniji specifičnosti svoje kulture i povijesti”, akademik Monne-

Walter Tyndale: Kopnena vrata, Zadar, 1925.

Théodore Valéio: Mlada djevojka iz Šibenika, Yriarte, 1875.

Hugo Charlemont: Mlin krizantema na slapovima Krke, Austro-Ugarska Monarhija, 1892.

sland je izjavio kako se ne boji toga da će biti pogrešno shvaćen.

“Posezanje” sa strane za tim dijelom hrvatskog teritorija već odavno je prošlost. ‘Autonomaštvo’ u pozitivnom smislu znači u današnjoj Europi pojačanje identiteta regija. Regionalna pripadnost može biti pozitivna. Dalmacija je uvijek bila posebna regija. Iznenadilo me je ko-

liko su ljudi iz Europe tijekom povijesti imali jasnu sliku da je Dalmacija posebna zemlja sa svojim odlikama. Toga se ne treba stidjeti, to danas ne može ugroziti hrvatsku državu! Danas Dalmatinci znaju vrlo dobro da su Hrvati. Možda će moja knjiga pridonijeti boljem shvaćanju specifičnosti Dalmacije u Hrvata iz drugih krajeva zemlje. Zbog povije-

sti Hrvatska ima nekoliko regija sa svojim specifičnostima, to je odlika Hrvatske, baš zato je Hrvatska toliko bogata i zanimljiva zemlja u kulturnom pogledu”, izjavio je.

Knjigu “Dalmacija očima stranaca” Sveina Monneslanda objavili su dvojezično (hrvatski i engleski) hrvatski i norveški nakladnici, *Fidipid* i *Sypress Forlag*. ■

Svein Monnesland

Svein Monnesland (1943.) profesor je slavistike na Odjelu za europske jezike, književnost i područne studije Sveučilišta u Oslu. Objavio je više knjiga i članaka o južnoslavenskim jezicima, kulturnoj povijesti i književnosti te preveo više hrvatskih autora na norveški jezik. Bio je poznat u Skandinaviji kao zagovornik prava Hrvatske i Slovenije na odcjepljenje i prvi je izvješćivao norveški narod o hrvatskoj borbi za neovisnost. Član je Norveške akademije znanosti i umjetnosti te Akademije nauka i umjetnosti BiH.

Louis-François Cassas: Odjeća stanovnika okolice Solina i dio akvedukta, 1782.

ENG Norwegian academician Svein Monnesland has published a book illustrated by previously unknown photos of “Dalmatia through the eyes of foreigners” based on many years of work in libraries and archives.

Ivankina udaja

Ivka je nakon diobe uspjela nagovoriti brata Čipu i nevjestu Andu ono što nikada nije uspjela nagovoriti djeda Klecu, da, naime, ode u Njemačku. Andu se tome veoma veselila premda je javno pričala kako joj je žao zaovu slati na kraj svijeta. U Boškanovoj se arhivi našla diploma kuhara, koju je Robert ispunio na Ivkino ime, putovnica više nije bila problem, a Ivku je, zahvaljujući Galinim vezama, čekao posao u jednom restoranu. Tu je Ivka početka čistila, a kasnije se ispostavilo da je brzo naučila kuhati, još brže posluživati goste. Pošto se radilo o gostionici jednog emigranta gdje su svraćali sve domaći ljudi, nije ni trebala neko veliko umijeće u poslu, neko veliko znanje u pripremanju jela. Dovoljno je bilo naučiti praviti šnicle i pomfrit. A već je znala variti krumpire i kuhati juhu s govedinom, što su gosti najviše tražili.

Za samo nekoliko mjeseci Ivka se promijenila toliko da je ni vlastita mater ne bi mogla prepoznati. Skinula je maramu s glave, skratila pletenice i rasplesla bujnu kosu, odjenula fine haljine i naučila se šminkati tako da je izazivala žudne poglede i onih Glavičana koji su joj koji mjesec ranije ssa sprdnjom proricali teške usidjeličke dane. Usporedo s fizičkom preobrazbom, postala je samosvjesna i otresita, tako da je jedne prilike veoma vješto osramotila Murgu, starog momka koji se svojedobno zabavljao s Ivkom, ali ju je napustio na nagovor ukučana i nekih prijatelja da ona nije njemu dorasla. Polupijani Murgo je pokušao u šali potapšati Ivku dok je prolazila između stolova, ali ga je ona oštro pogledala.

- Ruke sebi, odbrusila je Ivka.

- Da si bila takva cura, mogla si se udat i u svoje selo, pokuša se novom šalom izvući Murgo.

- Da sam takva tražila, mogla sam, ali mi budale ne tribaju.

- Tako ne govori cura momku, podobode netko sa strane.

- Mogu vam svima kazat što me volja. Neću se udavat, pa da se stidim. A vi svi zaslužujete i gore neg ja kažem.

- Što smo to mi krivi, upita netko.

- Nemoj da vam ja brojim grije kad ji sami znate.

Poslije ovog događaja, Ivka je mnogo dobila na poštovanju, nikad se više nije dogodilo da joj netko dobaci neuljudnu besjedu ili dvosmislicu. Posebice kad su Ivku vidjeli s jednim Nijemcem u finom restoranu, a potom saznali da se Ivka udaje za Maxa Libiga.

Svatovi su upriličeni u istoj gostionici gdje je Ivka bila zaposlena, uz nazočnost veoma malog broja sudionika. Tek bliža rodbina koja se nalazila u Münchenu. Tu je bio i Gale koji je i upoznao Ivku i Maxa, te sve organizirao. U svadbi je Gale sokolio novog zeta, te je svima očitao svoje spoznaje o braku.

- Ovome braku ja pripisujem dug vik, jerbo Njemac ženi Rvaticu, počeo je Gale svoju zdravicu. Koliko sam ja vidio, to su najsritniji brakovi, brakovi između Njemca i Rvaticice, još ako je ta Rvatica iz našeg kraja. Jerbo, njemačke žene znaju da po zakonu muškarci nemaju nikakva prava, pa ji mogu varat do mile volje, mogu na nji galamit, mogu tražit ljubavnika, mogu se okašat na njegovu rodbinu... Zato su svi Njemci manji od makova zrna prid svojim ženama. Jeste li vidili šta im žene rade na Oktobrfestu?! Igraju, pivaju, ali isto tako puštaju tuđim ljudima da ji ljube i tapšu po stražnjicama. E, naša žena ne da da je prid cilim svitom neko kreće po guzici, pa makar to bio i njezin čovik. A taka će bit i moja rodica Ivka. Rodice moja, pamet u glavu, pa slušaj što ti Gale govori. Daklem, čuvaj svoje tilo, a čoviku mudro ugoditi. Ispegaj mu košulju, uglancaj cipele, pošuj mu rodbinu, ne okašaj se na čovika

kad je u društvu i ne spominji mu rastavu. I glavu će za tebe dat.

Svatovi su se smijali Galinim uputama, a ponajviše se smijao zet Max koji ama baš ništa nije razumio iz Galina izlaganja.

- Lipo je sve ovo i drago mi je da smo se vako sastali. Ne daj Bože bit u svatovima di naš čovik ženi Švabicu. To je najgori brak na svitu. Jerbo, naš čovik nasida na lipe riči i Njemičino obećanje da će ga uvijek volit. Ali čim vidi da naš čovik noću kasni, da ne polaže račune o trošenju novca, da se ljuti što ona ne štuje njegovu rodbinu, da joj spočita zbog namigivanja tuđem čoviku, ona se oće rastat. I osim mene ni jedan naš čovik koje ja poznajem nije izdrža sa Švabicom dulje od tri godine. Naš čovik mora znat ono što ja nisam zna, a to je da ženu moram dovest samo sebi već i selu, moraš gledat kako odgovara tetki Luci i stricu Mati, zna li se ponasat spram babe Mande i dida Joke, oće li ostat u selu dvajest dana odmora ili će ić na more. Zato kažem da naši ne smiju ženit Švabice, a da se naše cure tribaju udavat za Njemce. Jerbo, naša najgora postane u Njemačkoj najbolja žena koju svi štiju. Znae svi Matiju Brndžinu? Kod nas se nije tila udat, a vamo je svi fale kako na tako čeljade nisu trevili. Zato je moja rodica Ivka sritna žena i ja joj proricem dobar brak i puno dice. U to ime živili!

Nakon pljeska Galinu govoru, više njih upita ga što prognozira svome braku s Njemicom.

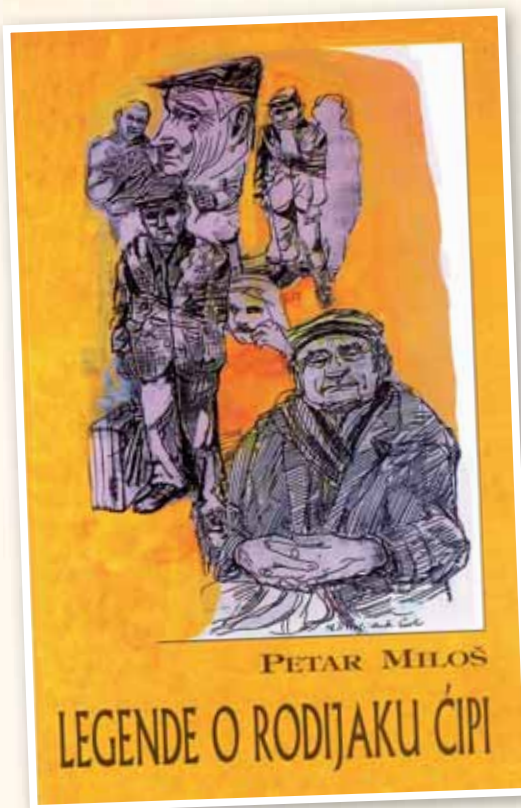
- Moja Silvija i ja smo iznimke, kazao je Gale. Ona je po svojoj prirodi naša, a ja sam Nijemac!

Prvi Ivkin dolazak u selo s mužem Maxom izazvao je golemu pozornost u cijeloj Runjavoj Glavici. Tim više što se znalo da će doći i Max. Od ranih jutarnjih sati dežurala su glavička djeca kako

bi dojavila taj dolazak. Bilo je nekoliko lažnih dojava, jer su neki lakomisleni dječaci, čim bi ugledali da prema selu ide automobil, povikali: "Evo Švabe!", ali bi se poslije ispostavilo da je stigao za Božić neki obični Glavičanin. Napokon je jedna dojava bila istinita. Pred Klecine su kuće stigla čak četiri automobila. U jednom je bio Pere, u drugom Rodijak Čipa, u trećem brat mu Antiša, a u četvrtom zet Max s Ivkom. Mala je zbrka nastala kad su tri prva automobila stigla Klecinom čuprijom, a četvrti je krenuo Zabrdića mostom. Poslije se ustanovilo da je upravo Max stigao preko Zabrdića mosta, što mu djed Kleco nikada nije oprostio, ali su ga Zabrdići neobično zavoljeli upravo zbog te činjenice. Oni su, naime, to protumačili kao novi dokaz da je njihova čuprija najbolja, jer, zaboga, zašto bi kulturni Nijemac išao preko nje kad ne bi bila najbolja. Kao i put koji je vodio do nje. Istina, cesta do Zabrdića bila je najbolja, zapravo glavna glavička cesta, ali su svi Klecini bili nezadovoljni i veoma pogode- ni tom Ivkinom i zetovom neopre- znošću da idu preko tuđeg mosta kad su imali vlastitu čupriju. Velike su kritike upućene Ivki koja je mogla savjetovati muža kojim putem i mostom krenuti a ona mu prepustila da izabere bolji umjesto pravog puta. Ivka se pravdala kako Max nije želio isprljati auto na cesti prema Kle- cinu mostu, ali to nije bilo dostatno.

Ipak, Klecini su dočekali veselo povorku iz Njemačke vani na ulici, toč- nije ispred guvna gdje su se automobili trebali parkirati, pa su se postrojili kao vojnici i pozdravljali s pridošlicama. U tom ozbiljnom stroju gdje su stajali kao okamenjeni baba Manda i djed Kleco, za njima strina Kreza, majka Čipina Slava, te sva djeca trojice Klecinih unuka i nji- hove majke. Djed je Kleco bio na čelu, te je salutirao zetu Maxu na isti način kao što je salutirao prilikom služenja vojske. Isti su način pozdrava pokušali imitira-

ti ostali ukućani, što je ostale nazočne tjeralo na smijeh, a mlađi su Glavičani pljeskom pozdravljali dolazak Nijemca u Runjavu Glavicu i njegov svečani do- ček. Naravno, Ivka je bila u prvom pla- nu, mjerkali su njezin izgled i ponaša- nje, pa napokon jednodušno zaključili da je ljepša nego ijedna cura u selu, što je Ivki strašno laskalo.

Kad se svijet razišao, a pridošlice ušle u Čipinu kuću, jer je po rezultatima diobe bila Ivkino sjedište, tu su pristigli svi Klecini potomci. Andja je likovala zbog te činjenice upravo toliko koliko su nje- zine jetrve i djeverovi tugovali. Znala je ona koliko su se oni naslađivali rezulta- tima diobe, koliko su seljani sažalijevali Čipu i Andju računajući da su Pere i An- tiša bolje prošli. Jer, računali su svi, starci će brzo umrijeti, a mlada zaova će vječno teretiti Čipinu obitelj. A dogovilo se, eto,

da je Ivka našla "svoju sriću", našla muža na kraj svijeta i napustila Čipinu obitelj. K tome još Nijemca koji bi mogao i po- moći! Tako je mislila i Andja, smišljajući načine kako podbosti jetrve koje su se njoj naslađivale rezultatom diobe. Dok su one računale kako će se brzo otara- siti svekrve, pravekrve i pravekra, do- godilo se da se andja otarasila zaove. I to tako da zet Max pripada njezinoj kući, a to je pružalo nadu da će pomoći.

Svjesni toga, braća Pere i Antiša te njihove žene te su večeri bili veoma nervozni i ljutiti, tim više što je novi zet donio u Čipinu kuću punu torbu poklona, dok je njihovoj djeci samo podijelio čokolade. Ti su pokloni se- oskim pričama još više uveličani, po- čelo se pričati o golemom bogatstvu zeta Maxa, pa su Pere i Antiša do- živjeli već iste večeri žestoke kritike svojih žena, a oni su pokušali svoju ljutnju iskaliti na starcima.

- Dokle, ti, dide, misliš živit?, s ovim je pitanjem sutra dan dočekao Pere djeda Klecu. Kako se rumeniš, za Gospu blaženu? Misliš li ti ikako mrit?

- Baba ti je Manda još rumeni- ja, pokuša Ana potpaliti muža, dok su starci stidljivo gledali preda se, a djed u svojoj zbunjenosti nijemo udarao štapom ispred sebe.

- Nemeremo mi protiv Boga, usudi se proslaviti baba Manda.

- A je li protiv Boga to što je Pere svakim danom slabiji i mrša- vij, nastavi Ana. Did sve rumeniji, a ti, Pere, sve bliđi!

- Neka, neka, neće li did doživiti sto godina, pokuša Pere savladati svoju ljut- nju i nepravednu optužbu. Bit će ovo prvi bračni par iznad sto godina. I neka! A ti, ženo, nemoj da im nešto fali, potapša Pere djeda po ramenima. Ima Pere ma- raka i za nji. I nemojte da bi nešto ra- dili! I da bi se zapustili u odivanju? Pa da mi neko kaže kako Pere ne drži do dida i babe?! Jesi li se spremio, dide, za doktura? ■

JEZIK KAO LJUDSKA VRIJEDNOST

Suvremeni čovjek, svakodnevno zaplunusnut izrazito sugestivnim porukama putem različitih obavijesnih sredstava, nerijetko ostaje zbunjen i pokoleban sadržajima tih poruka, osobito kada se obavijesna sredstva koja ih prenose predstavljaju kao promicatelji svih općeljudskih vrijednosti. Kada vam jedno takvo glasilo ponudi da birate je li za vas, kao pripadnika svoga naroda, važnija povijest, jezik ili ljudske vrijednosti, naivni bi ispitanik mogao zaključiti da nacionalna povijest i narodni jezik nisu ljudske vrijednosti. Kao da vas to što pamтите povijest svoga naroda (stariju i noviju) i nastojite iz nje crpiti pouke za budućnost čini manje vrijednim ili čak opasnim čovjekom.

A jezik? Zar riječi nisu izrazito ljudska značajka? Čovjek se izražava govorom, artikuliranim glasovima koji oblikuju riječi i rečenice nekoga jezika. Prema tomu, jezik je nedvojbeno ljudska vrijednost, a svaki pojedini nacionalni jezik neprocjenjiva je vrijednost pojedinoga naroda. Danas nam se na lukav način želi nametnuti razmišljanje kako domoljublje i ljubav prema vlastitim nacionalnim vrijednostima, te bržno njegovanje vlastitoga jezika automatski podrazumijevaju nesnošljivost prema drugima, pače i nepoštivanje temeljnih ljudskih vrijednosti. Na takav se način promiče tobožnji kozmopolitizam kao profinjeno sredstvo za buđenje osjećaja sti-

Piše: Sanja Vulić

da i prezira prema svemu vlastitomu, uključujući sve nacionalne vrijednosti, jezik, pa i pripadnost konkretnoj Crkvi. Takav lažni kozmopolitizam zapravo promiče lažno čovjekoljublje, opsjene i laž. Zar je moguće istinski voljeti tuđe dijete ako se istodobno zanemaruje i odbacuje vlastito? Kakvi su to ljudi koji navodno vole čitav svijet, sve narode, jezike, kulture, vjere, a istodobno ljubav prema svomu rodu, narodu, kulturi, jeziku, domovini, Crkvi, smatraju primitivizmom, zaostalošću, nečim negativnim što može čak imati i opasne posljedice? Zato energično valja odbaciti ankete koje nude anacionalnost kao jedini temelj općeljudskim vrijednostima. Pojedinci se upravo preko obitelji i naroda uključuje u općeljudsku zajednicu s općeljudskim vrijednostima. Prečaci mogu biti vrlo opasni i s nesagledivim posljedicama.

Početkom ovoga mjeseca hrvatski je narod, sve katolike u Hrvatskoj i sve druge dobronamjernike iskreno razveselio i ohrabrio posjet pape Benedikta XVI. Sveti je Otac općeljudske vrijednosti, koje promiče katolički nauk, čvrsto vezao uz nacionalne i obiteljske vrijednosti. Zato ne treba nasjedati lažnim humanistima koji, u ime tobožnjega humanizma, pojedincu nude zaborav i istrgnuće iz njegove duhovne i kulturne baštine. Takav pojedinac, prepušten sam sebi, savršeno je podložan zloporabama i manipulacijama svih vrsta. ■

Početkom ovoga mjeseca hrvatski je narod, sve katolike u Hrvatskoj i sve druge dobronamjernike iskreno razveselio i ohrabrio posjet pape Benedikta XVI. Sveti je Otac općeljudske vrijednosti, koje promiče katolički nauk, čvrsto vezao uz nacionalne i obiteljske vrijednosti. Zato ne treba nasjedati lažnim humanistima koji, u ime tobožnjega humanizma, pojedincu nude zaborav i istrgnuće iz njegove duhovne i kulturne baštine. Takav pojedinac, prepušten sam sebi, savršeno je podložan zloporabama i manipulacijama svih vrsta. ■

MANJINSKE VIJESTI

PREMIJERA U HRVATSKOM KAZALIŠTU U PEČUHU

MAĐARSKA - Tekst hrvatskog autora Ivica Ivanca *Odmor za umorne jahače* ili *Don Juanov osmijeh* i danas je aktualan kazališni komad koji daje poznatu priču o velikome zavodniku i putniku Don Juanu u vječnoj potrazi za ljubavlju i višim smislom života. Napisan je pedesetih godina prošlog stoljeća, a praizvedba ovog djela o opstojnosti i smislu ljubavi odigrala se 1962. godine u Dramskom kazalištu Gavella u Zagrebu. U Hrvatskoj je postavljen na scenu još tri puta, a premijerno uprizorenje 18. svibnja ove godine u Hrvatskom kazalištu u Pečuhu ujedno je i njegova mađarska praizvedba.

Riječ je o zajedničkom projektu koji je rezultat dugogodišnje suradnje dvaju teatarskih kuća, u koprodukciji Narodnog pozorišta Tuzla i Hrvatskog kazali-

šta u Pečuhu (tuzlanska premijera planirana je 23. svibnja 2011.).

Odmor za umorne jahače ili *Don Juanov osmijeh* režirala je Nina Kleflin, redateljica iz Zagreba koja pripada afirmiranom naraštaju hrvatskih redatelja. Radila je u gotovo svim kazališnim kućama u Hr-

vatskoj te u BiH, Kanadi i SAD-u, a iza nje je više od šezdeset predstava. S Narodnim pozorištem u Tuzli već je surađivala na tri uspješna projekta: *Kako voli druga strana* 1999., *Buba u uhu* 2003., te *Na tri kralja* 2006., a ovo je njezina prva suradnja s Hrvatskim kazalištem u Pečuhu. Njezini suradnici na ovome umjetnički zahtjevnom i poticajnom projektu koji Hrvatskom kazalištu iz Pečuha otvara mogućnost igranja na kazališnim daskama BiH i Hrvatske su scenograf iz Sarajeva Osman Arslanagić, kostimografkinja iz Zagreba Marija Šarić Ban, suradnik za scenski pokret Balazs Vincze, ravnatelj Baleta u Narodnom kazalištu u Pečuhu i dobitnik ugledne koreografske nagrade "Harangozó", a glavne uloge Don Juana i njegova odanog slugu i prijatelja Sganarella igraju glumci i ravnatelji dvaju kazališta Slaven Vidaković i Armin Čatić. (Katja Bakija)

SURČIN KROZ POVIJEST

Knjiga "Surčin kroz povijest" svećenika i hrvatskog književnika iz Vojvodine preč. Marka Kljajića objavljena je prošle godine. U Hrvatskoj je pojam Surčin uglavnom vezan uz beogradsko uzletište koje je donedavno nosilo to ime. No, malobrojni znaju da je riječ o tradicionalnome hrvatskom naselju nedaleko od Zemuna. U predgovoru knjige koji potpisuje Ivana Andrić-Penava piše: "Knjiga 'Surčin kroz povijest' nastala je iz autorove velike ljubavi prema njegovim župljanima Surčincima, ali i prema Srijemcima i Srijemu općenito. Ona je rezultat njegova neumornog traganja za podacima o župi Presvetog Trojstva u Surčinu koje ga je odvelo još dalje, te je čitatelju osim opisa života u toj srijemskoj župi pružio priliku da se informira i o povijesti općine

Surčin, ali i o povijesti Srijema, kako onoj političkoj i društvenoj, tako i crkvenoj. Velika vrijednost ove knjige su podaci iz dosad neobjavljenih izvora poput dokumentacije iz arhiva župe Presvetog Trojstva i zapisa iz surčin-ske župne Kronike."

POVIJEST TAMBURE I TAMBURAŠKE GLAZBE

U Hrvatskome narodnom kazalištu u Osijeku predstavljena je knjiga "Povijest tambure i tamburaške glazbe" doajena hrvatske tamburaške glazbe, Julije Njikoša. Knjiga je podijeljena u nekoliko poglavlja pa tako u njoj možemo naći sve o tamburi, njezinu razvitku i vrstama, tamburaškim orkestrima, ali i vezi Osijeka i tamburaške glazbe. Julije Njikoš nije uspio završiti ovu knjigu. Nakon bolesti, umro je u 87. godini.

MONOGRAFIJE GARDIJSKIH BRIGADA

U povodu 20. obljetnice formiranja Oružanih snaga RH, Dana Oružanih snaga RH i Dana Hrvatske kopnene vojske objavljena je monografija vojno-redarstvenih postrojbi OS RH u Domovinskom ratu od 1991. do 1996. u kojima se dokumentiraju povijesne činjenice o nastanku Hrvatske vojske i Oružanih snaga. Riječ je o monografijama 2. gardijske brigade "Gromovi", 4. gardijske brigade "Pauci", 7. gardijske brigade "Pume" i 9. gardijske brigade "Vuko-

vi" koje prikazuju kronologiju njihova ustrojavanja i ratnog puta do završetka Domovinskog rata te su podsjetnik na događaje i ljude koji su obilježili noviju hrvatsku povijest. Voditelj projekta, umirovljeni pukovnik Antun Moguš, rekao je da je cilj bio dokumentiranje povijesnih činjenica o Domovinskom ratu te sjećanje na njegove žrtve i heroje, na nastanak Oružanih snaga, a monografije također sadrže opsežnu dokumentaciju i fotografije, kao i manje poznate činjenice.

PREKRASNA HRVATSKA OKOM FOTOGRAFA

Snimio: Filip Lučin (više fotografija prekrasne Hrvatske pogledajte na www.filiplucin.com)

Zeleni Vir je izvor u maloj špilji koji se nalazi ispod sedamdesetak metara visoke stijene preko koje se spušta maleni potok i čini prekrasan slap. Ime je dobio po zelenoj boji jezera u špilji. Sva ta voda prolazi kroz podzemni kanal koji vodi do prve hidrocentrale u Gorskom kotaru, izgrađene 1921. godine. Vražji prolaz jedan je od najljepših kanjona Hrvatske, to je uska, jedva dva metra široka gudura kroz koju se probija planinski potok Jasle. Iznad njega su usječene u živu stijenu galerije i mostići kojima se prolazi preko potoka. Na kraju puta kroz Vražji prolaz nalazi se ulaz u špilju Muževa hiža u kojemu se stanovništvo nekada skrivalo pred Turcima. Špilja je prostrana s nekoliko stalagmita i stalaktita, a u njoj je nađena i čovječja ribica.

Novi Fosili održali koncert za pamćenje

Pred rasprodanom Dvoranom Dražena Petrovića legendarni Novi fosili počastili su publiku svih naraštaja svojim najvećim hitovima. - Ova dvorana vidjela je europske vrhove, neka tako bude opet. Zato će večeras biti vruće, baš kao u dobra stara vremena - rekla je Sanja Doležal na početku koncerta koji je započeo pjesmom "Košulja plava", a uspješnice iz bogate karijere obožavatelji su s Fosilima otpjevali uglas. Redali su se hitovi poput "Da te ne volim", "Nebeske kočije"... Kao posebni gosti nastupili su i finalisti showa "Zvijezde pjevaju" Marko Tolja i Nataša Janjić, kao i Hrvoje Kraševac, partner Sanje Doležal u "Plesu sa zvijezdama", a iznenađenje za kraj bila je momčad Cibone.

Izvrstan 'Pagliacci' u Zajcu

Nedavno je u HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci odigrana posljednja ovosezonska operna premijera, Pagliacci Ruggera Leoncavalla. Redatelj je gost iz Bugarske Plamen Kartalov, a opera je izvedena pod dirigentskim vodstvom maestra Igora Vlajnića. Posebno su se sjajnim scenskim i pjevačkim nastupom istaknuli baritoni Robert Kolar i Siniša Hapač. Uz suptilni nastup zbora, potpomognutog Dječjim zborom Toretta te uz snažan i precizan orkestar, publika je dobila još jednu opernu predstavu koju će moći dugo gledati i slušati sa zadovoljstvom.

Novi studijski album Dražena Zečića

Odnedavno je na tržištu novi studijski album Dražena Zečića 'Crni kralj i bijela dama'. Izlasku novog albuma prethodili su singlovi 'Eh, da mogu vratit godine' i 'Sokole'. Obje pjesme vrlo brzo su osvojile Zekinu mnogobrojnu publiku pa se i ovaj njegov novi materijal s nestrpljenjem očekivao. Crni kralj i bijela dama je šesnaesti po redu studijski album koji nastavlja uspješnim putem prijašnjeg albuma 'U čast svim dobrim ljudima', koji je objavljen 2009. i prodan u zlatnoj nakladi. Uz promoviranje novog albuma Zečić se priprema i za veliki humanitarni koncert koji će se održati 2. srpnja u pulskoj Areni.

Nagradama proslavljena punoljetnost

Nakon što su na Porinu Classic u Zagrebu dodijeljene nagrade iz 11 kategorija jazza i klasike, u Biogradu su podijeljene statue za ostalih 40 kategorija

Dobitnici Porina sa svojim kipićima

Tekst: **Uredništvo** Snimke: **Hina**

Dodjela najznačajnijih nacionalnih glazbenih nagrada Porin održana je nedavno u Biogradu. U svojem 18. izdanju Porin je postao punoljetan, a nakon što su na Porina Classic u Zagrebu dodijeljene nagrade iz 11 kategorija jazza i klasike, u Biogradu su podijeljene statue za ostalih 40 kategorija. Dodjela Porina održana je na efektnoj sceni, imala je dobro osmišljeni scenarij i režiju Andre Vrdoljaka s voditeljem Đanijem Stipaničevim.

Glasači Porina odabrali su sve osim nagrade za hit godine, koji je glasovanjem najšire publike osvojila Jelena Rozga s pjesmom Bižuterija.

Glasačko tijelo Porina raspodijelilo je statue na nekoliko ključnih hrvatskih glazbenih protagonista te potvrdilo žanrovske različitosti i autorske pristupe, zbog čega su Porine u ključnim kategorijama osvojili Gibonni, Lea Dekleva, Jinx, Bambi Molesters i The Beat Fleet.

Od deset nominacija Gibonni je potvrdio pet nagrada, uključujući i ugledan Porin za album godine (Toleranca), dok su ostale "tehničke" (snimka i aranžman

Nikša Bratoš, produkcija – Bratoš, Gibo, Orešković, Brkić, Gelo i Vidović – i videospot Žedam autora Zdenka Bašića i Manuela Šumberca).

PORIN ZA ŽIVOTNO DJELO DRAGI DIKLIČU

Bambi Molesters potvrdili su od tri nominacije sve tri i osvojili Porine u kategorijama za najbolji rock album godine (As The Dark Wave Swells), instrumentalni album i instrumentalnu izvedbu. The Beat Fleet su od sedam nominacija primili tri nagrade, pa i onu za najbolji koncertni album (Perpetuum Fritule) i

omot (Studio profesionalci+ i Luka Duplančić), dok su s Jinxima osvojili jednak broj glasova u kategoriji najbolje izvedbe grupe s vokalom.

Najviše nominacija imali su Jinxi, jedanaest, a glasačko tijelo nagradilo ih je Porinima u kategorijama uglednog pop albuma godine i najbolje izvedbe grupe s vokalom. Lea Dekleva s tri nominacije nagrađena je ključnim Porinom za pjesmu godine "Dogodila se ljubav" i najbolju vokalnu suradnju (s Mladenom i Sašom iz TBF-a). Dva Porina osvojili su i Najbolji hrvatski tamburaši u kategorijama najboljeg albuma tamburaške glazbe (Slavonijo, biseru Hrvatske) i najbolje folklorne pjesme (Što te sokol nije volio).

U Biogradu je dodijeljen Porin za životno djelo i drugome ovogodišnjem dobitniku, Dragi Dikliću.

U glazbenom programu završne predstave sudjelovali su gotovo svi nominirani (nije bilo Jinxa), a na pozornici smo vidjeli svih šest izvođača nominiranih u kategoriji hita godine te sve nominirane u kategoriji najbolji novi izvođači.

Pod geslom "Najbolje od domaćeg materijala" i statuom izrađenom od braččkog kamena te podjelom nagrada ovogodišnji Porin pokazao se agilnim promotorom najboljega od hrvatske glazbe

Pjesma godine je 'Dogodila se ljubav' (Lea Dekleva i TBF)

Dodjela Porina u kategorijama klasike i jaza održan je dvorani Lisinski

Porin Classic – trijumf prijateljstva s glazbom

Na svečanoj dodjeli diskografske nagrade Porin u kategorijama klasike i jaza, u KD "Vatroslav Lisinski" doznali smo pobjednike u ukupno 11 kategorija. Bila je to večer iskrenog i toplog prijateljstva s vrhunskom glazbom.

Prvi od nekoliko emotivnih vrhunaca priredbe nastupio je dodjelom Porina za životno djelo proslavljenom violinistu, maestru Josipu Klimi. U ime teško bolesnog, velikog Pepija, nagradu je preuzeo njegov sin Bojan Klima.

Tri Porina - za najbolji album klasične glazbe i one za produkciju i snimku osvojio je album "Glazba... prijateljstvo" klarinetistice Marije Pavlović, pijanistice Martine Filjak i glazbenog producenta Petka Kantardžijeva Mlinca. Najbolju skladbu klasične glazbe napisao je Davorin Kempf, a izvedbu ostvario mladi udaraljkaš Filip Merčep, veliki miljenik publike.

Posebno emotivni trenuci bile su i dodjele Porina za najbolji album i izvedbu jazz glazbe. Njih je za album "From Moscow to L. A." dobio Boško Petrović - Neven Frangeš Duo. Sjajni jazz pijanist Neven Frangeš i cijela dvorana zahvalili su nedavno preminuloj legendi jaza za zajedničke dionice na jedinstvenome umjetničkom putovanju. Najbolju skladbu jazz glazbe, "Kolo" zajedničkim snagama stvorio je jazz combo Borna Šercar's Jazziana Croatica, što je još jedan dokaz kvalitete domaćeg jaza.

Dodjela je započela izvedbom uvertire opere Porin, prvi put u povijesti diskografske nagrade koja nosi ime po slavnome djelu Vatroslava Lisinskoga.

Hitom godine proglašena je pjesma Jelene Rozge 'Bižuterija'

Drago Diklić nagrađen je za životno djelo

ENG The 18th annual gala presentations of the top national music award, the Porin, were held recently. After the Zagreb presentation of the Porin Classic awards in the jazz and classical music categories, the Porin awards in the other 40 categories were presented in Biograd.

Zagrebački salon

'Rukopisi novoga doba' naziv je izložbe i ujedno središnja tema ovogodišnjeg 46. zagrebačkog salona posvećenog primijenjenoj umjetnosti i dizajnu, koji se održava u Gliptoteci HAZU-a. Zagrebački salon ugledna je nacionalna izložba recentnih likovnih ostvarenja - godišnja smotra suvremenoga umjetničkog stvaralaštva posvećena naizmjenice vizualnim umjetnostima, arhitekturi i urbanizmu, odnosno primijenjenim umjetnostima i dizajnu. ULUPUH - Hrvatska udruga likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti organizira 46. salon. Izložbu je otvorio ministar kulture Jasen Mesić istaknuvši kako je Zagrebački salon likovna manifestacija koju ubrajamo u najvažnije nacionalne događaje te vrste.

Hotel Paradise

www.hotel-paradise.hr
info@hotel-paradise.hr
 +385 1 3464 959

Hotel Paradise nudi široku lepezu hotelijersko-ugostiteljskih usluga.

Popodan je za smještaj poslovnih ljudi, turista i gostiju na preputovanju kroz grad. Opremljen je sa 12 vrhunski uređenih soba. Sve sobe su uređene prema zahtjevima modernog poslovnog gosta. Hotel je smješten u tihoj ulici, u zapadnom dijelu grada, u neposrednoj blizini poslovnog centra Jankomir, koji se u posljednje vrijeme ističe kao nezaobilazna poslovna zona s brojnim inozemnim korporacijama i domaćim tvrtkama. Hotel je odlično pozicioniran spram autoceste i ostalih važnih prometnica, zračne luke, Zagrebačkog Velesajma i centra grada.

Zagreb okupan cvijećem

Zagrebački park Bunde postao je ponovno najveća cvjetna senzacija u gradu. Naime, održan je 20. po redu Floraart, odnosno 46. sajam cvijeća. Na ovogodišnjem Floraartu ljubitelji cvijeća mogli su razgledati više od trideset hektara otvorenog prostora i dvije tisuće četvornih metara zatvorenog prostora, izložbe ukrasnog bilja, rezanog cvijeća, cvjećarski pribor i alat, sjemenje, umjetno cvijeće i slično. Da je ovaj cvjetni sajam nezaobilazna destinacija mnogih Zagrepčana potvrdio je i Igor Toljan. - Floraart se afirmirao kao jedan od najvećih sajmova cvijeća na ovome dijelu Europe. Unatoč kriznim vremenima ponovno svjedočimo vitalnosti i njezinoj prepoznatljivosti - rekao je voditelj Zrinjevca.

50 godina prvoga hrvatskog Oscara

Zagrebfilm i Muzej suvremene umjetnosti organizirali su proslavu 50 godina prvoga hrvatskog Oscara za animirani film "Surogat" Dušana Vukotića 1961. godine, 60 godina prvoga animiranog filma u Hrvatskoj i 55 godina od osnivanja Studija za crtani film Zagreb. Na slici je Lila Vukotić, udovica Dušana Vukotića, tijekom svečanosti u Muzeju suvremene umjetnosti.

Najbolji roman za djecu i mladež

'One misle da smo male', roman književnice Julijane Matanović i liječnice Anke Dorić najbolji je roman ili knjiga pripovijedaka za djecu i mladež 2010. godine u Hrvatskoj i dobitnik književne nagrade "Anto Gardaš", koja je krajem svibnja peti put dodijeljena u Osijeku. Nagradu koja nosi ime jednoga od najistaknutijih klasika dječje književnosti organiziralo je i utemeljilo Društvo hrvatskih književnika, Ministarstvo kulture RH, Hrvatska pošta i Grad Osijek. Tročlano prosudbeno povjerenstvo u čijem su sastavu bili Tito Bilopavlović, Branka Primorac i Stjepan Tomaš jednoglasno su odlučili nagradu dodijeliti dvjema autoricama nakon što su pročitali 19 proznih književnih djela za djecu i mladež.

Fotografija za pamćenje osječkih maturanata

Sedmu godinu zaredom osječki maturanti zadnji dan svoga srednjoškolskog obrazovanja plešu quadrillu, koju je ove godine u Županijskoj ulici otplesalo 1.736 od ukupno 2.054 maturanta. Nakon quadrille osječki maturanti oblikovali su na središnjemu osječkom Trgu Ante Starčevića hrvatski grb, a to je kao milenijsku fotografiju snimio Šime Strikoman, koji je ovjekovječio i ples.

BLIJEDOM IGROM DO PRVE POBJEDE NA POLJUDU

Hrvatska reprezentacija, grad Split te poljudski stadion doživjeli su zajedničku katarzu u dvoboju hrvatske nogometne vrste protiv gruzijske. Na kraju teško izborne pobjede 2 : 1 protiv upornih Gruzijaca shvaćena je u poljudskom grotlju kao skidanje "prokletstva" sa svih dosadašnjih utakmica u Splitu gdje Hrvatska dosad nije pobijedila. Shvatili su to i naši igrači koji su dugo nakon utakmice plesali i pjevali s navijačima koji su ostali na tribinama. Svi iscrpljeni od izrazito teške utakmice u kojoj su Gruzijci vodili do 76. minute, da bi zatim Hrvatska s dva sjajna pogotka, Mandžukića i Kalinića, preokrenula rezultat, uživali su u zajedničkom slavlju.

Malo tko je to očekivao nakon slabe igre koja je prijetila potpunim debaklom hrvatske reprezentacije. Ipak, upornost i dobre izmjene izbornika Bilića, čija su tri najbolja igrača bile pričuve, Kalinić koji je ušao na odmoru, te pred kraj Klasnić i Dujmović, urodile su dobrim akcijama spomenutog trojca. Tu je bio agilni Mandžukić i to je bilo to. Hrvatska je razbila "prokletstvo" Poljuda i vratila se u igru za prvo mjesto u kvalifikacijskoj skupini. A što je najvažnije za naš nogomet, utakmice reprezentacije igrat će se ubuduće i u Splitu te nećemo biti svjedoci lošeg raspoloženja zbog čak 14 godina nedolaska reprezentacije u ovo nogometno središte.

OBITELJSKO NASELJE

INVEST
ZADAR

**"Ekstra ponuda
- 5 stanova"**

povoljne cijene do 31.05.2011.

Dobra prometna povezanost,
blizina zračne luke

Osigurana kreditna linija

**SPLITSKA
BANKA**

SOCIETE GENERALE GROUP

Invest Zadar d.o.o.
Velikopoljska 9H,
Zagreb

Tel. 01/6314054

Mob. 099/227 11 22

E-mail: strmecki@invest-zadar.hr

**NOVI ZAGREB –
VELIKO POLJE**

**ETAŽIRANO I
USELJIVO**

ZAGREB CO PRVAK

Košarkaši Zagreba CO osvojili su prvi naslov prvaka Hrvatske u klupskoj povijesti. Oni su u finalu bili uspješniji od Cedevite s 3 : 0 u pobjedama. Zagreb je do odlučujuće treće pobjede stigao na gostovanju u dvorani "Šutinska vreća" svladavši domaćina s 89 : 85 (19 : 18, 16 : 21, 23 : 15, 17 : 21, 14 : 10) nakon produžetka. Najbolji u sastavu Zagreba bio je kapetan Krunoslav Simon s postignutih 26 koševa, Josh Heytvelt i Alex Renfroe dodali su po 14, dok su Cedevitu predvodili Dontaye Draper s 20 i Andrija Žižić sa 16 bodova. Zagreb je ove sezone osvojio oba domaća trofeja, uz prvenstvo već je osvojio i Kup, te će biti hrvatski predstavnik u Euro-ligi sljedeće sezone.

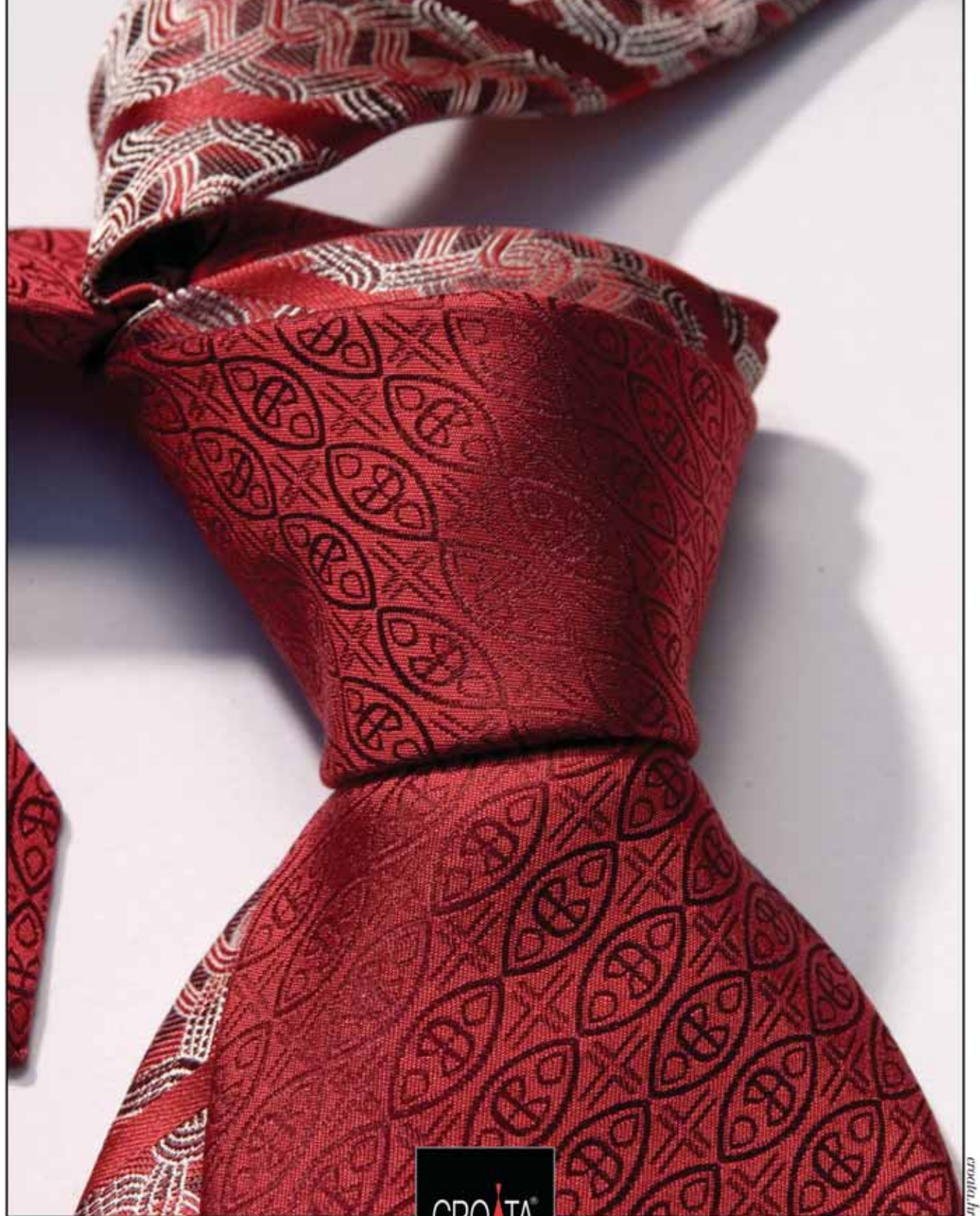
SPALATINE NA KROVU SVIJETA

U Orlando je održano Svjetsko prvenstvo u cheerleadingu i cheerdanceu na kojem su 'Spalatine' Petra Tomić i Ana Kuić postale svjetske prvakinja u cheerdanceu. U kategoriji cheerdancea velike formacije hrvatski tim osvojio je odlično 4. mjesto. Iako je malo nedostajalo do brončane medalje, što je pokazala i minimalna razlika u bodovima, Spalatine su ponosne i zadovoljne postignutim rezultatom. U proglašenju Kupa nacija, Hrvatska je zauzela 3. mjesto odmah iza Japana i Meksika.

BLANKA POBIJEDILA U RABATU, SANDRA REKORDNO U VARAŽDINU

Blanka je i u trećem ovogodišnjem nastupu ostvarila pobjedu. Nakon mitinga Dijamante lige u Šangaju (194 cm) i Rimu (195 cm), najbolja svjetska visašica u marokanskom Rabatu preskočila je 197 centimetara. Blanka Vlašić iz prve je preskakala visine 186 i 192 cm, jednom je rušila letvicu na 195 cm, da bi pobjedničku visinu preskočila iz prvog pokušaja. Postavila je letvicu i na ove godine još nedostižnih dva metra, ali ju je triput rušila. Disk Sandre Perković letio je 69.99 metara na ekipnom prvenstvu Hrvatske u Varaždinu. Fenomenalan hitac novi je Sandrin osobni rekord, rekord Hrvatske i najbolji rezultat sezone u svijetu. Ako nekome nije jasno koliko je dobar taj rezultat, napomenut ćemo da već 12 godina nitko od najboljih diskašica nije bacio tako daleko, još od prošlog ti-sućljeća i Ruskinje Natalije Sadove koja je u Solunu 1999. ostvarila 70.02 metara. "Sva sam se naježila, skoro sam zaplakala kad sam vidjela rezultat", rekla je S. Perković koja na spomenutoj daljini ne misli stati. "Taj jedan centimetar čuvam za kasnije", dodala je.

croatia.hr

Did you know that the cravat originates from the Croats?

ZAGREB
Ilica 5 (Oktogon),
Kaptol 13

VARAŽDIN
Trg kralja
Tomislava 2

OSJEK
Županijska cesta 2

RIJEKA
Adamićeva 17

ZADAR
Široka ulica 24
(Kalelargra)

SPLIT
Mihovilova širina 7
(Voćni trg)

CAVtat
Hotel Croatia

DUBROVNIK
Pred dvorom 2,
Hotel Excelsior